

ינואר • פברואר • מרץ 2016

מרד וגאולה

דוד טסקר

רבעון א', 2016

מדריך שיעורי שבת

מרד וגאולה

מאת: דוד טסקר

מאנגלית: ישראל פישר

ינואר • פברואר • מרץ

הוצאת "חיים ושלום"

מערכת: לינקולן 4 ירושלים 94186

עיצוב: אנה שרבקוב

תוכן העניינים :

- שיעור 1: 26 לדצמבר - 1 ינואר. משבר בשמיים חלק א'. 6
- שיעור 2: 2 - 8 ינואר. משבר בשמיים חלק ב'. 13
- שיעור 3: 9 - 15 ינואר. המרד הגלובלי ואבות האומה. 20
- שיעור 4: 16 - 22 ינואר. סכסוך ומשבר: השופטים. 27
- שיעור 5: 23 - 29 ינואר. העימות ממשיך. 34
- שיעור 6: 30 ינואר - 5 פברואר. נצחון במדבר. 41
- שיעור 7: 6 - 12 פברואר. תורתו של ישוע והעימות הגדול. 48
- שיעור 8: 13 - 19 פברואר. אחים לנשק. 55
- שיעור 9: 20 - 26 פברואר. העימות הגדול והקהילה הקדומה. 62
- שיעור 10: 27 פברואר - 4 למרץ. שאול והמרד. 69
- שיעור 11: 5 - 11 למרץ. שמעון והעימות הגדול. 76
- שיעור 12: 12 - 18 למרץ. הקהילה הנאבקת. 83
- שיעור 13: 19 - 25 למרץ. גאולה. 90

המדריך ללימודי תנ"ך ליום שבת חובר במשרד המדריך ללימודי תנ"ך למבוגרים בועדה הכללית של האדוונטיסטים שומרי השבת. הכנת המדריך נעשית תחת פיקוחה הכללי של ועדה בינלאומית להערכת כתבי יד של מדריכי שבת, שחבריה משרתים בתור עורכים. המדריך היוצא לאור משקף את המלצות הועדה, ולא בהכרח או בלבד את כוונת הסופר(ים).

גרסאות תנ"ך

ציטוטי הברית החדשה לקוחים מתוך: הברית החדשה המודרנית, גירסא 2.1;
הברית החדשה תרגום דליטש, גירסא 2.0

כל הזכויות שמורות © לחברה לכתבי הקודש בישראל, 1976, 1991. החומר ניתן ברשות.

מרד וגאולה - מבוא

איננו יודעים בדיוק למה, אבל איכשהוא החטא נכנס לבריאה המושלמת של אלוהים, והחטא הזה הפך לנקודת המוצא למה שאנו מבינים כעימות הגדול. אולם דבר אחד אנו כן יודעים טוב מאוד: כבני אדם, אנו לכודים במרכז העימות הזה. זהו קרב שאף אחד מאיתנו אינו יכול להתחמק ממנו. אולם לא כך היה אמור להיות. בתחילה הבריאה הייתה "טובה מאד" ו- "מבורכת" על-ידי אלוהים. למרות שאלוהים הוכר כמקיים הבריאה המושלמת הזו, הוא נתן לאדם וחווה את האחריות לשמור על העולם שברא. העימות הגדול הוחל גם על העולם החדש שאלוהים ברא, כאשר השטן הונה את אדם וחווה באמצעות חנופה ותרמית, והסיט את נאמנותם מאלוהים לעצמו. אם היו נשארים נאמנים לדברו של אלוהים, אם הם היו מציינים לצו הפשוט, העולם כפי שאנו מכירים אותו, עם כל מצוקותיו, החוויה האנושית הקשה, והסבל, לעולם לא היה קיים.

"מאמציו של השטן לתאר בסילוף את דמותו של אלוהים, לגרום לבני האדם להוקיר תפיסה מוטעית של הבורא, וכך להתייחס אליו בפחד ושנאה במקום באהבה; מאמציו לדחוק לשוליים את החוק האלוהי, ולהוביל את האנושות לחשוב שהם חופשיים מדרישותיו; לרדיפה של אלו שמעזים להתנגד להטעיות והתרמיות שלו, כל אלה היו שאיפותיו העקשניות בכל עידן. ניתן למצוא אותם בהיסטוריה של אבות האומה, הנביאים, השליחים, הקדושים המעונים שהוצאו להורג ורפורמטורים (מתקנים)" (אלן ג'ייט, העימות הגדול, עמ' 12, 13).

בתשובה לטרגדיה הזאת, האלוהים שחזה את כל שעתיד היה לקרות "בְּטָרְם הַנֶּסֶד תִּבְל" (אפסיים 1: 4), בִּוֶן את תוכנית ההצלה (הישועה) שלו. תוכנית זו אנו מכירים כתוכנית הגאולה. גאולה זו תוארה מבעוד מועד בפגישה של אלוהים עם אברם בבראשית פרק טו', כשהוא עבר בין הבתרים של בעלי החיים. הטקס העתיק היה הבטחה לאברם; ובכך לכולנו, שאלוהים מעורב באופן אישי במתן פתרון לבעיה שנגרמה על-ידי החטא.

אכן, אלוהים התחייב לשאת בעצמו אחריות מלאה לכל המרד האנושי ולסבול את התוצאות לכל רוע שביצענו. רק בדרך זו יכול אלוהים לשקם את מערכת היחסים שלו עם המין האנושי, יחסים בין בני האדם, ומערכת היחסים של האנושות עם שאר הבריאה. בהקשר זה אנו רואים תשוקה שאינה יודעת שובעה של השטן להשחית את היצירה ולהשמיד את חסידיו של אלוהים. האסטרטגיות שלו מתגלות במקרא, שבו הטוב והרע

פעלו בין אחים, במשפחות, ובאומות תחת מצור. זה נראה בתקופות של דיכוי, רעב, עבודת וגלות, בניסיונות מתוסכלים לבנות מחדש לאחר אסון, בנאמנות חצויה ובפיתוי לעבודה זרה. לאורך כל כתבי הקודש, שוב ושוב מביס אלוהים את מטרותיו של השטן. בואו של ישוע כ"עֲמֻנֹאֵל", השיג מחדש את הטריטוריה שנגזלה מאדם וחווה. ישוע הצליח במקום בו נכשל האדם הראשון. בפועלו הוא הראה את סמכותו על הבריאה וכוחו שמעל לכוחות הרשע. רגע לפני חזרתו לשמיים, הוא הסמיך מחדש את חסידיו ובחג השבועות ייָפָה את כוחם להרחיב את גבולות הממלכה השמימית שלו. ישוע זכה בנצחון המכריע כקרבן על מזבח אלוהים ולכן עלינו להפנות את נאמנותינו לצד הנכון, לצד שזכה או שנאלץ לעמוד בצד שהפסיד. זהו בעצם האתגר התמידי שלנו. למרות שהבחירה צריכה להיות קלה וברורה, מכיוון שהעימות הגדול עדיין משתולל והטעיותיו של השטן תמידיות, הקרב על ליבנו ומוחינו ממשיך.

התקווה והתפילה שלנו, אם כן, היא שהשיעורים של רבעון זה יגלו כמה מהתרמיות הללו ובכך יעזרו לנו לא רק לבחור בישוע אלא להישאר איתו כי כפי שהוא הבטיח, **"אֲבֵל הַמַּחְזִיק מֵעַמּוּד עַד קֶץ הוּא יִשָּׁע."** (מתי 13: 24).

דוד טִסְקָר, המזכיר המחוזי של חטיבת דרום האוקיינוס השקט, פרופסור לתנ"ך והיה פסטור בארץ מולדתו ניו זילנד. טסקר הוא נשיא השליחויות באיי שְׁלֵמָה ומרצה בחקר המקרא באוניברסיטה האדוונטיסטית שבפסיפיק (פפואה גינאה החדשה) והמכון הבינלאומי האדבנטיסטי של לימודים מתקדמים (בפיליפינים). לו ולאשתו קרול שני בנים נשואים (נתן וסטיבן) ושלושה נכדים.

שיעור מספר 1
26 דצמבר - 1 ינואר

משבר בשמיים

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי:
ישעיה 14:4,12-15; יחזקאל 12:19-12:28; יוחנן 12:31; התגלות 12:7-16;
לוקס 10:1-21.

פסוק לשינון: "הִישָׁעָה לְאֱלֹהֵינוּ הַיּוֹשֵׁב עַל הַפֶּסַע וְלִשָּׂה." (התגלות 7:10).

"חוק האהבה עומד ביסודה של ממשלת אלוהים, אושרם של כל היצורים הנבונים תלוי בהסכם המושלם שלהם עם העקרונות הגדולים של הצדקה. אלוהים חפץ שכל ברואיו ישרתו אותו באהבה, שירות הנובע מהערכה של אופיו. הוא אינו מקבל שום הנאה מציות כפוי; ולכול הוא מעניק רצון חופשי, כדי שיוכלו לשרתו מרצונם". אלן ג'יי וייט, אבות האומה ונביאי ישראל, עמ' 34.

כל עוד הכירו הברואים כולם באמונים של אהבה, הרמוניה מושלמת שִׁרְתָּה בכל רחבי היקום. אך בעטיו של מוֹרְד אחד, הכל השתנה. הילל בן שחר (השטן) חשב שהוא יכול לעשות עבודה טובה יותר משעשה אלוהים. הוא חשק בעמדתו של אלוהים ובמוניטין שבא עִמָּה. תאוותו לכוח הביאה ל"מִלְחָמָה... בְּשָׂמִים" (התגלות 12:7). בהונאתו את אדם וחווה ליד העץ האסור בגן העדן, הביא השטן את המלחמה הזאת לכדור הארץ, ומאז אנו חיים עם התוצאות. תכנית הישועה היא דרכו של אלוהים בטיפול במרד ושיקום הסדר וההרמוניה שהשטן שיבש.

*לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה-2 ינואר.

החטא "בְּעֵדן גֵּן-אֱלֹהִים"

קיראו את ישעיה 15-12, 14:4. איזה תיאורים של מלך בבל מצביעים על כך שהנביא מדבר על יישות גדולה יותר מאשר שליט אנושי בלבד?

אין אף מלך עלי-אדמות שנפל אי פעם מן השמיים, אמת שמצביעה על כך שפסוקים 12-15 מתמקדים במישהו גדול יותר ממלך, אפילו מלך בבל. יתר על כן, המראות של עלייה לשמיים, להיות במיקום גבוה יותר מאשר מלאכים, ושל מושב בראש האסיפה על ההר בירכתי צפון הם כל התיאורים המוכרים של אלוהות במזרח הקרוב הקדום. שאיפותיו של השטן נחשפו כאן בצורה ברורה, בסוג זה של נבואה 'כפולה'. ישוע משתמש בטקטיקה דומה בתיאור של ההרס בירושלים (מתי 24). למרות שהתלמידים שאלו על חורבן בית המקדש, ישוע, בתשובתו, תיאר להם גם את חורבן ירושלים על-ידי הרומאים בשנת 70 לספירה, ואת המציאות הגדולה יותר של סוף העולם. באותה הדרך, מתאר ישעיה את תכונותיו של מלך ארצי אולם הוא מייחס אותן למשהו הרבה יותר מרשים וגדול מאשר מלך בשר ודם ותו-לא.

קיראו את יחזקאל 19-12, 28:2. כיצד מתואר כאן השטן?

ביחזקאל 13: 28 מתואר יצור מושלם נוכח "בְּעֵדן גֵּן-אֱלֹהִים", אחד המקושט בכל מיני סוגים של אבנים יקרות שנמצאו מאוחר יותר על החושן של הכהן הגדול וכישות שהוסמכה כמלאך מגונן ליד כסאו של אלוהים. אולם היצור המושלם, לעומת זאת, שיחת עצמו בְּשֵׁל 'יופיו'. באמצעות הקבלות לאנושיות, מאפשרות לנו הצעות אלה להבין את המציאות האלוהית. הנביאים השתמשו במשהו קרוב יותר ומובן בקלות רבה יותר על-מנת להסביר משהו שכשלעצמו, עלול להיות לנו קשה יותר להבנה. מה שקורה "בְּעֵדן גֵּן-אֱלֹהִים" עלול להיות קשה עבורנו עלי-אדמות להבין, אבל כולנו יכולים להבין את ההשפעות של שאיפות פוליטיות בוטות והרסניות של שליטים ארציים. ישעיהו ויחזקאל נותנים לנו תובנה למעבר הבלתי מוסבר, בשלב מסוים בהיסטוריה, כשהכל היה יפה ומושלם בסדר הדברים של אלוהים הועב על-ידי שאיפה הרסנית.

אם יצור מושלם, שנוצר על-ידי אלוהים מושלם, בסביבה מושלמת, יכול לקלקל עצמו בגלל גאוה, מה זה צריך לומר לנו, כאנשים חוטאים עד כמה קטלני הרגש הזה באמת?

”אֵל הָעוֹלָם הַזֶּה”

קיראו את יוחנן 30: 14, 31: 12. מדוע קורא ישוע לשטן ”אֵל הָעוֹלָם הַזֶּה”?

כאשר הניח אלוהים את אדם וחווה בגן העדן, הוא הפקיד בידם את ניהולו של גן העדן (בראשית 2: 8, 15), ואת הדאגה לטיפול בכל היצורים במים, בשמיים, ועל פני האדמה (בראשית 1: 26, 28). כשקרא אדם בשם לכל בעלי החיים, הוא הפגין את אחריותו עליהם. בדרך כלל לבעל הסמכות על משהו הזכות לקורא בשם; כך, על-ידי מתן שמות לכל היצורים, הוכיח אדם בבירור את מעמדו כשליט העולם. כאשר איבד האדם שליטה זו, מילא השטן מהר מאוד את הוואקום. חלק מהשיקום של המין האנושי, שהתאפשר על-ידי קורבן המשיח בגבעת הגולגולתא, יבוא כאשר הפדויים יקבלו את הזכות של אדם וחווה לכהן עם אלוהים לנצח, ”מִמְלֶכֶת כְּהֵנִים יְאֻלְהִינוּ” (התגלות 1: 6, 5: 10). פרקי הפתיחה של ספר איוב מגלים מה היה היקף האובדן של האדם הראשון. כשם שאנו מקבלים מבט חטוף אל חדר הכס של היקום, אנו יכולים גם לראות כמה כפוף לטבע הפך המין האנושי מאז החטא הקדמון.

קיראו את איוב 7: 1, 2: 1. מדוע מציג עצמו השטן לפני בני האלוהים כאחד שבא ”מִשׁוֹט בְּאֶרֶץ וּמֵהַתְּהַלֵּךְ בָּהּ”?

ההליכה כאן אינה רק תיור בארץ. המשמעות במקרא להתהלכות הינה סימן לבעלות. כאשר נתן אלוהים את הארץ לאברהם, הוא אמר לו ללכת לרוחבה ולאורכה (בראשית 13: 17), ובאופן דומה למשה ויהושע (דברים 11: 24; יהושע 1: 3). במובן מסוים השטן מנפנף ומתהדר כ”אֵל הָעוֹלָם הַזֶּה” (קורינתיים ב' 4: 4). ההצגה של השטן בשני הפרקים הראשונים של איוב מקבילות למה שקרה בספר בראשית פרק ג'. השטן יוזם צרות בגן העדן ולאחר מכן עוזב את קורבנותיו, בני האדם לסבול בשובלו.

איזה ראיות ניתן למצוא המוכיחות את פועלו של השטן בעולם הזה? כיצד תוכל לשאוב תקווה מהבטחה שיום אחד כל אי הסדר הזה יתם?

”מִלְחָמָה... בַּשָּׁמַיִם”

אין לנו מושג למה הכוונה : ”מִלְחָמָה...בַּשָּׁמַיִם” ; כלומר, אנו לא יודעים איזה סוג של קרבות פיזיים התנהלו חוץ מאשר ההשלכה של השטן ומלאכיו לארץ. העובדה היא, שכתבי הקודש לא אומרים דבר על התוצאות הפיזיות של הסכסוך השמימי הזה. במקום זאת המלחמה הזאת קשורה לתוצאות הרוחניות בעולם.

קיראו את התגלות 16-7-12. מה זה אומר לנו על העימות הגדול כפי שהיא השפיעה בשמים ולאחר מכן על הארץ?

שימו לב לדרך החיובית שבה מדבר יוחנן על המלחמה המתמשכת בין ”שׁוֹטֵן אֱחִינוּ” ובין המתגברים. הוא מקשר אותה לגאולה ולפְּיֵאת מלכות האלוהים (התגלות 10,11: 12). נושא חיובי זה מודגש לאורך הפרק והוא היבט חשוב של העימות הגדול. זה חיוני שנציין את ההקשר הכולל של פרק 12. שלושה איומים נוראים מתוארים שם, אבל אחרי כל אחד מהם באה גאולה מדהימה. בחזון דרמטי מוצג ליוחנן המאבק בין ישוע והשטן וחוסר ההתאמה שנראית בזה. לדוגמא, ”הַתִּנּוּן הַגָּדוֹל” (שהוא השטן; התגלות 9: 12) מתכוון לטרור תינוק (ישוע) העומד להיוולד. איזה תינוק יכול לשרוד את זה? אבל הוא שורד, ”וַיִּלְקַח...אֶל־הָאֱלֹהִים וְאֶל־כְּסֵאוֹ” (פס' 5). אז התנין מנסה לרדוף את האשה (סמל של עם האלוהים; התגלות 13: 12). איך יכולה אֵם שזה עתה ילדה להגן על עצמה מפני תנין גדול? אבל גם היא בורחת באורח פלא (פס' 14). בניסיון השלישי להשמיד את נבחרי אלוהים, גורם התנין למבול סוחף בעקבות האישה (פס' 15). האם אישה יכולה לעמוד בפני שיטפון? אבל שוב מתערב אלוהים ומצילה (פס' 16). וכאן מפנה התנין את תשומת ליבו לשארית (שריד) של זרע האישה. הוא זועם, ונילחם נגדם. ההיסטוריה מראה בבירור כיצד נצוד העם הנבחר של אלוהים, כיצד דוכאו ונירדפו במשך השנים. לעתים קרובות מדי אנו רואים את הבלתי אפשרי שבמאבק ותוהים כיצד ישרדו הנאמנים, ואיננו זוכרים שהסיפור לא נגמר שם. הוא ממשיך בהתגלות פרק 14, שבו אנו רואים את הנאמנים עומדים לפני כס המלכות של אלוהים; כך שגם הם ניצלו.

בזמנים שבים אתה מרגיש מאוים על-ידי כוחות גדולים ממך, כיצד תוכל ללמוד לאזור אומץ באדון, הגדול מכל איום?

השטן גורש

כפי שראינו, המלחמה בשמיים לא הייתה מוגבלת לשמיים אלא השפיעה גם על כדור הארץ. במשך זמן מה נראה שהשטן ("שׂוֹטֵן אֲחִינוּ", התגלות 10: 12) עדיין היה מסוגל לעמוד לפני כסאו של הקב"ה ולהטיח האשמות נגד עמו של אלוהים. איוב היה דמות מקראית אחת שסבלה השפלה זו.

קיראו את לוקס 10: 1-21. מה הייתה משמעות דבריו של ישוע על השטן?

לפני ששלח ישוע את השבעים, הוא הורה להם שלא לקחת איתם בגדים להחלפה או כסף (לוקס 4: 10) ולבקש את ברכתו של הקב"ה על מארחיהם (פסי 5). הוא הזהיר כי הם כמו כבשים המהלכים בין זאבים (לוקס 3: 10) - מקור לדאגה שבא לידי ביטוי בהתגלות פרק 12, שבו מנסה התנין לעשות מלחמה עם אנשיו של אלוהים.

בשיבתם המשמחת (לוקס 17: 10) דיווחו התלמידים כי השדים היו נכנעו להם, וזה לבטח גרם שמחה גדולה לישוע (לוקס 21: 10). בהקשר זה מצהיר ישוע שהשטן נפל כמו ברק מהשמיים. הוא מזהיר את תלמידיו שלא תהיה שמחתם מבוססת על ההצלחה שלהם על כוחות השדים, על הרוחות המאוזנים בדיבוק, אלא ששמותיהם כתובים בשמיים (לוקס 20: 10). תזכורת זו מציבה איתנה את ישועת האדם בידי של מושיענו. ישוע הוא שהביס את האויב, לא אנו. עם זאת קיבלו חסידיו של ישוע את הזכות למתן עדות על הישועה שהשיג ישוע. נראה כי האירועים המתועדים בלוקס 10: 17-20 מקשרים את העבודה של העדים שהפקיד ישוע בידי אנשיו עם כוח על השטן בעימות הגדול. שליחות ומתן עדות שוחקים את הכח שיש לשטן על תושבי העולם הזה ונותן הזדמנות לאנושות לחדש את משימתם המקורית של הרחבת גבולות ממלכת האלוהים. התגברות על האויב שלנו אפשרית רק בזכות הניצחון שנחל ישוע על הצלב. שאול קובע כי ישוע הפשיט "אֶת עֲצַמַת הַרְשָׁיוֹת וְהַשְׂרָרוֹת, הַצִּיָּגוֹ לְרֵאֲוֵה בְּתֵּהֲלוֹכַת נְצִיחוֹנוֹ, נְצִיחוֹן שְׁהִיֵּג בּוֹ" (קולוסיים 2: 15). במשיח, אנשיו של אלוהים הם המנצחים. הדחתו של השטן מובטחת. "כָּעֵת הַמְּשִׁפֵּט שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה; כָּעֵת יִשְׁלַךְ הַחוּצָה שׁוֹר הָעוֹלָם הַזֶּה" (יוחנן 31: 12), לעולם הוא לא יזיק לילדיו של אלוהים שוב. אנו יכולים בוודאי לשמוח "כִּי לִיהוָה הַמְּלַחְמָה!" (שמואל א' 17: 47).

"שְׁמַחוּ עַל כֵּךְ שֶׁשְׂמוֹתֵיכֶם נִכְתְּבוּ בַשָּׁמַיִם." חישבו על המילים האלה, מה הן אומרות,

ומדוע זו סיבה טובה לשמחה?

הקרבת המתמשך

בדיוק כמו שהרפלקסים של נחש ארסי מפרכס שזה עתה הומת, יכולים לגרום לו להכיש ולהזריק את הרעל לאדם האוחז בו, הנשיכה של השטן היא עדיין קטלנית. הוא אומנם הובס ע"י ישוע בגבעת הגולגולתא, אבל הסכנה עדיין קיימת.

קיראו את יוחנן 16:33. כיצד הזהיר ישוע את התלמידיו אודות ההמשכיות במאבק נגד הרוע?

ישוע הבהיר בבירור שלא יהיה לחסידיו קל, אבל במקום להתמקד באתגרים, הוא התמקד בנצחון שיהיה להם בו. בהרהוריו על ערבות זו, הבטיח שאול למאמינים ברומא: "יאלהי השלום הוא זכריע (זכא) את השטן במהרה תחת רגליכם חסד אדנינו ישוע המשיח עמכם" (רומיים 16:20). ויוחנן מתאר לקהילה בקץ הימים את אותו דבר-הנצחון שהובטח "בדם השעה" (התגלות 11:12).

קיראו את עברים 12:1,2. מי הם "העדים", וכיצד הם מעודדים אותנו? (ראו עברים 11).

באגרת אל העברים פרק 11 אנו רואים תיאור שחולף ביעף על חייהם של כמה מהגיבורים המפורסמים בתנ"ך. הבל מציע קורבן מושלם, והוא לא נשכח למרות שהוא מת. חנוך מתקרב לאלוהים כל-כך עד שנלקח ישירות להיות איתו. נח מזהיר על אירועים עתידיים בלתי נראים ומציע ישועה לעולם טבוע בחטא. אברהם משאיר תרבות מתפתחת ועניפה כדי ללכת לארץ ההבטחה. שרה יולדת את הבן שהובטח לאברהם למרות שהיא זקנה מדי להביא ילד. משה בוחר לסבול עם בני עמו מאשר לחיות בארמונו של המלך. ורחב מעידה על גדולתו של אלוהים (יהושע 9-11:2). הם בין אלה שיוצרים את עדת העדים הגדולה המוזכרת באל העברים 1:12. הם לא עדים פסיביים, כאלו הצופים במשחק; במקום זאת, הם עדים שעדיין פועלים למען נראה בברור את נאמנותו של אלוהים אליהם, ששמר אותם ועזר להם בכל מאבקהם. כל זאת נכתב למעננו כדי שנדע שאנו לא לבד בקרב המתמשך.

שימו לב לכמה מאלה שהוזכרו באל העברים פרק 11. מי הם היו, ומה איפיין אותם? איזו נחמה ועידוד תוכל לשאוב מהעובדה שהם לא היו ללא רבב וללא דופי אלא אנשים עם פחדים, תשוקות, וחולשות כמו כולנו?

חומר נוסף למחשבה: אנו לא יודעים מדוע התעורר החטא בשטן. אלן ג'יי וייט אומרת לנו כי "אט-אט אחזה בשטן התשוקה לרומם את עצמו." (אבות האומה ונביאי ישראל עמ' 18). העובדה שזה קרה ליצור מושלם מגלה בצורה רבת עוצמה את המציאות של רצון ובחירה חופשית כחלק מממשלתו של אלוהים. אלוהים ברא את כל היצורים התבוניים כטובים; הם היו יצורים מוסריים עם טבע מוסרי טוב. לא הייתה בם שום נטייה לכיוון רוע. אם כך כיצד התעורר החטא במלאך שהפך לשטן? התשובה היא... שאין תשובה. אין שום תירוץ לחטא. אם ניתן היה לתרץ אם אפשר היה למצוא סיבה, אז יכל אלוהים בעצמו להיות אחראי לכך. כבני האדם אנו רגילים למערכות יחסים של גורם ותוצאה. אבל לחטא אין גורם; פשוט אין סיבה לו. הוא לא הגיוני. השטן לא יכול להצדיק את מעשיו, ובמיוחד לא משום שהועדף כל-כך על-ידי אלוהים. אבל איכשהו, דרך שימוש לרעה ברצון החופשי, שיחת עצמו השטן, ומלהיות "הייל לן-שחר" והפך לאויב המשטין-ה"יָרִיב". למרות שרבות איננו מבינים, אנו צריכים להבין מספיק בכדי לדעת בדיוק עד כמה אנו צריכים להיות זהירים בעצמנו עם המתנה הקדושה שקבלנו של רצון ובחירה חופשיים.

שאלות לדיון:

1. קנאה מלאה תפקיד גדול במרד של השטן נגד אלוהים. מנסיונך, איזה נזק גורמת הקנאה? כיצד נוכל ללמוד להילחם ברגש נפוץ זה?
2. הגו עוד על המתנה המדהימה של רצון ובחירה חופשיים. כיצד אנו משתמשים במתנות אלה בכל יום? ראו כמה מהתוצאות הנוראות של השימוש השגוי במתנה זו. כיצד נוכל ללמוד להשתמש בם בצורה נכונה?
3. חישבו על תפקידו של החוק בהקשר של רצון ובחירה חופשיים. עצם העובדה שלאֱלוהים יש חוק צריכה להיות לעדות למציאות של רצון חופשי. אחרי הכל, מהי מטרתו של חוק מוסרי, אלא אם כן ישנם יצורים מוסריים שיכולים לבחור לפעול על פיו? הגו עוד בהשלכות של החוק ומה זה אומר על החופש האנושי.
4. קיימת נטייה חזקה, במיוחד באיזורים מסוימים בעולם, לדחות את הרעיון של שטן תרתי משמע. מדוע עומדת השקפה שכזאת בניגוד אפילו להבנה הבסיסית ביותר של התנ"ך?

שיעור מספר 2 2 - 8 ינואר

המשבר בגן העדן

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: בראשית 1:28;
רומיים 8:17; מתי 26:6; בראשית 17:2, 15:2, 7:1-3, 19:10-3.

פסוק לשינון: "וְאִיבָה אֲשִׁית בֵּינֶךָ וּבִין הָאִשָּׁה וּבִין זְרַעֲךָ וּבִין זְרַעָהּ הוּא יְשׁוּפֶךָ
רֵאשׁ וְאֶתָּה תְשׁוּפֶנּוּ עֵקֶב". (בראשית 3:15).

בתום בריאת העולם, הכריזו אלוהים שהכל היה "טוב מאד" (בראשית 1:31). עם זאת, כיום זה ברור שעולמינו רחוק מלהיות "טוב מאד". למרות ההשקפות, התורות השונות ואידיאולוגיות שבמשך מאות בשנים ניסו לעשות דברים נכונים, העולם שלנו ממשיך לכיוון תוהו ובוהו, ערבוביה, אי-סדר, חוסר ביטחון, אלימות, מלחמה, זיהום, דיכוי, וניצול. אם המאה ה-20 החלה באופטימיות על העתיד ומה שבני האדם יכולים לעשות בכדי לשפר את העתיד, המאה ה-21 בהחלט איבדה אופטימיות זו ומסיבה טובה למדי.

כיצד היגענו למצב הזה? התשובה נמצאת בעימות הגדול, שאף על פי שהחל בשמיים, למרבה הצער, הגיע גם לארץ ובשלב די מוקדם בהיסטוריה של העולם. השבוע נראה כיצד הצליח השטן לנצל את חופש הבחירה האנושי, ובכך התחיל את ההרס שכולנו חווים היום. היסטוריית הנפילה אל החטא נשארת כתזכורת רבת עוצמה שבטיחותינו כבני אדם קיימת לא רק באמונה בדבר ה', אלא ביותר מכך, בציות לדברו

שלוש ברכות

בהקשר לבריאה, הביטוי "וַיִּבְרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב" מופיע שבע פעמים בבראשית פרק א': אור (4: 1); יבשה ומקוה מים (פס' 10); צמחים מניבים זרע ופרי (פס' 12); שמש, ירח וכוכבים (פס' 16); ימים שורצים דגים ושמיים מלאים בציפורים (פס' 21); חיות, בהמות, ורמש (פס' 25). לבסוף, כשסיים אלוהים את מלאכתו, אנו קוראים את הפסוק: "וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה וְהָיָה-טוֹב מְאֹד" (בראשית א': 31). בנוסף להכרזה שכל מה שהוא עשה היה "טוב מאוד", המשיך אלוהים בצעד אחד קדימה ו"בירך" את יצירתו בשלושה אזורים ספציפיים.

ראשית, הוא ברך את יצורי הים והציפורים. הוא עודד אותם "לֵאמֹר פָּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הַיָּם בְּיַמִּים וְהָעוֹף יִרְבַּ בְּאֶרֶץ" (בר' 22: 1). שנית, כאשר אדם וחווה נבראו, אלוהים עודד אותם בברכה דומה: "פָּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ" (בר' 28: 1).

קראו את בראשית 1:22,28. שתי הברכות מתחילות באותה צורה, אבל מה נוסף לאדם וחווה?

בני אדם חולקים עם דגים וציפורים את הברכה והעידוד מאלוהים לפרות ולרבות, אבל ההבדל מגיע כאשר מקבלים אדם וחווה את האחריות לדאוג לכדור הארץ וכל הברואים שבו. כאן אנו מקבלים מבט חטוף למשמעות שנבראנו בצלמו של אלוהים. הבורא הזמין את ההורים הראשונים שלנו להיות חברים איתו בהנהלה, לקיים ולטפל בתחום שנוצר (ראו רומיים 8: 17; עברים 1: 2,3). הברכה השלישית שניתנה בתיעוד הבריאה היא היום השביעי, השבת (בר' 3: 2). הנה עוד אישור והוכחה שבני אדם הינם הרבה יותר מבעלי חיים; הם נוצרו בכדי ליהנות מאחוה עם הבורא בדרך שאף אחד מהיצורים האחרים לא קיבל. כאן אנו רואים עדויות ברורות שאין לטעות לגביהן, שבני האדם קיבלו מקום מיוחד בבריאה. ישוע הדגיש נקודה זו: "הַבֵּיטוּ אֶל עוֹף הַשָּׁמַיִם: אֵינֶם זֹרְעִים וְאֵינֶם קוֹצְרִים, אֵף אֵינֶם אוֹסְפִים אֶל אֶסְמִים, וְאֵבִיכֶם שֶׁבַשְׂמַיִם מְכַלְכֵּל אוֹתָם. הֲלֹא אֲתֶם חֲשׂוּבִים יוֹתֵר מֵהֶם". (מתי 26: 6).

מבלי להפחית בערכם של יצורים אחרים, הוא הבהיר כי אנשים ייחודיים ומיוחדים על פני כדור הארץ.

באילו דרכים נותן סיכום הבריאה המקראי כבוד לאנושות (ומכאן, לכל פרט), שנקודת האייה חלופית של מקורות, כגון אבולוציה, לא מסוגלת? לאור התיאור המקראי של מוצא האדם, שאל את עצמך: האם אני מתייחס לכולם כפי שמגיע שיתייחסו אליהם?

המבחן בעץ הדעת

אלוהים ברא את הכל תוך סדרות של הבדלים עם גבולות ברורים ומוגדרים: אור וחושך, מים שמעל ומים מתחת, ים ויבשה, לילה ויום, יצורים על-פי מיניהם, כשיום בריאה מבדיל בינם ליצורים האחרים, אישה נבדלת מאיש, ועץ שהוגדר כנפרד, נבדל מהאחרים.

קיראו את בראשית 1:4,6,7,14,18,21,25. מה משמעותי בכך שגבולות מוגדרים בצורה ברורה הִתְּנוּ עוֹד לפני בריאתם של בני אדם?

בנוסף לבריאת האדם, החיה, והציפור מהאדמה (בר' 7,19:2), אלוהים גם יצר עצים יפים עם פירות טעימים לצמוח מהאדמה (פס' 8,9). אלוהים גם בחר בחלקה מיוחדת שבה הוא נטע גן. אנו יכולים רק לנסות לדמיין את יוֹפֵיָהּ; הגנים הנפלאים שאנו רואים כיום בקושי משקפים את מה שגן עדן בטח היה. במרכז הגן שניטע באופן מיוחד (נבדל ונפרד משאר עצי הארץ) היו שני עצים-ייחודיים במינם, עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע. פירות מהעץ השני נאסרו לאכילה, עבירה על איסור זה הייתה בעלת השלכות חמורות (בר' 17:2).

קיראו את בראשית 2:15-17. כיצד מתגלה כאן הרעיון של הפרדה, במבחן הזה של ציולם לאלוהים?

החלוקה היא ברורה וקונקרטית (ממשית): איכלו מכל העצים האחרים, אך לא מהעץ המיוחד הזה, שהיה נפרד מכל האחרים. שום דבר לא היה מעורפל בדבריו של אלוהים. אדם וחווה נוצרו כיצורים מוסריים, והמוסר אינו יכול להתקיים ללא חופש. כאן היה מבחן כדי לראות מה הם יעשו עם החופש הזה.

"עץ הדעת נעשה המבחן לצייתנותם ואהבתם לאלוהים. הקדוש ברוך הוא ראה לנכון להטיל עליהם איסור אחד באשר לשימוש בשפֵּעַת הגן; אך אם הם יתעלמו מרצונם בזה הפרט, אזי ימיטו על עצמם את אשמת החטא" (אלן גיי וייט, אבות האומה ונביאי ישראל, עמ' 34).

מה הם כמה דברים בחיידך, שאתה בהחלט צריך להפריד את עצמך מהם?

החטא הקדמון

הוא תואר כ"עָרוֹם מִכַּל חַיִּית הַשָּׂדֶה" (בר' 1: 3), הנחש הפך לסמל רב עוצמה לאורך כל היסטוריית מקרא הקודש. משה נשא את נחש הנחושות על הַנֶּס (מוט) כדי למנוע מהעם מוות במגפה של נחשים קטלניים בזמן יציאת מצרים (במדבר 9: 5-21). אותו נחש הנחושות הפך מושא לעבודת אלילים ועיסוק בתורת הנסתר, ונהרס על-ידי המלך חזקיהו כשבע מאות שנים לאחר המגיפה במדבר (מלכים ב' 4: 18). בספר ההתגלות, "הַנְחָשׁ הַקְדָּמוֹנִי" מזוהה בבירור כ"מִלְשֵׁיִן וְשָׁטָן, הַמִּתְעַה אֶת תֵּיבֵל כְּלָה" (התג' 9: 12).
קיראו את בראשית 5: 1-3. באיזו טקטיקה השתמש השטן בניסיונו לרמות את חווה?

המילים הראשונות שנאמרו על-ידי הנחש נאמרו בצנינות וספק: **"אָף כִּי-אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכַּל עֵץ הַגֵּן" (בר' 1: 3).** במקום שחווה תתהה כיצד זה ייתכן שנחש דיבר איתה, היא נמשכה מיידית להתגרריות ההורסות את האמונה. כאשר שאל השטן **"אָף כִּי-אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכַּל עֵץ הַגֵּן"?** (בר' 1: 3), ההשלכה הייתה שאלוהים אסר עליהם לאכול מכל העצים כאשר למעשה, לא היה זה מה שאלוהים אסר עליהם לעשות. ספק הוטל באופיו של אלוהים והייתה זו התקפה ישירה עליו. נראה שהנחש בילבל את חווה, כי תשובתה מוסיפה פרט שאינו תואם את הציווי האלוהי לאדם: **"מִפְּרֵי עֵץ-הַגֵּן נֹאכַל: וּמִפְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ-הַגֵּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בּוֹ פֶּן-תָּמָתוּ"** (בר' 2, 3; השו' עם בר' 17: 2). ניתן לשער שהחלק שחווה הוסיפה בקשר לנגיעה בעץ נגרם כתוצאה מהמבוכה שהנחש הטיל במחשבותיה.

הצלחתו של השטן עד לנקודה זו הפכה אותו לנועז; והוא קרא תיגר ישירות על סמכותו של אלוהים: **"לֹא-מוֹת תָּמָתוּ"** (בר' 4: 3). העובדה שהוא היה על העץ, נגע בפירותיו ונשאר בחיים הוסיפה לדבריו אמינות בעיני חווה. ואז בנקודה זו, הוא הוסיף חומר חדש למחשבותיה: **"כִּי יֵדַע אֱלֹהִים כִּי בָיִים אֶכְלֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקָחוּ עֵינֵיכֶם וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע"** (בר' 5: 3). הנחש המפתה הציג את אלוהים לא רק כְּלֹא הוֹגֵן, אלא גם כמונע משהו טוב מהם.

השטן עירב אמת בשקר. מה הם כמה דברים שאנשים מאמינים בהם שהם תערובת של אמת ושקר? מדוע זה תמיד תמהיל קטלני, במיוחד במונחים תיאולוגיים?

החטא הקדמון: חלק ב'

כשהחליט אלוהים ליצור את אדם וחווה, הוא אמר: **"נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ"** (בר' 26: 1). הפיתיון על ה'קרס' של המפתה היה שאם הם יאכלו את הפרי האסור, הם יהיו "כמו אלוהים." המציאות הראתה בברור שהם כבר היו כמו אלוהים. הם נוצרו בצלמו, אבל, העובדה העצובה היא שבחום הרגע של הפיתוי, אמת קדושה זו נעלמה מטווח ראייתם.

מה גם שאלוהים היה הספק המקורי של מזונם, אבל חלק מהמרד מעורב בכך שאדם וחווה בחרו לאכול משהו מחוץ לגבולות שאלוהים הציב. זה יהיה כמו לקבל הזמנה לארוחה ובמקום לאכול ממה שיוגש על השולחן, האורח ייגש לארון המטבח או למקרר וייקח בעצמו משהו שהוא יתאווה לו. לא רק שזה יהיה עלבון למארחים שלך, אלא שזה גם יראה שאתה לא מעריך את מערכת היחסים שלכם איתם.

קיראו את בראשית 7-4: 3. המפתה הבטיח לחווה שבאכילת הפרי ייפקחו עיניה. מה הם ראו כאשר נפקחו עיניהם, ומה סימל מראה חדש זה?

חושיה של חווה השתלטו עליה (בר' 6: 3). העץ היה יפה, וכשנעצה שיניה בפרי, היא דמיינה שהיא נכנסת למצב קיומי גבוה יותר. כששיתפה את אדם בנסיון שחוותה, נפקחו עיניהם (פס' 7), אבל הם נבוכו ממה שנגלה להם. אחת הבעיות הגדולות כאן היא שהם דחו את אלוהים כמקור כל דבר טוב והבחירה במקום בפתרון שהוא מעשה ידי-אדם לצורך האנושי (במקרה זה, הרצון לאכול). אלוהים הבטיח לאדם וחווה את מזונם מבעוד מועד וסיפק תפריט. אכילתם מהעץ האסור הייתה מהלך מחוץ למה שהתיר והראתה חוסר אמון לא מוצדק, במיוחד לאור הנסיבות הייחודיות שלהם.

איזה סוג של 'פרי אסור' (שמופיע לעתים קרובות בצורה כל-כך מפתה, מלאת נועם, והבטחה) מהווה פיתוי לנו כיום? כיצד נוכל ללמוד להימנע מטעות שכזאת לכשתוצג בפנינו תרמית כה חזקה?

תוצאות החטא הקדמון

אנו עשויים לחיות זמן רב בנצח לפני שנוכל להבין קצת יותר טוב כמה נזק נגרם על-ידי אירוע אחד ליד עץ הדעת. כל מה שאלוהים עשה בשבוע הבריאה החל להתגלות. יחסים שאלוהים כונן נסדקו: בין אנשים ואלוהים (הם הסתתרו ממנו), בינם לבין עצמם(אדם האשים את חווה בצרות שלו), ובינם לסביבה (הנחש הפך לאויב, והאדמה תצמיח קוצים ודרדרים, ותספק מזון רק לאחר מאמץ אנושי גדול)

קיראו את בראשית 19-10:3. מה העידו התירוצים של אדם וחווה על טבעם החדש שנפגם?

שימו לב כיצד הגיב אלוהים לתירוצים האלה. קודם לפדות שיקבלו מאלוהים, אדם וחווה היו חייבים להודות באחריות למה שהם עשו; אלוהים הסביר להם בפרוטרוט את תוצאות מעשיהם. קודם לכל קולל הנחש ונגזר עליו לאכול עפר, להיות מתועב ידי האישה, ושראשו יחבל (בר' 14,15:3). אחר כך אמר אלוהים לחווה שהיא תלד בצער (בר' 16:3). ועל האדם היה לעמול ולהזיע בכדי לספק מחייה ומגורים, במקום לחיות כמו מלך (בר' 19-17:3). כעת עמדה בפני אדם וחווה הבחירה בין אם להמשיך במרד או לחזור לאלוהים. קבלת אחריות על חטאם הייתה הצעד הראשון שלהם בחזרה לאלוהים, אבל הכרה זו לא הספיקה בכדי לפתור את הבעיה שנגרמה לאנושות על-ידי החטא. חייבת הייתה להיות דרך אחרת להבטחת עתידו של המין האנושי. וכך סיפק אלוהים קורבן שיצביע על מושיע (בר' 21:3). היה זה הנחש- חיה רומשת שהציגה להם את החטא, האובדן ומערכות יחסים שבורות; יהיה זה יצור, שה תמים, שיצביע על המושיע, שיבטיח שיקום, פיוס, ועתיד (בר' 15:3).

אבל במקום להיות שליטי על הבריאה, אדם וחווה היו תלויים עכשיו בארץ ואחד שני, מציאות חדשה. "בין היצורים הנמוכים עמד אדם כמלך, והוא נשאר כך כל עוד היה נאמן לאלוהים, כל הטבע הכיר בשלטונו; אולם כשחטא, הוא איבד את זכותו לשלטון זה" (אלן ג'י וייט, חינוך, עמ' 26).

מייד לאחר החטא הקדמון אלוהים העניק לאדם את התקווה לישועה (ראו בראשית 15:3). כיצד תוכלו לרכוש לכם תקווה זו? כיצד תוכלו ללמוד לשמוח בה, בידיעה שהיא קיימת גם עבורכם ללא כל קשר לבחירות שלכם בעבר?

חומר נוסף למחשבה: למרות שאנו רחוקים מגן העדן ומהבריאה המקורית, עדיין יש כל-כך הרבה בבריאה שמראה לנו את טובו של אלוהים. הסתכלו סביבכם: ניתן לראות לא רק יופי מדהים אלא עיצוב מדהים גם כן, וכל אלה מעידים על אהבתו של הבורא. חישבו לדוגמה על דברים כמו תפוחים, תפוזים, קלמנטינות, תותים, אוכמניות, אבוקדו, עגבניות, לימונים, אבטיחים, שקדים, אגוזי פקאן, אגסים, שזיפים, גזר, אפונה, בננות, אננס, רימונים, ברוקולי, כרוב, ניצני כרוב, בצל, פטל, דובדבנים, סלרי, פפאיה, חצילים, מנגו, תרד, מלונים, ועוד ועוד. האם זה רק במקרה שכל אלה כל-כך טעימים (ישנם כאלה שלא אוהבים ניצני כרוב!), כל כך בריאים לנו, ורק במקרה צמחו מהאדמה ובתוכם זרעים נוספים? ברור שלא. לא לכולם יש גישה לשפע הזה, יש שיטפונות ורעב ומגפות, ואנשים חווים רעב. וזו כמובן עדות מכרעת לאופן שבו ניזוק עולמינו בגלל החטא הקדמון. אבל אם אנו יכולים לרגע להביט מעבר לנוק שביצירה ולהבחין רק בבריאה עצמה-וואו! איזו עדות חזקה לאהבה של אלוהים. אנו רק צריכים לזכור: התקווה היא לא ביצירה עצמה, אלא בבורא עצמו בלבד.

שאלות לדיון:

1. כבני אדם, לא היינו אמורים למות. מוות הוא סטייה וחריגה שאף אחד לא היה אמור להתנסות בו או לדעת עליו. לפיכך, התיעוב האוניברסלי של המוות שכולנו מרגישים הוא ללא ספק שריד של מה שלקחנו איתנו מגן העדן. חישבו על כל ההבטחות שניתנו במקרא על חיים נצחיים. כיצד יכולות הבטחות אלה לעזור לנו להתמודד עם הטראומה הנוראה של מוות?
2. מה מהבריאה מדבר אליכם בצורה ברורה על המציאות של אהבת אלוהים וקיומו?
3. קיראו שוב בספר בראשית 3 כיצד החלו אדם וחווה להצדיק את חטאם. מדוע זה כל-כך קל לנסות להצדיק את חטאינו? באיזה דרכים אנו מבקשים לעשות בדיוק את מה שעשו אדם וחווה? כלומר באיזו תדירות אנו טוענים שתורשה, הסביבה, או אנשים אחרים הם הסיבות לטעויות שבם בחרנו? כיצד נוכל לצאת מהלך מחשבה מסוכן זה וניטול אחריות למעשינו?

מרד גלובלי ואבות האומה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: בראשית 1-15:4; 3:9,10; 4:9; 11:1-13; תהילים 1:51; בראשית 1-19:22; 12-15:28.

פסוק לשינון: "וְהָיָה אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשָׁמַרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר-תֵּלֵךְ וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל-הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם-עָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר-דִּבַּרְתִּי לְךָ" (בראשית 28:15).

סיפורי המקרא שלאחר החטא הקדמון עוסקים עם מוטיבים של הונאה ומערכות יחסים שבורות יותר לעומק. במהלך תקופה זו פושט הסכסוך מתפשט ומתפתח לרחבי העולם. בסיפור קין והבל, הופך פולחן לקטליזטור לעימות ומוות, מוטיב החוזר על עצמו לאורך ההיסטוריה. הסיפור של המבול מגלה כיצד מרד וחטא גורם להרס של כל מה שאלוהים ברא. חטא לא רק מעוות את היצירה אלא הורס אותה.

ניסיונותיו של אברהם הם עידוד גדול בסכסוך, אלוהים מוכיח את נכונותו לשאת בתוצאות המרד על עצמו. הוא יהיה התחליף שלנו. לאחר מכן, בסיפורם של יעקב ועשו, יוסף ואחיו, אנו רואים את שיחסי הגומלין המתמשכים של קשרים שנשברו, הם האמצעי שהשטן משתמש בו כדי להרוס משפחות וקבוצות אנשים. עם כל זאת ותוך כדי כך ממשיך אלוהים לטפח ולקיים את ילדיו המוטורדים

קין והבל

קיראו את בראשית 15:1-4. מה מלמדים פסוקים אלה, עד כדי כמה הוטבע החטא בלב האדם?

לידתו של קין, הטביעה רושם רב על חווה וגרמה לה להתלהבות רבה. היא האמינה שזה עתה ילדה את המושיע שהובטח בספר בראשית 3:15. "קִנְיִי אִישׁ אֶת-יְהוָה" (בר' 4:1). ברמה הבסיסית נגלה שחווה חשבה שהיא ילדה את שהאדון הבטיח (בר' 3:15). שום דבר לא נאמר על השמחה של שנות ילדותו של קין והחידוש שחוו ההורים הטריים בגאווה, ההנאה שבהתפתחות התינוק הראשון שלהם. סיפור העלילה עובר במהירות ללידה השנייה ומשם לשני הגברים הצעירים בשעת הפולחן שלהם לאלוהים. עם זאת, כפי שאנו רואים לעתים קרובות כל כך, הבדלים בין סוגי פולחן מובילים לטרגדיה.

קיראו את בראשית 9:3, 9:4. השוו את תגובתו של אדם לתגובתו של קין כשחקר אותם אלוהים לאחר שחטאו. מה דומה, ומה שונה?

שימו לב להבדלים ברגשותיו של אדם כלעומת אלה של קין. אדם מופיע מבולבל, מבוהל, ומתבייש (בר' 10:3), אבל קין כועס (בר' 5:4), ציני ומרדני (בר' 9:4). במקום להציע תירוץ חלש כמו זה שנתן אדם, קין משקר באופן בוטה. אף על פי כן באה מידה של תקווה ואופטימיות. עם לידתו של שֵׁת, שוב חושבת חווה שהיא ילדה את הגואל המובטח (בר' 25:4). השם 'שת' בא ממילה שפירושה מְשִׁים או לשים, אותה מילה מופיעה בספר בראשית 3:15 המגדירה את המושיע שיושם בכדי לאתגר את הנחש ולמחוץ את ראשו. בהקבלה נוספת לבראשית 3:15, מתארת חווה את בנה החדש בשם "זָרַע" שנועד במקום הבל. כך שגם בייאוש וטרגדיה מרובים, וכשם שהעימות הגדול בין הטוב והרע ממשיך להתפשט, אנשים עדיין דבקו בתקווה לגאולה. מה יש לנו מלבדם? תארו לעצמכם את העצב הנורא של אדם וחווה על מותו של בנם, שהיה טרגדי מספיק עבורם גם ללא העובדה שבנם הבכור הרגו ובכך הם איבדו בעצם את שניהם. כיצד ניתן ללמוד את השיעור הקשה על השלכותיו מרחיקות הלכת של החטא, הרבה מעבר למעשה החטא עצמו?

המבול

קיראו את בראשית 13-1:6. באילו דרכים ניתן לראות את העימות הגדול בין הטוב והרע מתבטאים כאן, רק שעכשיו אפילו בעוצמה רבה יותר מאשר בעבר? _____

במבול אנו רואים היפוך חלקי של פעולות עשייה מיוחדות מהבריאה; רבים מהדברים שאלוהים הפריד ביניהם התכנסו יחד שוב. המים שמעל ומתחת למים, ים ויבשה, דגת הים, ציפורים השמיים וכל יצורי החיים שחיו עלי אדמות, כולם מתכנסים יחד. נראה שהארץ נעה חזרה למצב של "תהו ובהו" (בר' 1:2). למרות שעל פני השטח נראה היה שכוחות הרשע נחלו נצחון, הכוח היצירתי הגאוני של אלוהים עדיין פעל. הוא יוזם יצירה חדשה, על-ידי הפרדת האלמנטים השונים כפי שעשה בבריאת העולם. ראשית הוא מפריד בין נח (צדיק תמים בדורו) לבין בני זמנו שרעתם היתה גדולה ושכל מחשבות ליבם היתה היו רעות, מושחתות ואלים (השוו בר' 9,8; 6: ופסוקים 5, 13-11). בהמשך מורה אלוהים לנח לבנות תיבה ענקית. לאחר מכן הוא מפריד קבוצה קטנה של אנשים, ציפורים ובעלי חיים ושם אותם בתיבה תחת השגחתו הצמודה, בכדי שיוכלו לשרוד את שעתיד היה לבוא. בהסתמך על חסדו של אלוהים החיים ימשיכו ועולם חדש יקום מן המשקע הבוצי של העולם הישן. ובכך יש יצירה חדשה אך עדיין היא רחוקה מלהיות מושלמת. זמן מה לאחר המבול, כשנח ומשפחתו התיישבו שנית על האדמה, אנו נזכרים בחולשה של הטוב האנושי. נח משתכר, ודברים מבישים מתרחשים (בר' 9:20-27). לפיכך, אפילו לאחד מגיבורי האמונה (ראה עברים 11:7) היו רגעים רעים. העימות הגדול ממשיך, לא רק בקנה מידה גלובלי, אלא גם בלבו של הפרט.

המקרא מתאר את המבול כקטסטרופה שהשמידה את כל החי על פני האדמה (בר' 7:4). ביטוי דומה קיים במקומות אחרים במקרא כדי לתאר את מעשיו של הגואל בחטא שנמחל (ישעיה 43:25; תהילים 51:3). הברירה שעומדת לנו היום היא או שחינו יימחו, או חטאנו. כיצד מראה המציאות הקשה הזו עד כמה הכל בעצם שחור או לבן, הכל או כלום?

אברהם

בעוד אברהם (שמו הראשון היה אברם) נודע בשל נאמנותו, חוויות החיים שלו מעידות יותר על נאמנותו של אלוהים כלפיו. פעמיים הבטיח אלוהים לאברהם שיוולד לו בן. הפעם הראשונה הייתה כאשר היה אברהם בן כ 75- שנים (בר' 2,4: 12), ולאחר מכן כעשר שנים מאוחר יותר (בר' 16: 13) חזר אלוהים על הבטחתו. בסופו של דבר נתגלתה נאמנותו של אלוהים למשרתו גם אחרי מעידותיו ולמרות התלבטויותיו הרבות, נולד ילד ההבטחה- ילד הברית (בר' 17: 19,21; 5-3: 21).

קראו את בראשית 19-22:1. איזו תקווה מתגלה כאן בעניין העימות הגדול?

"הקדוש ברוך הוא ציווה על אברהם להקריב את בנו כדי להטביע בנפשו את רושם ממשות הבשורה, כמו גם לבחון את אמונתו. ה' התיר את הייסורים שאברהם נשא במשך הימים הקודרים של אותו ניסיון נורא, כדי שיחזה מבשרו ויבין דבר מה על גודל הקורבן שהבורא הנשגב והאינסופי הקריב בעבור גאולת האדם. שום מבחן אחר לא היה מייסר כל כך את נפשו של אברהם, כמו מבחן הקרבת בנו. הקדוש ברוך הוא מסר את בנו שלו למוות של ייסורים וקלון. המלאכים שחזו בהשפלתו ובייסורי נפשו של בן האלוהים לא הורשו להתערב, בניגוד למה שהתרחש במקרה של הקרבת יצחק. בשעתו הקשה של בן האלוהים לא יצאה בת קול שזעקה: "עז כאן!" מלך הכבוד מסר את חייו כדי להושיע את האנושות החוטאת. היש הוכחה משכנעת יותר לרחמיו האינסופיים ולאהבתו של הקדוש ברוך הוא? "הוא אֶשֶׁר לֹא חֶשֶׁךְ אֶת בְּנוֹ שְׁלוֹ, אֶלָּא מִסַּר אוֹתוֹ בְּעַד כְּלָנוּ, הָאֵם לֹא יַעֲנִיק לָנוּ אֶתוֹ אֶת הַכֹּל?" (אל הרומים ח: 32).

"הקורבן שנדרש מאברהם לא נועד אך ורק לתועלתו שלו, או לתועלת הדורות הבאים בלבד; הוא יועד גם ללמד ולהנחות את היצורים התבוניים הטהורים, הן בעולמות האחרים והן בקרב מלאכי ה'. סלע המחלוקת בין המשיח לשטן, שעליו יוסדה תוכנית הגאולה, הוא הלקח הנצחי שניתן ליקום כולו. אברהם הפגין חוסר אמונה בהבטחות ה', ולכן, השטן קיטרטג עליו לפני ה' ומלאכיו, האשימו באי ציות לתנאי הברית, וטען כי הוא אינו ראוי לברכותיה. אלוהים חפץ להוכיח את נאמנותו של עבדו בפני השמיים כולם, כדי ללמד שציות שאינו מוחלט אינו טוב בעיניו, ולגלות בפניהם רבדים נוספים בתוכנית הגאולה." (אלן גיי וייט, אבות האומה ונביאי ישראל, עמ' 116).

יעקב ועשו

המאבק שבין מטרותיו של אלוהים לבין מרד הפרט ממשיך בסיפור של יעקב ועשו. נהוג היה בימי קדם לבן הבכור לקבל את ברכת הבכורה לפני מותו של האב. זה כלל את רוב הון המשפחה; ובכך הפך הבן הבכור אחראי לרווחתה של המשפחה. עשו שגא את אחיו יעקב לאחר שרימה אותו בנוגע לכבוד שבבכורה, ותכנן להרגו לאחר מות אביהם יצחק (בר' 41: 27). רבקה שלחה את יעקב משם מדאגתה לבטחונו, היא חשבה שהכל יסתדר שוב אחרי ימים מספר (בר' 43, 44: 27). ימים אחדים היו ל-20 שנה, ורבקה לא ראתה את יעקב שוב.

קיראו את בראשית 12-15: 28. איזו תקווה גדולה הוענקה בחלומו של יעקב?

בחזרו על ההבטחות שניתנו לאברהם, הבטיח אלוהים ליעקב שהתוכניות לגבי זרעו עדיין עמדו בעינם. למרות שמעשיו של יעקב נראו כהתעלמות מתכניתו של אלוהים, אלוהים עדיין רצה בו. (בר' 20, 23, 25, 27: 29; 7: 31) ובכל זאת נאלץ יעקב לסבול 20 שנים של מירמה מידי חמו לבן, בחיי הנישואין שלו ובהלנת שָׁכרו. מוזר שכל אותן השנים שבם עבד כדי 'לרכוש' את אשתו נראו כמו ימים אחדים, פרק הזמן שרבקה חשבה שהפרידה בינה לבנה יהיו (בר' 20: 29). כשהחליט יעקב לחזור הביתה, לבן רדף אחריו (בר' 25, 26: 31), ולאחר מכן יצא עשו לפוגשו בליוויית 400 גברים. בשני המקרים היתה סכנת חיים, ואלוהים נאלץ להתערב בהם כדי לחלצו; במקרה הראשון בחלום ללבן, לומר לו שלא לפגוע ביעקב (בר' 24: 31); ולאחר מכן במאבק עם 'איש' עד שנקעה כף ירחו של יעקב (בר' 30-24: 32). המראה שבו צלע יעקב עם מקל הליכה יכל להרשים את עשו שיעקב לא היווה איום. המתנות נשלחו מלפניו וביחד עם הדרך הזהירה שבה העביר יעקב את המסר לעשיו, הכל נראה מספיק כדי לאחות את הקרע בין האחים. בפעם האחרונה שנראו האחים יחד, הם קברו את אביהם (בר' 29: 35); כל התכניות הקודמות של עשו להרוג את יעקב לאחר קבורתו של אביהם נשכחו.

ראו לכמה כאב וסבל הביאו הבחירות המטופשות האלה לכל האנשים שהיו מעורבים, החפים מפשע והאשמים כאחד. כיצד נוכל ללמוד לחשוב, לחשוב, לחשוב לפני שאנו פועלים בצורה זו או אחרת?

יוסף ואחיו

בדיוק כפי שיעקב היה ראוי להרבה יותר גרוע ממה שקיבל מאחיו עשו לאחר הדרך שבה התנהג אליו, אנו רואים משהו דומה בסיפור של יוסף ואחיו. גם כאן אנו רואים שנאת אחים בעטיה של הפליה של יעקב שהעדיף אחד על פני השני (בר' 3,4: 37). כְּתַנֵּת הַפְּסִים לא הייתה עשויה מסדין מיטה עם פסים. המילה במקור מרמזת כי הייתה זו גלימה יקרה ששימשה כלבושם של בני מלכות והיתה מכוסה ברקמה עשירה וצבעונית, זה יכל לקחת שנה כדי לעשות אותה. לאחר מכן, כאשר סיפר יוסף לאחיו על חלומותיו (בר' 5-11: 37), הוא יצר שנאה וקנאה יתירה נגד עצמו. כך שבהזדמנות הראשונה הם זממו להיפטר ממנו (בר' 20-19: 37). האחים בוודאי טפחו לעצמם על השכם בחושבם כמה קל היה להוציאו מחיים. אם כי בשלב זה לאף אחד מהם לא היה מושג כיצד אלוהים ישתמש במצב הזה כדי להציל אותם שנים מאוחר יותר.

קיראו את בראשית 11-4:45. מה הייתה התמונה הגדולה יותר שראה יוסף? במה התמקד?

חישובו על מה שייתכן שעבר במוחו של יוסף כילד בשבי, צועד מאחורי גמל ומסתכל לכיוון הגבעות של בית ילדותו תוך שהם נעלמים מעבר לאופק. להימכר במכירה פומבית, בזמן שלקוחות סקרנים מדרבנים ומשפילים אותו בבדיקות אינטימיות לפני הגשת הצעות עברו. רבים ויתרו על אמונתם בעקבות השפלה וסבל שאינם גדולים מזה. יוסף יכול היה לבחור להפוך למריר ברוחו נגד אלוהים, אבל הוא בחר במקום זאת לשמור על אמונתו במאבקו הקשה בעימות הגדול שחוה בחייו באופן דרמטי. הוא התאקלם במהרה לאורך החיים שבבית אחד מאנשי הצבא החשובים ביותר במדינה, ותחת השגחתו וברכתו של אלוהים הוא זכה באמונו תוך זמן קצר (בר' 4-1: 39). בסופו של דבר, הפך העבד למנהיג שני במצרים.

למרות בעיות התפקוד המשפחתיות בסיפור זה, למרות הבגידה והרוע, הסוף היה טוב. כיצד נוכל לשמור את האמונה שלנו בשלמות ושתיה לנו גישה אדיבה כאשר נראה שהדברים לא הופכים להיות כפי שקרה ליוסף?

חומר נוסף למחשבה: הסיפורים האלה מראים ללא ספק שהחיים על הארץ בעימות הגדול לא תמיד מתנהלים כרצוננו. לדוגמא, אדם וחווה לא תיארו לעצמם בהחזיקם את התינוקות שלהם בזרועותיהם, שאחד יהרוג את השני. כשנישאה ציפורה למשה, היא בהחלט לא חזתה את העתיד שהתממש עבורה. אתם חושבים שחיי הנישואין של לאה היו מה שהיא חלמה בעודה נערה צעירה? וירמיה בצעירותו, מה היו תקוותיו ושאיפותיו, הם בוודאי לא כללו ביקורת חמורה, נזיפה, ולהיחשב לבוגד על-ידי האומה שלו. האם לא היו דוד ובת-שבע מעדיפים תיעוד שונה מהעובדות שנוצרו(אוריה בטח היה מעדיף התרחשות שונה)? מה בקשר לישוע?

כמובן שישוע בא לעולמנו כדי למות; זה היה הרעיון בסך. אבל מצידו האנושי, הצד שנולד מאותו חומר כמונו, הצד שקרא בגת שמנים: **"אָבִי, אִם אֶפְשֶׁר הַדָּבָר, הַעֲבֹר נָא מִמְּנִי אֶת הַכּוֹס הַזֶּאת, אֵךְ לֹא פְרָצוּנִי אֲנִי כִּי אִם פְּרָצוּנְךָ אֵתָהּ.**" (מתי 26: 39). הוא קיבל מכות, זלזול, לעג ונצל בגיל 33 בוודאי לא מה שכל אחד היה מקווה לו. אין ספק שהחיים יכולים ועושים לנו עוול. אבל האם זה אמור להפתיע אותנו? למה אפשר לצפות בעולם מוכה חטא זה- לגן עדן? גן עדן היה פה בעבר. אבל מצב אידיאלי זה יחזור שנית, ולכשיחזור, הפער שבין חיינו עכשיו לבין חיינו העתידיים יהיה ללא גבול ויותר מהפער בין מה שקיוונו לו ומה שקיבלנו במקום זאת.

שאלות לדיון:

1. מהם ההבדלים המשמעותיים בין האחים והאחיות בתנ"ך ששמרו על האמונה באלוהים ואלו שלא ראו צורך בכך?
2. כאשר יריבויות וקנאה בין אחים מכניעות את מטרותיו של אלוהים למשפחות כיום, כיצד זה אפשרי לראות עבורם לראות את יום המחר באופן חיובי? מה ניתן לעשות עבור הקהילה שלך כדי לעזור להם לראות את המטרה הנעלה של אלוהים עבורם?
3. מה ניתן לעשות למען אנשים בקהילה שלך שמרגישים שהם לבד בעולם ושחיייהם חסרי משמעות וחסרי ערך?
4. גם אם החיים שלך אינם מתפתחים כפי שקיווית, כיצד תוכל להבטח של חיי נצח לשמור אותך מאכזבה קשה?

שיעור מספר 4*

16 - 22 ינואר

סכסוך ומשבר: השופטים

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפרקים והפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי:
שופטים 4; שופטים 6; שופטים 14; עברים 11:32; שמואל א' 25-12:2; 7-1:8.

פסוק לשינון: "וּתְתַפְּלַל חֲנָה וְתֹאמַר עֲלֵי לִבִּי בִיהוָה רַמָּה קַרְנֵי בִיהוָה רַחֵם בִּי
עַל-אוֹיְבֵי בִי שְׂמַחְתִּי בִישׁוּעָתְךָ" (שמואל א' 1:2).

תקופת השופטים היתה תקופה של בלבול ומבוכה בהיסטוריה המקראית. עם ישראל עשה את הרע בעיני ה', והוא 'מסר' אותם לידי אויביהם, האנשים זעקו לה', וה' הקים להם מושיע שהביא שלום לארץ, וחוזר חלילה. דבורה שהייתה בין שופטי ישראל, ראויה לציון על הביטחון וההשראה שהעניקה לגברים סביבה. היא ויעל היו גיבורות הסיפור, בעוד שהגברים נזקקו לעידוד בגלל פחדנות וחוסר אמונה. הנושא החוזר על עצמו בעימות הגדול מתגלה בסיפורו של גדעון, כשעם ישראל עומד בפני סיכויים אפסיים. שמשון היה אחד מאחרוני השופטים. אחרי כהונתו התדרדרה האומה לאנרכיה וחוסר תקווה. הוא היה טיפוס הגיבור המסתייג, אחד שהיה מעוניין יותר בלרדוף נשים מאשר ללכת בדרכי אלוהים, וזאת במקביל לבני עמו שהתעניינו יותר בסגידה לאלילים מעבודת אלוהים. שמואל הפיח תקווה באומה. תחת כהונתו נוסדה מערכת חדשה של מנהיגות על-ידי מלכים, ואחד ממעשיו האחרונים היה למשוך למלך עתידי את דוד.

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה-23 ינואר.

דבורה

הסיפור על דבורה מוסיף פרטים מעניינים לנושא העימות הגדול. כאן אנו רואים את עם ישראל סובל דיכוי ועומד מול סיכויים אפסיים. זה מקביל למה שרואים בהתגלות פרק 12, במאבק הבלתי הוגן בין התנין הגדול בעל שבעת הראשים ותינוק בן יומו (ראו שיעור ראשון יום שלישי). הדמויות הראשיות בסיפור הזה כוללות את יבין מלך כנען; סיסרא, מפקד צבאו; ודבורה הנביאה ושופטת (שיישה סכסוכים אזרחיים בין צדדים יריבים) שהייתה בעלת השפעה וסמכות יוצאי דופן לאישה באותה התקופה.

קיראו את שופטים פרק ד'. באילו דרכים נוכל לראות את נושא העימות הגדול מובע כאן? בסופו של דבר מי לבדו הביא נצחון לישראל, למרות שלא היו ראויים לו?

גיבורת הסיפור היא אשתו של חבר הקיני יעל, שאינה חוששת להזדהות עם אנשיו של אלוהים ושלקחה תפקיד מכריע בתבוסת אויבי אלוהים. לשפוט את מעשיה מנקודת המבט שלנו היום זה לא קל. הדבר האחרון שאנו צריכים לעשות הוא להשתמש במעשיה כדי להצדיק הונאה ואלימות בכדי להשיג את מטרותינו, לא משנה כמה נכונות עמדותינו עשויות להיות. בדיונים שקדמו לסכסוך, דבורה מבטיחה לברק שהקרב יהיה של אלוהים (בהחלט ההד של העימות הגדול). שני פעלים משמשים על מנת לתאר כיצד אלוהים יביא לכך (שופ' 7: 4). הוא 'ימשוך' את סיסרא (כמו בתפיסת דגים ברשת) לנחל הקישון, שם הוא 'יתן' אותו בידיו של ברק. שיר ההודיה של דבורה (שופ' פרק ה') מגלה כמה מהפרטים. המרכבות של סיסרא שקעו במעברים הצרים שליד נהר הקישון בגלל גשם כבד. "אָרֶץ רַעֲשָׁה גַם-שָׁמַיִם נָטְפוּ גַם-עֵבִים נָטְפוּ מַיִם: הָרִים נָזְלוּ מִמֶּנִּי יְהוָה" (שופ' 5: 4, 5), והפיקו שיטפון שסחף רבים מחיילי האויב (21: 5), ובכך ניצלה ישראל.

חישבו על הביטחון שנתנו אנשי המלחמה האלה בדבורה. כמובן שבמובן מסוים זה היה טוב, מדוע עלינו להיות זהירים תמיד במידת הביטחון שאנו נותנים במישהו?

גדעון

קיראו את שופטים 1:6. מה מתרחש כאן? ראו שופטים 6:10.

הארץ שקטה במשך 40 השנים הבאות לאחר כהונתה של דבורה, אבל עד מהרה הם נפלו בידיהם של אויביהם. הפעם היו אלו המדיינים שנכנסו לישראל עם בני בריתם והשמידו את כל היבולים שזה עתה נשתלו וגנבו את משק החי (שופ' 5-3:6). ישראל הפכה במידה רבה עניה וזעקה לאלוהים (שופ' 6,7:6). הסתבר להם שהאלים הפופולרים שלהם היו חסרי תועלת

קיראו את שופטים 12:6-6. מה אמר מלאך ה' לגדעון, ומה הייתה תגובתו של גדעון? האם לא היה גדעון צריך לדעת מדוע הם עמדו בפני קשיים אלה? ראו שופטים 10:7-6.

למרות תלונתו של גדעון, שלא הייתה מוצדקת (העם פנה לאלילים; זו הייתה הסיבה שדוכאו), אלוהים היה מוכן לצאת להצלתם שוב, והפעם באמצעות גדעון. כמה מעניין שאלוהים קורא לגדעון "גבור חיל", למרות שגדעון ראה את עצמו באור אחר לגמרי: "וַיֹּאמֶר אֵלָיו בִּי אֲדֹנָי בְּמָה אוֹשִׁיעַ אֶת-יִשְׂרָאֵל הַגָּה אֶלְפֵי הַדָּל בְּמִנְשָׁה וְאֲנֹכִי הַצֶּעִיר בְּבֵית אָבִי" (שופ' 15:6) אין ספק שמרכיב חיוני לכוחו של גדעון הייתה תחושת חוסר האונים וחוסר החשיבות בעיני עצמו. שימו לב גם למה שביקש גדעון מאלוהים בשופטים 40-36:6. מודע היה לסיכויי וחולשתו, ולכן הוא ביקש הבטחה מיוחדת של נוכחותו של אלוהים. כך שיש לנו כאן אדם שהבין את התלות המוחלטת שלו באלוהים בבירור. אנו יכולים לקרוא בשופטים פרק 7 על הצלחתו המדהימה של גדעון נגד מדכאי בני עמו וגאולתה של ישראל על-ידי אלוהים.

מדוע בחר אלוהים להשתמש באנשים חוטאים בתהליך הגאולה הזה? האם לא יכול היה להמציא "שָׁנִים-עֶשֶׂר לְגִיוֹנוֹת מְלֹאכִים?" (מתי 26:53) לעשות את מה שהיה נחוץ לישראל באותו זמן? איזה תפקיד יש לנו כבני אדם חוטאים בעימות הגדול כמו גם בהפצת הבשורה?

שמשון

קווי הגבול בקרב בין הטוב והרע מטשטשים בסיפורו של שמשון. חייו מתחילים בצורה מרשימה עם הכרזת מלאך ה' שהוא יהיה לנזיר מלידה. המלאך מורה להוריו של שמשון כיצד להתכונן לקראת בואו המיוחל של תינוקם המיוחד. לאם נאמר לא לצרוך אלכוהול או לאכול מזון טמא (שופ' 13: 4,13,14; ראו גם ויקרא פרק יא'). לאלוהים היו תוכניות מיוחדות עבור שמשון; למרבה הצער לא הסתדרו הדברים כמו שהיו יכולים. "כשמשון גדל והפך לגבר, בדיוק בזמן שהוטל עליו לבצע את המשימה שקיבל מה' והיה עליו לדבוק בה', הוא חבר לאויבי ישראל. הוא לא שאל את עצמו אם יוכל להיטיב לפאר ולרומם את ה' בשעה שיתאחד עם בחירת ליבו. הוא אף לא תהה שמא הוא מסכן את משימתו, ומעמיד את עצמו במצב שלא יאפשר לו למלא את התכלית שיועדה לחייו. לאלוהים הבטיח להעניק חוכמה לכל מי שיבקשו תחילה לכבדו, אך לא ניתנה שום הבטחה לאנשים המתעקשים להשביע את רצונם." (אלן ג'י וייט, אבות האומה ונביאי ישראל, עמ' 419).

קיראו את שופטים 4:1-14. כיצד זה ייתכן שאלוהים השתמש בחולשתו של שמשון לנשים כי "תאָנָה הוּא-מִבְקֵשׁ מִפְּלִשְׁתִּים" ? (פס' 4).

שמשון התמודד נגד הפלשתים במספר דרכים, כל אחת מהן הייתה כתגובה נזעמת לעלבון אישי. בפעם הראשונה הוא הרג 30 גברים ולקח את בגדיהם בחזרה לסעודת חתונתו לשלם את חובו (שופ' 19: 14). לאחר מכן הרס את יבוליהם, כשניתנה אשתו לשובין שלו (שופ' 14: 20; 15: 1-5). בהמשך הרג שמשון רבים בנקמה על שהפלישתים הרגו את אשתו ואביה (שופ' 8-15). כשניסו הפלשתים לנקום פעולה זו (שופ' 10, 9: 15), הוא הרג אלף איש בלחי של חמור (שופ' 15: 14,15). לבסוף הוא הפיל את בית מקדשם והרג שלושת אלפים פלישתים כעונש על כך שעיוורו אותו (שופ' 16: 21,28,30). נראה שיש מעט מאוד בגיבור הלוקה הזה, שמשון, שאנו צריכים לחקות, למרות שהוא מופיע בעברים 11: 32 עם כמה דמויות די נעלות. כמובן שיש בסיפור הזה יותר ממה שנראה לעין. **חישבו על מה שיכל אלוהים לעשות עם שמשון. ומה לגבינו? 1 כמה יכולנו לעשות אם היינו חיים בהתאם לפוטנציאל שלנו?**

רות

במקום לדבר על צבאות אויב עצומים שמאיימים על אנשי אלוהים, הסיפור של רות מדבר על משהו קטן: משפחה שכמעט נמחקה לגמרי, ובמקום זאת הוקמה מחדש. בעוד שהסיפור כולל שני נושאים גדולים יותר - יצירתו של אלוהים שנחרבת ואנשי החיים תחת איום - מספר ספר רות על העימות הגדול ברמה אישית שבמציאות מתנהלת שם תמיד. אין זה מפתיע שארץ יהודה סבלה רעב בתקופת השופטים (רות 1: 1; דברים 28: 48; 32: 24; ראו גם שופטים 6: 17; 21: 25). היה זה סימן לכך שהעם נטש את אלוהים. חטא ומרי הורידו את הארץ זבת חלב ודבש לאדמת טרשים מאובקת ועקרה אבל במגילת רות 'פָקֵד' אלוהים את עמו ונפח חיים באדמה, "לָתֵת לָהֶם לֶחֶם" שוב (רות 1: 6). כשהלכו אלימלך אשתו נעמי ושני בניו הצעירים למואב, הם עשו זאת משום שרצו להבטיח את עתידם. ארץ האויב נתנה הקלה זמנית אבל, עם מות בעלה ושני בניה, החליטה נעמי לחזור לביתה.

קיראו את רות: 1,8,16,17. מה המשמעות שעולה מקטע זה ברצונה של רות ללכת עם נעמי?

רות הייתה בת לעם אויב שבהזדמנויות רבות ניסו להשמיד את ישראל, אבל היא בחרה להזדהות עם אנשי האלוהים ולעבוד את אלוהיהם. בנוסף היא מצאה חן בעיני המולדת שאימצה אותה, לא רק על-ידי בועז (רות 10: 2), אלא גם על-ידי האנשים שהכירו אותה (רות 11: 2). בועז היה בטוח שהיא גם מצאה חן בעיניו של אלוהים (רות 12: 2), ובהערצתו הנמרצת לה פסע צעד אחד קדימה, והסכים להתחתן איתה (רות 11,10: 3). עם זאת היה אדם המיוחס לנעמי בקרבה גדולה יותר מבוועז, לו הייתה תביעה ראשונה על האדמה של המת אם יתחתן עם רות. הקרוב לא היה מעוניין באישה נוספת כי זה יכול היה לסבך את התוכניות הפיננסיות שלו (רות 6: 4). בנקודה זו העדים בירכו את רות והשוו אותה לנשים בעלות שם בהיסטוריה של ישראל (רות 11,12: 4), ברכה שנמלאה כשהייתה לסבתא רבה של דוד ובכך הפכה להיות אחת האמהות שבשושלת היוחסין של המשיח (רות 17,13: 4; מתי 1: 5,6). סיפור כמו באגדות, של חי אושר תמידיים. לרוע המזל אין סיפורים רבים כאלה בתנ"ך. וכמובן שגם מחוץ לתנ"ך אין הרבה. גם כאן אנו יכולים להיווכח שלמרות הגאות והשפל של החיים, בסופו של דבר רצונו של אלוהים גובר; ואלה חדשות טובות עבור כל מי שאוהב אותו וסומך עליו.

שמואל

מה הקשר בין תחילת ספר שמואל והעימות הגדול? אין איום ברור על הסדר שנוצר, ואין צבאות עצומים על הגבולות. המתקפה של הרוע היא ערמומית יותר, אבל לא פחות אמיתית.

קיראו את שמואל 25-12:2. כיצד משתקפת המציאות של הטוב נגד הרע בפסוקים המצערים האלה?

"על אף שמונה להנהיג את העם ולמשול בו, הוא לא הצליח למשול בבני ביתו. יְעֹל היה אב ותָרַן ומפנק. בהיותו אוהב שלום ונוחות, הוא לא פעל בסמכותו על בני ביתו ולא הוכיח את בניו הסוררים על דרכם הרעה ותשוקותיהם הרעות. במקום להתעמת איתם או להענישם, הוא נענה לרצונם והניח להם לעשות ככל העולה על רוחם." (אלן גיי וייט, אבות האומה ונביאי ישראל, עמ' 575).

בניגוד להם אנו רואים את שמואל, ילד קטן לבוש ככהן (שמואל א' 18,19:2), שכמו ישוע "הוֹסִיף לְגַדֵּל בְּחֻמְכָּהּ וּבִקְוָמָהּ וּבְחָן לְפָנֵי אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם" (לוקס 52:2). וכמובן ששמואל זה המשיך נהיה למנהיג חזק ונאמן בישראל. "וַיִּזְעַק כָּל-יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד-בְּאֵר שָׁבַע כִּי נֶאֱמַן שְׁמוּאֵל לְנִבְיָא לַיהוָה" (שמי א' 20:3). זה לא אומר שמכאן והלאה הכל הלך טוב. האומה מצאה עצמה במלחמה עם הפלשתים, ושני בניו של הכהן הגדול עלי נהרגו; הפלשתים שבו את ארון הברית של אלוהים, ועלי בן ה-98 מת גם הוא לכששמע את החדשות משדה הקרב (שמי א' 18-14:4). למרבה הצער גם שמואל נאלץ להתמודד עם אותה בעיה שהייתה לעלי: בניים שלא הלכו בדרכו, דרך אמונים נאמנה (שמי א' 7-1:8). שמואל ציין נקודת מעבר בהיסטוריה של עם האלוהים. הוא היה אחרון השופטים והיווה דמות מפתח בעימות הגדול המתפתח. ההשפעה היציבה שלו הדריכה את העם בתקופה הקריטית הזאת. חבל שבניו לא הלכו בעקבותיו, אבל אלוהים אינו תלוי בשושלות אנושיות. כתוצאה מכפירתם דרשו זקני העם מלך- מהלך שהוכח במאות השנים המאוחרות יותר של ההיסטוריה כמהלך לא נכון. חיי הבית שלנו אינם בעלי משמעות בין אם טובים הם או רעים, האחריות נופלת עלינו להחליט את מי נשרת בעימות הגדול. יהיו טעויותיכם אשר יהיו, מדוע חשוב וחובה תמיד לזכור שהיום, והחל מרגע זה, זה עדיין לא מאוחר מדי ליישר את ההדורים עם ה'! מחר עלול להיות מאוחר מדי, אבל היום עדיין לא.

חומר נוסף למחשבה: כידוע התנ"ך לא מסווה חטא אנושי ורוע אנושי. כיצד ייתכן שהוא יתאר בצורה מדויקת את מצבה של האנושות אם הוא יסווה את חטאי בני האנוש? תיאור חד במיוחד של רוע אנושי נמצא בשמואל א' 2: 12-25, כאן מוצגים בני עלי בניגוד לשמואל הצעיר. בשמואל א' 2: 12 אנו קוראים **"וּבְנֵי עֲלִי בְּנֵי בְלִיעֵל לֹא יָדְעוּ אֶת-יְהוָה"**. שימו לב לניגוד: שושלת הכהנים מילאה תפקיד חשוב בחיים המקראיים, ובשושלת זו בניו של עלי מתוארים כבני בְּלִיעֵל. המילה בליעל היא מילה עשירת משמעות, המשומשת במספר צורות והקשרים, כמעט תמיד שליליים. בליעל פירושו 'חסר ערך', 'מחוסר תועלת', ובמקומות אחרים במקרא מצויה המילה באותו הקשר של בניו של עלי, כלומר אנשים אחרים נקראו 'בני בליעל' (דברי הימים ב' 7: 13; מלכים א' 13: 21). בספר משלי 6: 12 בליעל משתווה לרשעים. (בספרות המזרח התיכון הקדומה המילה בליעל היא שם אחר לשטן עצמו). כמעט בכל שימוש במקרא ההקשר שלילי. כבני אדם שנבראו בצלמו של אלוהים נוצרנו למטרה ולמשמעות; אולם על-פי התנ"ך, האנשים האלה היו חסרי ערך. איזה בזבוז טרגי של חיים. אחד מהשניים, או שנעסוק בדבר בעל משמעות ומטרה עבור אלוהים או שבסופו של דבר נהפוך לחסרי חסרי ערך. זה הגיוני גם בהתחשב בכך שכל הקיום שלנו ומטרות החיים האמתיות מגיעות אך ורק מאלוהים.

שאלות לדיון:

1. התנ"ך מבהיר: אין מקום ניטרלי בעימות הגדול: אנו בצד אחד או האחר, לצידו של המשיח או לצידו של השטן. אולם כפי שאנו יודעים החיים לא תמיד מתפתחים עם ניגודים ברורים ובולטים שכאלה, לאכן? לפעמים אנו לא ממש בטוחים מהי ההחלטה הנכונה או מהי ההחלטה השגויה; אפילו בנושאי מוסר. זה לא תמיד קל לקבוע מה ראוי וצריך לעשות. באילו דרכים נוכל לנקוט כדי לבקש הדרך על-מנת לעזור בבחירות הנכונות גם כשלעיתים זה לא כל כך קל לדעת בדיוק מהי הבחירה 'הנכונה'?

2. באילו דרכים נחלתם אכזבה צורבת מאנשים שהערצתם? ובמקביל, באילו דרכים ייתכן שאכזבתם אדם שראה בכם מודל לחיקוי? מה למדתם ממקרים אלו על אמונה, נאמנות, חסד, וחולשה אנושית?

שיעור מספר 5*

23 - 29 ינואר

העימות מתמשך

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפרקים והפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: שמואל א' 17:43-51; שמואל ב' 17:1-11; מלכים א' 18:21-39; מלכים ב' 19:21-34; אסתר 3:8-11; נחמיה 1.

פסוק לשינון: "וְאֶגִּיד לָהֶם אֶת-יְדֹ אֱלֹהֵי אֲשֶׁר-הִיא טוֹבָה עָלַי וְאֶף-דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר אָמַר-לִי וַיֹּאמְרוּ נִקּוּם וּבְנִינוּ וַיִּחְזְקוּ יְדֵיהֶם לַטּוֹבָה" (נחמיה 2:18).

כאשר אנו משווים את חייהם של דוד, אליהו, חזקיהו, אסתר ונחמיה, מוטיבים מרכזיים דומים צפים על פני השטח: אלוהים הוא מסוגל להשתמש בדמויות שלכאורה נראות כיחסרות משמעות' על-מנת להשפיל את גאוות הרשע. באמצעות חלק מתיעודים אלו אנו יכולים לראות כי שלמרות המכשולים העצומים, אנו לא צריכים לקרוס תחת רוע שנראה כמכריע. לעומת זאת, אנו יכולים לעמוד איתנה, אבל רק בכוחו של אלוהים, הנאמן להבטחות בריתו, הבטחות שהתגשמו עבורנו בישוע. כאשר אנשי האלוהים נושאים את הסבל דרך כוחו, הם יראו שכוחות הרשע אינם חזקים מספיק כדי לגבור עליהם. המוקד והאתגר לנו הם לשמוח בגאולה. לא תמיד יש הגיון בהקשר של אתגרים מכניעים שלפעמים אנו מוצאים את עצמנו בס, כי הם בעצם מעל לראשינו. לשמוח בגאולתו של אלוהים לפני שהגאולה מגיעה מראה על אמונה ושמחה שהם פולחן למעשה, בניגוד להלך מחשבה שאמור להיות משום הנסיבות והתוצאות ההגיוניות שעשויות להסתבר ממה שקורה סביבנו. מצד שני, בגלל מה שישוע עשה עבורנו, לבטוח בנאמנותו של אלוהים הוא באמת הדבר ההגיוני היחיד שאנו יכולים לעשות.

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה- 30 ינואר.

דוד, גוליית ובת-שבע

החיים מסובכים וזה בגלל שבני האדם מסובכים. תארו לעצמכם יצורים - שנבראו בצלמו של אלוהים, בורא היקום, שהשחיתו את עצמם. לא פלא שהפוטנציאל שלנו הן לטוב והן לרע יכול להגיע לרמות מדהימות. וזה לא רק שיש אנשים שמגיעים לרמות גבוהות של 'טוב' ואילו אחרים למרבה הצער יורדים לקיצוניות של שחיתות. שני הניגודים הגמורים האלה יכולים להתקיים באותו אדם! החדשות הטובות הם שחלק מאלה שפעם היו במקום הכי נמוך שיש מבחינה מוסרית, עשו מחוות נפלאות למען אלוהים ולמען האנושות על-ידי חסדו.

כמובן שגם ההיפך יכול לקרות, אלו הנעלים מבחינה מוסרית עלולים לשקוע לתהום תחתיות. השטן הוא יצור ממשי, העימות הגדול הוא אמיתי, ואלמלא החיבור שלנו לאלוהים, אפילו הטובים ביותר בינינו עלולים ליפול טרף לאויב - השטן (שמעון כיפא א' 8:5).

קיראו את שמואל א' 17:43-51. איזה מילים יצאו מפיו של דוד שהיו כל-כך חיוניות להבנת נצחונו? לעומת זאת, קיראו את שמואל ב' 17:1-11. איזה ניגוד מוחלט מתגלה באותו אדם? מה היה ההבדל?

אותו דוד שניצח את הענק גוליית הובס על-ידי תאוותיו ויהירותו. כמה נשים כבר היו לאיש? הוא רואה עוד אישה, הפעם נשואה, ואיפה עכשיו כל הדיבורים על "לִיהִנֶּה הַמִּלְחָמָה" (שמי' א' 17:47) או "יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל" (שמי' א' 17:46)? אם היה איזשהוא זמן שבו צריך היה דוד לא רק לדעת כי "לִיהִנֶּה הַמִּלְחָמָה", אלא גם להילחם בקרב לבוש בשריון האלוהים, זה לא היה בעמק האֶלֶה אלא במשקעי ליבו שלו, מקום שבו משתולל העימות הגדול בכולנו, בליבנו. בתחושותיו הקשות לאחר הנפילה הנוראה לחטא עם בת שבע, היה לדוד צער ואשמה שהספיקו לו לכל משך חייו. צערו הוביל אותו לכתוב את תהילים 51, שבו הוא מתחנן ללב טהור (פס' 10) ושיקום האחוה עם אלוהים (פס' 11,12). במאבק הקוסמי הגדול, גיבורים פגיעים הם בדיוק כמו אדם בדרגה הנמוכה ביותר; ועדיין מוכן אלוהים לעבוד עם כל מי שבאמת רוצה לחזור בתשובה. חשוב על עצמך, ממש עכשיו-הניצחונות, האכזבות והכישלונות. כיצד תוכל ליישם את הלקחים מכל אחד מהסיפורים האלה בכל מצב?

להשיב לָבָם

אליהו התשבי הוא בין הדמויות הססגוניות ביותר בכתבי הקודש. אנו פוגשים בו בראשונה עומד לפני המלך אחאב המבוהל ומודיע לו שלא ירד גשם בשלוש השנים הקרובות (מלכים א' 1: 17). זה לא היה קל להתקרב למלך לעמוד לפניו או לברוח מידו, אבל האיש הזה בָּעַל שָׁעַר החגור אזור עור (מלכ' א' 1: 8) מתחמק מהמשמר, מצליח להעביר את המסר מאלוהים ונמלט אל ההרים מרחק של שנים עשר קילומטרים בערך. הייתה זו תקופה מצערת של ממלכת ישראל הצפונית. רוב העם נטש את אלוהים (מלכ' א' 10: 19) וסגד לִ'אֱלֹהֵי הפִּרְיֹן. נבואה שלא יירד גשם היוותה אתגר ישיר לְבָעַל, שבו האמינו כמוריד הגשמים שהבטיח גידולים פוריים ועדרים בריאים שעשו חקלאים לעשירים. הטקסים הדתיים שנפוצו בקרבם התמקדו בפִּרְיֹן והכנסות. בשלוש השנים הבאות אלילי הפִּרְיֹן הוכחו כחסרי אונים. ואז נגש אליהו עם המלך שוב ומבקש עימות בינו ובין כל נביאי הבעל והאֱלֹהֵה אֲשֶׁרָה (אֱלֹת הפִּרְיֹן) איש אחד כנגד שמונה מאות וחמישים כוהני הבעל (מלכ' א' 17-20: 18). כשמגיע היום וההמונים מתאספים על פסגת הר הכרמל, אליהו קורא לעם: **"עַד-מָתִי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל-שְׁתֵּי הַסַּעֲפִים?"** (מלכ' א' 21: 18). שוורים נבחרו והוכנו להקרבה, והאנשים מחכים לראות מי האל החזק מספיק בכדי לענות על-ידי אש אוכלה מן השמים. השור היה האובייקט החזק ביותר של דת הפוריות העתיקה. האם נָאָו אלי הפִּרְיֹן את כוחם?

קיראו את מלכים א' 18: 21-39. למרות המציאות הברורה של העימות הגדול כאן, מה רצה אליהו באמת שיקרה בישראל, ומדוע זה כל-כך רלבנטי לנו היום?

מלכים א' 37: 18 אומר הכל. מרשים ככל שהיה הנס שהתחולל לא היה המטרה: הבעיה הייתה הנאמנות של ישראל לברית. שימו לב גם למי שהפך את ליבם. היה זה האדון עצמו, עוד לפני שהנס עצמו התגלה. אבל אלוהים לא מכריח את הלב לחזור אליו. הוא שולח את רוח קודשו והאנשים בתגובה לרוח צריכים לבחור לחזור אליו; ורק לאחר מכן, בכוחו, הם יכולים לפעול בהתאם לבחירה הזו. זה לא שונה לגבינו כיום. כוחו של אלוהים בלבד מקיים קיצבו של כל לב, אבל הוא לא מכריח אף אחד מלבבות פועמים אלה ללכת אחריו.

מילים של התנגדות

חזקיהו מלך על יהודה כשכבשה המעצמה החדשה אשור את ממלכת ישראל הצפונית ופיזרה את תושביה על-פני ארם נהריים (מלכ' ב' 12-9: 18).

"מה שכבר לא יכול היה אלוהים לעשות אתם בארץ אבותיהם הוא ביקש להשיג על-ידי פיזורם בין עובדי האלילים. תכניתו לגאול את כל מי שיבחר להתפנות לחנינה דרך המושיע של המין האנושי חיבת הייתה להתממש; ובנגעים שהובאו על ישראל, הוא הכין את הדרך להיתגלות תהילתו בין אומות העולם" (אלן ג'יי וייט, נביאים ומלכים, עמ' 292).

מספר שנים מאוחר יותר, המלך האשורי סנחריב הפנה את תשומת לבו ליהודה וכבש את כל עריה הבצורות וגבה מס כבד (מלכ' ב' 15-13: 18). למרות שחזקיהו רוקן את אוצרות בית המקדש והארמון, המלך האשורי לא היה מרוצה דיו ושלח את קציניו לנהל משא ומתן על כניעתה של ירושלים. האשורים התגרו בתושבים והזהירו כי אֵלֵי העמים סביבם לא הצילו אותם מאשור, מה גורם ליהודים לחשוב שאלוהיהם שלהם יותר טוב? (ראו מלכ' ב' 30-28: 18; 35-33). אז פנה חזקיה לעשות את הדבר האפשרי היחיד - הוא התפלל (מלכים ב' 19-15: 19). אלוהים כבר השתמש בישעיה כדי לעודד את חזקיהו (מלכ' ב' 6: 19), ועתה שולח אלוהים את הנביא שוב.

קראו את מלכים ב' 19:21-34, במיוחד פסוקים 21, 22. מהו המסר של אלוהים לעמו בתוך המשבר הנורא הזה?

התוצאות התגלו כאשר חנה הצבא האשורי העצום סביב חומות ירושלים. התושבים המבוהלים של העיר הנצורה התעוררו בוקר אחד, לא בכדי לראות את התמרונים האחרונים של הצבא הכובש שעומד לפרוץ את מערכות ההגנה של העיר הנצורה אלא למצוא את חייל האויב שוכב פזור על האדמה בדממת מוות ולמרחבים ככל שהעין יכולה לראות (מלכ' ב' 35: 19). המלך אשורי עטוי חרפה חזר לביתו, רק בכדי לפגוש את סופו בידיהם של שניים מבניו (מלכ' ב' 36,37: 19)

כיצד נוכל ללמוד, אפילו במצבים מייאשים ביותר ומצבים בלתי אפשריים לכאורה לבטוח באלוהים? מדוע חייבים אנו תמיד לשמור את התמונה הכוללת לפנינו, במיוחד כאשר דברים לא תמיד מסתיימים בצורה חיובית, לפחות לא עכשיו?

צו מוות

זה כל-כך קשה לנו היום (כפי שאין ספק שזה היה לאנשים מתרבויות שונות במשך מאות בשנים) להבין את המנהגים והמסורת של האימפריה הפרסית העתיקה, המקום שבו סיפור של אסתר התפתח. למרות שדבר אחד בטוח: האדון השתמש באימפריה הזו בתהליך של הגשמות הבטחות בריתו עם ישראל, הבטחות שניתנו לאברהם (ראו בראשית 12: 1-3; ישעיה 45: 1,2; דברי הימים ב' 23: 36). הצעירה היהודיה אסתר הפכה למלכה. למרות שעלייתה למלכות הייתה בדרך שונה למדי מאשר זה של יוסף במצרים או של דניאל בבבל, היא הייתה (כפי שיוסף דניאל היו) בדיוק במקום והזמן שבו רצה הקב"ה שהיא תהיה, ובכניעתה לה' הוא יכול היה להשתמש בה בצורה משמעותית מאוד שממחישה כיצד נושא העימות הגדול מתבטא בהיסטוריה.

קיראו את אסתר 11-3:8. בהתחשבות בתוכניות של אלוהים עבור העם היהודי, ובמיוחד בכל הקשור לביאת המשיח, מה יכלו להיות ההשלכות של הצלחת צו שכזה?

"המלך הבין מעט מאוד מהתוצאות מרחיקות הלכת שהיו מלוות בביצוע גזירה זו. השטן עצמו, המסית הנסתר של המזימה, ניסה למחות מהעולם את אלה ששמרו את דע אלוהי האמת" (אלן ג'י וייט, נביאים ומלכים, עמ' 600, 601).

כמה מרתקת העובדה שהעימות החל בעקבות פולחן (ראו אסתר 8, 5: 3) והסירוב של קבוצה בולטת ונפרדת למראית עין של אנשים המסרבים לקיים חוקים ומנהגים של אלה שבשלטון. אף על פי שההקשר יהיה שונה בזמן הסוף, המציאות שמאחורי העימות הגדול בין ישוע והשטן היא עדיין אותה מציאות, ומי שמבקש להיות נאמן לאלוהים יתמודד עם משהו ממה שהיהודים דאז התמודדו. כבר הוזהרנו שבסצנות הסיום של היסטוריית כדור הארץ, ייצא הצו שיצהיר כי "יּוֹמְתוּ כָּל אֲשֶׁר אֵינָם מִשְׁתַּחֲוִים לְצַלְמֵם הַתְּיָה" (התגלות 15: 13). דבר אחד שאנו לומדים מההיסטוריה הזאת היא שלא למדנו מההיסטוריה

מדוע זה שלעתים קרובות כל-כך אנו נוטים להיות חשדניים באלה ששונים מאתנו? מדוע צריכות האמיתות רבות העוצמה של הבריאה והגאולה, אמיתות החושפות את שוויו של כל אדם להראות לנו עד כמה שגויה הגישה שלנו? כיצד נוכל לטהר את ליבנו מהנטייה הפגומה הנוראה הזו שלנו?

נחמיה

הסיפור של נחמיה מגיע בתקופה שבה עם ישראל כבר לא היה קיים כישות פוליטית, אלא כשריד המפוזר ברחבי ארצות זרות. אלוהים תמיד נאמן להבטחות בריתו, גם כאשר נכשל עם הברית לקיים את חלקו.

קיראו את נחמיה פרק א'. מהו רקע תפילתו של נחמיה? באילו דרכים זה מזכיר את תפילתו של דניאל בספר דניאל 19-4:9? מה הבעיה בשני המקרים וכיצד זה מתבטא בדרמה של העימות הגדול?

דרך חסדו של המלך, ניתן לנחמיה אישור לחזור ולבנות מחדש את ירושלים. בשובו לירושלים מבלה נחמיה את הימים הראשונים בהתרשמות. הוא מנסה לערוך סקירה של העיר בליה, אבל ערימות פסולת הבניינים כל-כך נרחבות שהוא לא מגיע רחוק (נחמיה 14:2); הוא מחליט ללכת של מחוץ לחומות ולסקור את העיר משם (נח' 15:2). **קיראו את נחמיה 18-16:2. כיצד אתם חושבים שהצליח נחמיה לשכנע את המנהיגים להתחיל לעבוד על משהו שהם חשבו כבלתי אפשרי? מה יכול נחמיה ללמד את הקהילה שלנו היום?**

למרות שנחמיה לא סיפר בראשונה למנהיגים מדוע הוא בא, היו כמה אנשים שלא היו מאושרים ועשו כל שביכולתם כדי למנוע כל עבודה שתשפר את ירושלים (נח' 10,19,20:2). כאשר החלה העבודה על תיקון החומות (נח' 3), פקידים זרים אלה היו נזעמים: **"וַיְהִי כַאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלֵּט וְטוֹבִיָּה וְהַעֲרָבִים וְהָעֲמֹנִים וְהָאֲשֻׁדּוּדַיִם בְּיַד עֲלֵתָה אֲרוּכָה לְחֻמּוֹת יְרוּשָׁלַם בְּיַד הַחֲלָוִי הַפְּרָצִים לְהַסֵּתָם וַיַּחַר לָהֶם מְאֹד"** (נח' 1:4) והם לעגו למאמציהם (פס' 3,2). כשנוכחו לראות שעם האלוהים היה רציני לגבי עבודתם (פס' 6), הם התרגזו ותיכננו פיגוע (פס' 7,8). זה היה כל-כך קל לסגת; אבל למרות כל המזימות כנגד עבודתם, הם התמידו. נחמיה בטח באלוהים ודאג לבנייה מחדש של החומה ועזב את איומי אויביו ביד אלוהים (נח' 15,14:6).

כולנו מתמודדים עם מכשולים. כיצד נוכל לדעת מתי לסגת ומתי להמשיך?

חומר נוסף למחשבה: כפי שראינו השבוע, דבר האלוהים מראה פעם אחר פעם את נאמנותו של האדון לעמו. כמובן שבמקרים רבים נאמנות זו לא תמיד הייתה ברורה או נראית לעין. בתיעודים שלמדנו יכולנו לראות את מההתחלה ועד הסוף; חלק מהדמויות המעורבות כגון אוריה החיתי לא יכלו לעשות זאת. היום אנו מוצאים עצמנו שקועים בדיוק באותו עימות גדול כשם שהיו הדמויות שעליהן למדנו. ולא רק הם, אלא רבים אחרים אנשים אמיתיים שפשוט לא נכנסו לרישומים שבכתבי הקודש שלא תמיד זכו לראות דברים מתנהלים לטובה. וזו הסיבה שכל-כך חשוב שאנו כמשיחיים נזכור, ובמיוחד בזמנים קשים (כפי שהם לעתים קרובות כל-כך יכולים להיות), את המילים הנפלאות והמעודדות של שאול: **"לִכֵּן אֵין אָנוּ מְתִיָאֲשִׁים, וְאָף עַל פִּי שְׁהָאָדָם הַחִיצוֹנִי שְׁלָנוּ הוֹלֵךְ וּבָלָה, הָאָדָם הַפְּנִימִי שְׁלָנוּ מִתְחַדֵּשׁ יוֹם יוֹם. הֵן צְרַתְנוּ הַקְּלָה שֶׁל הַרְגָע מְכִינָה לָנוּ כְּבוֹד עוֹלָמִים גְּדוֹל וְרַב עַד מְאֹד. וְאֵין אָנוּ צוֹפִים אֶל הַדְּבָרִים הַנִּרְאִים, אֶלָּא אֶל אֲשֶׁר אֵינָם נִרְאִים; בִּי הַדְּבָרִים הַנִּרְאִים לְשַׁעָה הֵם, אֲבָל הַבְּלָתִי נִרְאִים -- לְעוֹלָמִים"**. (קורנתיים ב' 16-18: 4). כאן מבקש שאול להצביע לנו על משהו שמעבר לעמל היומי, החולשות, ונקודות התורפה של האנושות וכלפי התקווה היחידה שעושה את החיים כאן יותר ממחזה מגוחך ואכזרי.

שאלות לדיון:

1. מה הם חלק מההבטחות האחרות שבתנ"ך שמצביעות על התקווה האולטימטיבית שלנו? איספו כמה שתוכלו, לבד או יחד בכיתה קיראו אותן בקול רם והתעכבו לרגע על תוכנן של הבטחות אלה. איזה תמונה מוצגת לנו כאן?
2. מה שהיה כל-כך טרגי בנפילתו של דוד היה שהוא נתברך כל-כך על-ידי האדון. ולמרות כל מה שניתן לו- הוא עדיין חטא בדרך המסויימת הזו. אבל במקום להתמקד רק על השלילי, חישבו על ההיבט החיובי של כל הסיפור הנבזה והשפל הזה: חסדו של אלוהים, אפילו למישהו שנפל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא. מה זה אומר לנו? עד כמה מלאה ומושלמת הגאולה שיש לנו בישוע? כיצד נוכל לרכוש ביטחון שלא משנה מה שעשינו, או כמה רחוקים אנו משלמות בגלל חטאינו, אם כמו דוד נחזור בתשובה הסליחה נגישה לנו?

שיעור מספר 6
30 ינואר - 5 פבואר

נצחון במדבר

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: מתי 23-20:1; יוחנן 39:9; מתי 12-7:3; 10-1:4; דברים 4-1:34; התגלות 10:21.

פסוק לשינון: "הוּן בְּן־הָאָדָם בָּא לְבַקֵּשׁ אֶת הָאֱוִיִּם וְלִהְיוֹשִׁיעוּ." (לוקס 10:19).

"כאשר שמע השטן כי איבה תשרור בינו לבין האישה, בין זרעו ובין זרעה, הוא הבין שכל מאמץ מצידו לעורר את יצר הרע באדם ולהשחית את טבעו ייתקל בהתנגדות, ושבאופן כלשהו יעלה בידו של האדם להתנגד לו. ואולם, כאשר תוכנית הגאולה נפרשה בפני צבא השמיים באופן מלא יותר, השטן ומלאכיו ששו על כך שהשטן לא רק הצליח להדיח את האדם לחטא אלא אף יצליח להדיח את בן האלוהים ממעמדו הרם. השטן הכריז כי עד כה תוכניותיו עלי אדמות עלו יפה, וכי כאשר ילבש המשיח בשר ודם ייתכן שבפעם נוספת תהיה ידו שלו על העליונה, וכך יצליח למנוע את גאולת האנושות השרויה בחטא." - אלן ג'י וייט, אבות האומה ונביאי ישראל, עמ' 45,46.

השבוע, כמו שאנו בוחנים את הפיתויים במדבר, אנו יכולים לראות, כפי שאולי מעולם לא ראינו בבירור רב כל-כך לאורך התנ"ך כולו, את העימות הגדול בין ישוע והשטן במאבק הגלוי ביניהם. השטן טען לעצמו בעלות על עולמנו, והמשיח בא כדי לכבוש אותו מידי. הנושא המרכזי של הכיבוש היה בתכנית הישועה. לאחר שנכשל בניסיון להרוג את ישוע בסמוך לעת הולדתו, ניסה השטן לחבל בדרך נוספת את גאולת המין האנושי. התפתחות זאת נראה בפיתויים במדבר.

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה- 6 פברואר.

עמנואל המושיע

קיראו את מתי 23:1-20. מהי המשמעות של השם שניתן לישוע: "עמנואל"?

מדוע בא ישוע לעולם הזה להיות 'עמנו'?

ראשית, הוא בא כדי להחזיר את השליטה שהאדם איבד (רומיים 5:12,15).
 אנו זוכים במבט חטוף על ההיבט המלכותי של ישוע (בעל שילטון) כאשר היה לנושא ההשראה של קהל מאמיניו (5,000 איש רצו להכתירו למלך) וכאשר שרו הילדים את שירי השבח הרבים שלהם (שבחים שהופנו לאחד שיושיע את עמו מאויביהם). אנו רואים גם את סמכויותיו על הבריאה, כגון יכולתו על לשקם פיזית ולרפא לגמרי (לדוגמא, האדם שנולד עיוור והאישה שדיממה במשך 12 שנים) ובכוחו על הטבע, כאשר הרגיע את הסערה ואמר לרוח ולגלים "דום! הָרְגְעוּ!".
 שנית, הוא בא לגזור דין ולהרוס את מפעלות השטן (יוחנן 9:39; יוחנן א' 3:8). כמה פעמים תהינו מדוע הרוע מצליח ונפוץ כלכך? ישוע מתייחס לעול ומרגיע אותנו שהסוף נראה באופן. ישוע זוהה על-ידי שדים כבעל כוח עליהם. לעתים קרובות הם צעקו את זהותו האמיתית, לפעמים עוד לפני שחשף אותם. הוא נתן שלום לאנשים אחוזי דיבוק שדים והחזיר אותם לשפיות בעוד הנוכחים בנס ברחו בחד.

שלישית, ישוע בא לעולם לבקש ולהושיע את האובד (לוקס 19:10) ולקחת את חטאיהם (יוחנן 1:29). הוא נעשה כמונו, כדי שיוכל להיות כהן גדול ונאמן, להחזיר אותנו לאלוהים (עבריים 2:17). "התמודדות עם חטא, הושעת האנושות מהחטא, לתת להם חסד, סליחה, הצדקה והאדרה - כל אלה היו המטרה של הברית היחידה הזו מההתחלה, שהתגשמה בישוע המשיח." - N. T. Wright 15 (2009-09-25),— Justification: God's Plan and Paul's Vision (Kindle Locations 1462-1463: (InterVarsity Press. Kindle Edition).

ולבסוף, ישוע בא כדי להראות לנו את אופיו של אלוהים, כדי לחשוף את אופיו האמיתי לנו ולכל תושבי היקום (יוחנן 9:14).

כיצד יכולה וצריכה כל אחת מסיבות אלה לבואו של המשיח לשפר את החיים שלנו וניסיונינו בהליכה יומיומית אתו?

טבילתו של ישוע

הופעתו של יוחנן המטביל לבטח שילחה גליהתרגשות בכל האזור. כאן נתגלה מישהו שנראה כמו אליהו הנביא (מתי 4: 3; מלכים ב' 1: 8). קולו היה הקול הנבואי הראשון ששמע העם לאחר כ- 400 שנים. מעולם לא היה אלוהים שקט בתקופה ארוכה כל כך. ועכשיו הוא דיבר אל העם שוב וברור היה שמשהו משמעותי מאוד עומד לקרות.

קיראו את מתי 12-7: 3. מדוע עסק יוחנן המטביל בנושאים של גזר דין-זעם העתיד לבוא (פס' 7), הגרזן הונח על שורש העצים (פס' 10), טיהור יסודי של ריצפת הגורן (פס' 12), ושריפת מוץ פֶּאֶשׁ בְּלִתֵּי נְכֵבִית (פס' 12) בקדמו את פני המשיח?

אנשים חשבו שהם חיים בזמן הסוף. הם ראו את יוחנן בא מהמדבר ומעודד אותם לעבור דרך מי הירדן בטבילה. זה היה קצת כמו יציאת מצרים, אולם להירטב במים (ולא לחצות נחל מיובש) היה הכרחי לטיהור והכנה לקראת הכניסה לארץ המובטחת החדשה, עם המשיח עצמו המוביל אותם מניצחון על הרומאים עד ליסודה של ממלכתו הנצחית של אלוהים עליה דיברו הנביאים. לפחות זה היה מה שרבים מהאנשים חשבו. אבל לא יוחנן ולא ישוע הובילו תנועה פוליטית; אלא אירוע שכולו עסק בנושא הישועה. ההסבר על-ידי לוקס של מה שיוחנן עושה הוא ציטוט מישעיהו המתאר את הדרך בה יכין אלוהים דרך גולים לחזור לארץ המובטחת (לוקס 3: 3-6). ירמיהו מסביר את הסיבה להכנת דרך מיוחדת זו: לעשותה נגישה לחלשים בחברה-העיוור, הצולע, הקרות, אמהות עם פעוטות-ועבור כל האחרים שרצו לחזור לארץ המובטחת לאפשר להם לעשות זאת (ירמיה 9-31: 7). לא פלא שאנשים נהרו ליוחנן; תקוותם הוצתה, שגם הם יוכלו להיות מוכנים ליום הגדול של אלוהים שיבוא בקרוב עליהם. היום הגיע בצורה שונה ממה שהם ציפו ולא בגלל שלא נאמר להם אלא משום שלא הבינו את משמעות כתבי הקודש (לוקס 24: 25-27)

לאנשים נאמנים היו תפיסות מוטעות בנוגע לטבע בואו הראשון של האדון. כיצד יוכלו אנשים נאמנים בזמן הסוף להימנע מתפיסות מוטעות לגבי טבע ביאתו השנייה של האדון?

אבנים ללחם

קיראו את מתי 3-1:4. מה קורה ומדוע? כיצד מתבטא כאן העימות הגדול?

"כאשר הובל ישוע למדבר להתפתות, הוא הובל ברוחו של אלוהים. הוא לא ביקש את הפיתוי. הוא פנה למדבר כדי להיות לבד, לחשוב ולשקול את המשימה שלפניו ומפעל חייו העתידי. בצום ותפילה הוא חיזק עצמו לדרך המוכתמת בדמו שבה חייב היה ללכת. אבל השטן ידע שהמושיע שם פעמיו למדבר, וראה בכך הזדמנות ראשונה במעלה לגשת אליו" (אלן ג' וייט, כמיהת הדורות, עמ' 114).

קיימות הקבלות דרמטיות בין הפיתויים שבם התנסה ישוע וניסיונותם של בני ישראל בנדודים שלאחר היציאה ממצרים. אחרי שעלה מהמים שם ישוע פעמיו אל המדבר, הוא לא אכל דבר ונתנסה ברעב במשך ארבעים ימים. גם בני ישראל עברו במים (מי ים-סוף), נכנסו למדבר שבו לא נמצא להם לחם, ונדדו שם במשך ארבעים שנים. שימו לב כיצד זה מתואר בספר דברים 3, 2: "וְזָכַרְתָּ אֶת-כָּל-הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר לְמַעַן עֲנִתְךָ לְנִסֵּיתְךָ לְדַעַת אֶת-אֲשֶׁר בְּלִבְךָ הַתְּשֹׁמֵר מִצְוֹתַי אִם-לֹא: וַיַּעַן וַיִּרְעֲבֶךָ".

מתי השליח מספר שלאחר ארבעים ימים רעב ישוע (מתי 4: 2). ואז מישהו מופיע עם עצות 'מועילות', בדומה כמו לתומכיו של איוב. לא היתה זו הפעם הראשונה שהשטן מתואר כְּשֵׁשׁ 'לעזור' למישהו במהלך משבר. זכריה פרק ג' מתעד את סיפורו של הכהן הגדול בעת הבנייה מחדש של ירושלים אחרי גלות בבל. בעוד הוא עומד לפני ה' בחזון, הופיע מישהו לצידו הימני. זה שעומד לצד הימין תמיד מסמל חבר נאמן ביותר, כדי להגן על ולהישמר מפני כל מי שעלול לתקוף. אבל לצד ימינו של זכריה היה ה'מהימן' לא אחר מאשר "הַמְּשֻׁטֵן", מאשים אחינו, שהתיימר להיות חבר מהימן. אותו הדבר קרה לישוע במדבר. זה שהגיעו 'לעזור' כביכול, חשף את עצמו כשאמר, "אִם בָּן-הָאֱלֹהִים אַתָּה, צִוֵּה שָׁהָאֲבָנִים הָאֵלֶּה יִהְיוּ לֶחֶם." (מתי 3: 4). למלאך מאלוהים לא יהיה כל ספק באשר לאלוהותו של ישוע. שימו לב שוב לתשובתו של ישוע (מתי 4: 4) שהיא בעצם ציטוט הקשור ליציאה ממצרים. "וַיֹּאכְלֶךָ (אלוהים) אֶת-הַמָּן אֲשֶׁר לֹא-יָדַעְתָּ וְלֹא יָדַעְתָּ אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֶךָ כִּי לֹא עָל-הַלֶּחֶם לָבֶדוּ יַחֲיהַ הָאָדָם כִּי עַל-כָּל-מוֹצָא פִי-יִהְיֶה יַחֲיהַ הָאָדָם" (דברים 3: 8).

חשוב ככל שיהיה, לא ליפול טרף לפיתוי כמה חשוב יותר לוודא שאפילו שלא במתכוון נוביל מישהו לידי פיתוי?

פיתוי נוסף

בפיתוי הראשון של ישוע במדבר הייתה הקבלה ברורה לסיפור יציאת מצרים, אך שורשיו של פיתוי זה מגיעים עד לחטא הקדמון. תוך הצבת עדיפות בנאמנות לאלוהים, במקום להיכנע לרעב, השיג ישוע מחדש את את שהאדם איבד בעץ הדעת. אך על-מנת לגשר על הפער לגמרי מהמקום שאליו הדרדר המין האנושי מזמנו של אדם, היה על ישוע להיות תחת שני פיתויים נוספים. על-פי מתי, בפיתוי השני לקח השטן את ישוע לגג הגבוה ביותר של בית המקדש, כנראה הפינת הדרום המזרחית שהשקיפה על נקיק תלול. שוב התגרה בו השטן: "אם בן-הָאֱלֹהִים אַתָּה", מה שהראה כי המפתה לא היה חברו של ישוע.

מה בדיוק מנסה השטן להשיג? אם היה ישוע קופץ מן הגג, האם יכול היה זה להוכיח דבר כלשהו? (מתי 4:5-7).

ישוע לא היה מעוניין בתיאטרליות זולה. האמון שלו באלוהים היה אמיתי והוא לא נזקק להרשים אחרים. האמון המוחלט של ישוע באביו בא לידי ביטוי בעזבו את השמיים ובלובשו בשר ודם, סבל זעם, עדות שקר, השפלה פומבית, ואי הצדק שבמותו (ראו פיליפיים 2: 5-8). זה היה הגורל שלו, והוא היה מוכן לכך לגמרי. משימתו הייתה להחזיר למוטב את שלטון העולם שאדם וצאצאיו איבדו. בישוע היו כלל הבטחות הברית להתממש, ולעולם תהיה הזדמנות לישועה. שוב מגיב ישוע עם המושג "פְּתוּב" ומצטט שוב את ספר דברים, ושוב הוא מקשר את ניסיונו לסיפור יציאת מצרים: "לֹא תִנְסוּ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם בְּמִצְרָיִם" (דברים 16: 6). מסה היה המקום שבו בני ישראל התלוננו במרירות על מחסור במים, ומשה היכה בסלע כדי לספק להם מים. משה מצוין כי האנשים ניסו את ה': "לֹאמֹר הֲיֵשׁ יְהוָה בְּקִרְבָּנוּ אִם-אֵין" (שמות 7: 17). כמובן שישוע ידע שלא ליפול לפח הזה, למרות שהפעם הטיח השטן את הביטוי "פְּתוּב" (מתי 4: 6) בחזרה לישוע.

זה לא תמיד קל לראות את הגבול שבין ביטחון באלוהים לנס ובין יומרנות ביחס למה שאנו מצפים מאלוהים כאשר אנו מתפללים. כיצד נוכל ללמוד להבדיל ביניהם? הביאו תשובתכם לשיעור בשבת.

פולחן לשטן

בגרסתו של מתי, הפיתוי הראשון התמקד בתיאבון והשני על ניסיון להשפיע על אלוהים, השלישי היה אתגר ישיר למשיח עצמו, למלכותו ולמשימה האולטימטית שלו על פני כדור הארץ.

קיראו את מתי 10-8:4; דברים 4-34:1-10:21. מהי המשמעות של "הַר גְבוּהָ מֵאֵד" שאליו לקח השטן את ישוע?

אם לשפוט לפי הדרך שבה התנ"ך משתמש בערכת הנושא של עלייה לחלק העליון של הר גבוה מאוד כדי להציג עמים, אנו יכולים לראות שמסעו של ישוע לא הייתה טיול. חזון נבואי מצורף לתרחיש זה. מפסגת ההר רואה משה את הארץ המובטחת כפי שעתידה היתה להיות מאוחר יותר, ויוחנן רואה את ירושלים החדשה העתידית. באופן דומה, רואה ישוע יותר מאשר מדינות העולם הרומי העתיק. שימו לב לכך שהשטן מציג את הכל בֶּאֱזֹר הטוב ביותר שלו. הוא מראה את העושר והזהרה אבל לא את הפשע, הסבל, וחוסר הצדק. ואז אומר השטן: **"אַתָּה כָּל אֱלֹהִים אַתָּה לָךְ אִם תִּפֹּל עַל פְּנֵיךָ וְתִשְׁתַּחֲוֶה לִּי."** (מתי 9:4). באותה הדרך שבה פיתה השטן את אדם וחווה לרצות להיות כמו אלוהים (למרות שהם כבר היו בדמותו ובצלמו...), העמיד השטן פנים שהוא אלוהים, וכי הבעלות על אומות העולם הייתה אך ורק שלו ותמורת קצת כבוד, הוא יוכל בקלות לתת את כל אלה לישוע (ראו לוקס 6:4; השוו עם תהלים 7,8:2). מבחן זה התמקד בנאמנות. למי צריך המין האנושי לתת את הנאמנות האולטימטית? בגן העדן, כשנכנעו אדם וחווה לנחש, הם בעצם נתנו את נאמנותם הראשונה לשטן, ודלקת זו התפשטה במהירות בכל דור ודור לאחור מכן. ללא התערבות אלוהית ישירה, העימות הגדול היה מוכרע לטובתו של השטן. המין האנושי, ואולי אפילו החיים על פני כדור הארץ, לא היו יכולים להמשיך. הבעיה היתה בעלת השלכות מרחיקות לכת. שימו לב שישוע, כמו יוסף בפרשה עם אשת פוטיפר, לא התיר לרוע להישאר בקירבתו. ישוע ציווה על השטן להסתלק. יוסף לא יכל לעשות זאת, ובחר להוציא את עצמו מזירת הפוטנציאל לרוע. (בראשית 11,12:39). איזה לקח פשוט זה עבורנו גם כן.

בכל שלושת הפיתויים האלה, השתמש ישוע בכתובים להגנתו. מה זה אומר לנו במונחים מעשיים? כלומר, כיצד נוכל גם אנו בעת התמודדותינו עם פיתויים, להיעזר בכתובים כדי לקבל את אותו סוג של נצחונות?

חומר נוסף למחשבה: למרות שניתן למצוא סופרים שעסקו בנושא של העימות הגדול לאורך ההיסטוריה, ולמרות שחלקם של האוונגליסטים כיום בוחנים את הרעיון מקרוב, אף קהילה לא פיתחה השקפת עולם כה עמוקה בנושא כשם שעשתה קהילת האדבנטיסטים שומרי השבת. סכסוך מילולי, פיזי, מוסרי ורוחני בין ישוע והשטן הוא סימן היכר מכריע בהלך המחשבה האדבנטיסטי, ואין פלא בכך. לאורך כל כתבי הקודש קיים מה שסופר אוונגליסט אחד קרא "נושא הלוחמה הקוסמית", ולפעמים, כגון בשיעור השבוע על הפיתויים במדבר, מופיע הנושא באופן מאוד גלוי ופתוח. רעיון המאבק שבין הטוב והרע ניתן להבחנה גם מחוץ להקשר הדתי. המשורר ת.ס. אליוט כתב: "העולם מסתובב והעולם משתנה / אבל דבר אחד לא משתנה. / בכל שנותיי דבר אחד לא משתנה, . . . / המאבק התמידי בין הטוב לרע" (On the Genealogy of Morals 2 and Ecce Homo (Vantage Books Edition: Random House, Inc., 1967)) האתאיסט הגרמני פרידריך ניטשה כתב: "והרי המסקנה. שני הערכים המנוגדים "טוב ורע" טוב ורוע, מעורבים במאבק מפחיד על פני כדור הארץ במשך אלפי שנים", p. 52. כתבי הקודש יחד עם רוח הנבואה מגלים לנו כמו ששום דבר אחר אינו מסוגל לחשוף, את טבעו האמיתי של סכסוך זה והנושאים הנצחיים שעל כף המאזניים.

שאלות לדיון:

1. בכיתה, עיברו על התשובות שלכם לשאלה של יום רביעי בנושא קו הגבול בין האמון בהבטחות של אלוהים ומציאות הנס לבין יומרות. כיצד נדע להבדיל ביניהם?
2. פיתוי מגיע בצורות רבות בדרכים שונות, גדלים, צבעים ומצבים, הכל תוכנן בקפידה כדי להשפיע על כל אחד מאיתנו במקום בו אנו נמצאים מבחינה רוחנית. וגם, כמובן, ישנם דברים שמפתים אדם אחד ואינם יכולים לפתות אחר. מלבד החטאים הברורים, מהן הדרכים המרומזות יותר שבהם אנו יכולים להתפתות?
3. קיראו על הפיתויים של ישוע במדבר וההשפלה שהיה נתון לה. תוך כדי קריאתכם, חישבו על כך שאותו ישוע היה 'עמנואל'. הוא היה זה שבאמצעותו נשעה הכל: "הכל נְהִיָּה עַל-יָדָיו, וּמְבֻלְעָדָיו לֹא נְהִיָּה כָּל אֲשֶׁר נְהִיָּה" (יוחנן 1:3). כיצד נוכל לתפוס את הרעיון המדהים כאן, שאלוהים סבל במאבק המפחיד הזה למענינו?! בהתחשב באמת הזאת, האם קיים משהו שמשנה יותר?

שיעור מספר 7*

12 - 6 פברואר

תורתו של ישוע והעימות הגדול

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: מתי 11:29; רומיים 4:1-6; מתי 8-13, 13-23, 18-23; מתי 21-27, 27:7; יעקב 2:17; מתי 5-1:7.

פסוק לשינון: "בואו אלי כל העמלים והעמוסים ואני אמציא לכם מנוחה" (מתי 28:11).

כאשר אנו חושבים על נושא העימות הגדול, אנו נוטים לחשוב על כך במונחי על, כגון "שתי קצוות הקשת" כלומר בראיה כוללת של התמונה. זה יכול להיקרא "מטהנראתיב" (METANARRATIVE) סיפור שמכסה ומסביר חלק גדול מהמציאות, בניגוד לעלילה מקומית או סיפור שמסביר משהו הרבה יותר מוגבל בהיקפו. לדוגמא המסע המפורסם של פול רוויר היא העלילה המקומית, בניגוד לסיפור הגדול בהרבה יותר גדול של המהפכה האמריקנית עצמה. ועם זאת, אף על פי שנושא העימות הגדול כוללני, והנושאים כבירים, הם מתבטאים בחיי היום יום, כאן על פני האדמה, בחיינו שלנו, באופן בו אנו מתייחסים לאלוהים, לפיתוי ולאחרים. בדיוק כמו שהקיום היומיומי של בני אדם מושפע, לפעמים במידה רבה על-ידי אירועים פוליטיים וכלכליים, כל אחד מאיתנו מתמודד עם באותו עימות גדול.

בשיעור השבועי, נבחן כמה מתורותיו של ישוע על נושאים ועניינים מעשיים בהם כולנו נאבקים כדי לדעת ולעשות את רצונו של אלוהים בעימות הגדול.

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה-13 בפברואר.

סוגים של מנוחה

”קחו עליכם את עלי ולמדו ממני, כי ענו אני ונמוך רוח; תמצאו מרגוע לנפשותיכם”
(מתי 29:11).

כיצד זה קורה שבלוקחינו את “עולו” ניתן מרגוע לנפשותינו?

הצעה זו מציגה מימד אישי בתוך מימד גדול יותר של משימתו של ישוע לשיחרור נפשות מהאויב. מילותיו שאולות מירמיה, המבטיח לאנשים מרגוע לנפשם אם הם יחזרו לדת אבותיהם, במקום עבודת האלילים של העמים שמסביב (ירמיה 16:6). המקרא עוסק ברעיון המרגוע והמנוחה די הרבה. זה מתחיל עם אלוהים בעצמו. הוא נח לכשסיים את מלאכת הבריאה (בראשית 2:2). מנוחתו חנכה את מנוחת השבת שנשמרה כל שבע מאז. המנוחה היוותה חלק ממועדי השנה (ויקרא 16:31), כל שבע שנים שנת שמיטה (שמות 23:11), ובכל יובל שוחררו עבדים מבית מעבידיהם לחופשי וחובות הנושים נסלחו (ויקרא 10:25). ניתן היה להעריך את המנוחה כאשר נכח אלוהים בקרב עמו: **”וַיֹּאמֶר פָּנֵי יְלֶכְנוּ וְהִנְחֵתִי לָךְ”** (שמות 14:33), **”וְשָׁלוֹם הָיָה לוֹ מִכָּל-עֲבָרָיו מִסְבִּיב”** (מלכים א' 4:5) והניח לו מאויביו (דברים 19:25). המנוחה היתה מנת חלקם בארץ שנתן להם אלוהים (יהושע 13:1), ובמיוחד כשחזרו מהשבי ומהגלות (ירמיה 10:30). המנוחה הייתה לשיתוף באירוח זרים (בראשית 18:4), ולהנאה בחיי משפחה יציבים ומאוזנים (רות 9:1; משלי 17:29). אולם המנוחה חסרה לעם האלוהים בהיותם בשבי (שמות 4,5; איכה 3:1). כמו כן אין המנוחה זמינה לרשעים, שכמו הים וגליו הם חסרי מרגוע (ישעיה 20:57). המנוחה היחידה שאנשים כאלה יכולים לצפות לה מצוייה במוות, בקבר (איוב 18-16,13,11:3). בהתגלות 11:14 קיימת אזהרה חריפה לאלה שהיו בצד הלא נכון של העימות הגדול ביום הדין, מנוחה לא תמצא להם.

המנוחה שישוע מציע נדיבה היא מאוד. היא כוללת את מתנת השבת, ומאפשרת לנו לקחת מעין פסק זמן עם הבורא. הצעתו של ישוע למנוחה מכירה במצב האבוד שלנו ומשקמת אותנו בכל דרך. וכאשר אנו לפשל (כפי שקורה לעיתים) עדיין יש לנו את הבטחת מקום המנוחה לצידו של מושיענו.

באיזה דרכים, מלבד השבת, נוכל ללמוד ליהנות מהמנוחה שאלוהים מציע לנו? כיצד

נמצא מנוחה לנפשנו בישוע? ראו גם רומיים 6-1:4.

זריעה וקציר

נושא העימות הגדול התגלם במשל הזורע של ישוע. הרשימה של ארבעה סוגי התגובות למסר הבשורה מצביעה על כך שקיימות יותר מהקטגוריות הפשוטות של אנשים "טובים" ואנשים "רעים" בעולמנו. החיים מורכבים יותר, ולכן צריכים אנו להיות זהירים בגישה למי שלא נראה כמגיב לבשורה בדרך שבה אנו חושבים שהם צריכים להגיב.

קיראו את מתי 8-13: 13 ולאחר מכן מתי 18-23: 13. באילו דרכים נוכל לראות בבירור את המציאות של העימות הגדול נחשף בסיפור הזה?

הקרב על הנפשות אמיתי הוא, והאויב משתמש בכל אמצעי אפשרי שעלול לגרום לאנשים לשוב על צירם ולהפנות דרכם מהישועה. לדוגמא, בהקשר של הזרעים שנופלים על שולי הדרך, כתבה אלן גיי וייט:

"השטן ומלאכיו מתאספים במקום בו נשמעת הבשורה. בעוד שמלאכי השמים מבקשים להשפיע על לבבות המתאספים עם דברו של אלוהים, האויב עומד הכן בכדי לגרום לדבר האלוהים להיות מחוסר השפעה. עם רצינות המשתווה רק לזדוניותו, הוא מנסה לסכל את פועלו של רוח האלוהים. בעוד המשיח מושך את הנפש על-ידי אהבתו, השטן מנסה להרחיק את תשומת לבם של מי שנתן על ליבו לבקש אחר המושיע " (הדוגמאות המאלפות של ישוע, עמ' 44. ראו גם 'העימות הגדול' (גירסה אנגלית), אלן גיי וייט, עמ' 518, 519).

אפשר אם כן לשאול - מדוע לא יכל האיכר להיות זהיר יותר ולהימנע מביזבוז זרעים על-ידי פיזורם בשבילים? מדוע לא יכול היה להיות יותר חרוץ בהזזת הסלעים? מדוע לא השקיע יותר זמן בניכוש עשבים?

בזורענו את 'זרעי' הבשורה, המאמץ האנושי תמיד מוגבל. חובתינו לזרוע בכל מקום. אין אנו השופטים בגין איזו אדמה טובה היא ואיזו רעה. העשבים מעידים על כך שאין ביכולתינו למנוע מרוע לצוץ במקומות שבהם אינם צפויים. אדון הקציר העובד ברקע הוא שמבטיח שכל מי שיכול להינצל יינצל. עלינו לעשות עבודתנו שלנו וללמוד לבטוח בו שהוא יעשה את חלקו.

באיזה דרכים מתבטאת מציאות המשל הזה? מדוע זה קורה שלפעמים אנו רואים אנשים שזה עתה נטבלו מפנים דרכם ועוזבים את הקהילה? או אחרים שפשוט לא מראים עניין בכלל? או אלה, מצד שני, שהפכו למעוגנים היטב באמונה?

לבנות על הסלע

נושא מיקומו ועמדתנו במאבק העולמי שנפרש סביבנו הופך לאישי מאוד במשל של האיש שבנה ביתו על הסלע. קיראו את מתי 27-21:7. מה כל כך מפחיד במשל זה?

מה עולה בדעתך כשאתה מדמיין את הסיפור הזה? איפה הסלע ואיפה החול? עבור חלק מאנשים, החול נמצא רק בחוף הים, אבל הסיפור הזה כנראה שאינו מדבר על מגורים בחוף הים. סביר להניח שהמקום היה בין גבעות שעליהם רוב הכפרים היו ממוקמים, לצד העמק במקום כלשהוא. ישוע מתאר שני בתים; אחד שבנוי רק על פני השטח ואילו השני עם יסודות שמקובעים בסלע (לוקס 48:6). אין דרך לגלות את ההבדל בין שני הבתים שהושלמו עד שיווד גשם בהרים, ומי שטפונות נוהרים במורד העמק. לאחד מבוני הבתים זאת לא בעיה בכלל, שהרי הבית מיוסד היטב; אבל לאחר יש בעיה. ללא יסוד בטוח, הבית נבנה על פני השטח ומהווה טרף קל לשיטפונות המתערבלים. ישוע סיפר את המשל הזה משום שהוא ידע עד כמה שאנו מרמים את עצמנו. מאבק רציני מתרחש כאן, וללא עזרה אין לנו אפשרות לשרוד אותו. ישוע גבר על הרוע, וזו הסיבה שהוא נקרא 'הסלע'. בקרב האישי נגד הרוע ניתן לנצח, אבל רק אם אנו בונים את חיינו עליו, אנו יכולים לבנות עליו רק באמצעות ציות לו. "לְכֹן כָּל הַשּׁוֹמֵעַ אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים וְעוֹשֶׂה אוֹתָם יִהְיֶה דוֹמָה לְאִישׁ נִבּוֹן אֲשֶׁר בָּנָה אֶת בֵּיתוֹ עַל הַסֵּלֶעַ." (מתי 24:7). זה כל כך פשוט. למרבה החיוניות שבאמונה כמרכיב מכריע בחיי המשיחי, כתבי הקודש אומרים שאמונה בלי פירות 'מתה' היא (ראו יעקב 26-17:2), ובמשל הזה אנו רואים עד כמה שהאמונה חסרת תוחלת היא באמת.

קיראו את מתי 22,23:7. גירוש שדים בשמו של ישוע או מתן נבואות בשמו חשפו אמונה מסוג של כלשהוא באנשים אלה. ובכל זאת, מה היה גורלם? שאל את עצמך, על איזה יסוד 'בנוי' הבית שלך, וכיצד תדע את התשובה?

אל תִּשְׁפֹּטוּ

ישוע נשא את הדרשה על ההר בימים הראשונים של פועלו. המסר היה מהפכני. בתור התחלה, הוא אמר לאנשים רגילים שהם מוערכים ומבורכים בעיניו של אלוהים (מתי 12: 3-5), וכי הם מלח (מתי 13: 5) ואור (מתי 16-14: 5), שני מצרכים הנחשבים ליקרים מאוד. הוא דיבר על חשיבות חוקיו של אלוהים (מתי 19-17: 5) והזהיר נגד ניסיון להרשים אחרים עם התנהגות טובה (מתי 20: 5). כמו כן ציין ישוע עוד כי המוסר נקבע על-ידי מה שאדם חושב, לא ולא רק על-ידי מעשיו (מתי 28-21: 5), אם כי יש לשמור על מעשים טובים גם כן (מתי 29,30: 5). תוך קריאת הדרשה, ניתן לראות כי ישוע כיסה מכלול של קיום ויחסים אנושיים (ראו מתי פרקים 27: 5-7).

קיראו את מתי 5:1-7. באילו דרכים מתגלה המציאות של העימות הגדול בפסוקים האלה? כלומר כיצד בא לידי ביטוי הגומלין בין הטוב והרע?

“אל תִּשְׁפֹּטוּ לְמַעַן לֹא תִשְׁפָּטוּ”, אל תחשבו את עצמכם לטובים יותר מאנשים אחרים, בהגדירכם את עצמכם כשופטיהם. משום שאינכם יכולים לראות את המניע, אינכם מסוגלים לשפוט אחר. בדברי ביקורתכם אתם חורצים את משפט על עצמכם; משום שאתם מראים שאתם שותפים לשטן, המקטרג את העם. האדון אומר, “**נִסּוּ אֶת עַצְמְכֶם אִם עוֹמְדִים אִתְּם בְּאֵמוּנָה, בְּחַנּוּ אֶת עַצְמְכֶם**”, זאת היא משימתנו” (אלן גיי וייט, כמיהת הדורות, עמ' 314).

כאשר אמר ישוע אמר לקהל מאזיניו שלא לשפוט, הוא העלה שתי נקודות חשובות. הסיבה הראשונה היא שאנו שופטים אחרים בגין אותה הסיבה אותה אנו עושים ובאותו העת מְגַנִּים (מתי 2,7: 1). אנו לוקחים את תשומת הלב מעצמנו ומוודאים שכל הסובבים אותנו מסתכלים על האדם שאותו אנו מגנים ולא בנו. הנקודה האחרת שישוע הבהיר היא שלעתים קרובות הבעיה שאנו רואים באח או האחות שלנו היא רק חלק קטן מגודלה של הבעיה שלנו- בעיה שייתכן ואיננו יכולים אפילו להיות מודעים לה. זה כל-כך קל לנו לראות את הקיסם בעיניהם, אבל אין באפשרותנו לראות את קורת העץ הגדולה שבעינינו.

מה ההבדל שבין לשפוט אדם ובין לשפוט צדקה או עוול במעשיהם, ומדוע זה חשוב ביותר לעשות את ההבחנה הזאת?

”אַתְּכֶם אֲנִי כָּל הַיָּמִים”

מתי מסיים את תיעוד הבשורה שלו עם כמה ממילותיו המבטיחות ביותר של ישוע:
”אַתְּכֶם אֲנִי כָּל הַיָּמִים עַד קֵץ הָעוֹלָם” (מתי 20: 28).
 כיצד זה מתממש, מה המשמעות של מילים אלו במונחים מעשיים בחיינו שלנו,
 במאבקים שלנו, הכישלונות, האכזבות ואפילו כאשר אנו מרגישים שאלוהים איכזב אותנו?

זה די מעניין שמתי מתחיל את הבשורה שלו עם מילים דומות. לאחר רישום כל אבות אבותיו של ישוע, ותיעוד של ביקור המלאך הראשון למרים ואחר כך ליוסף, מתי מסביר כי התינוק האמור להיוולד יהיה 'עמנואל', אלוהים איתנו (מתי 1: 23). אלוהים נתן את ההבטחה: "אני אהיה איתך", מספר פעמים במקרא. הוא הבטיח להיות עם יצחק (בראשית 24: 26), עם יעקב (בראשית 28: 15), עם ירמיהו (ירמיה 1: 8, 19), ועם בני ישראל (ישעיה 41: 10; 43: 5).

ההקשר של רבות מן ההבטחות הללו היה בזמנים של מצוקה ולחץ, בשעה שדבריו של אלוהים היו רלוונטיים ביותר. פסוק מקביל משתמש במילים דומות: **”לֹא אֶרְפָּד וְלֹא אֶעֱזָבְךָ”** (עברים 13: 5). פסוקים מספר לאחר מכן הוא מוסיף, **”יֵשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ הוּא הוּא - אֶתְמוּל, הַיּוֹם וְלְעוֹלָמִים”** (עברים 8: 13). גם הבטחה זו חוזרת על עצמה מספר פעמים. בעצם ההבטחה מגיעה מהאירוע שבו מעביר משה את המנהיגות ליהושע (דברים 31: 6, 8), ואלוהים חוזר על הביטוי ליהושע לאחר מותו של משה, **”לֹא אֶרְפָּד וְלֹא אֶעֱזָבְךָ”** (יהושע 1: 5). כשהוריש דוד את הממלכה לשלמה, גם הוא אמר לשלמה שאלוהים **”לֹא יֶרְפָּד וְלֹא יֵעֱזָבְךָ”** (דברי הימים א' 20: 28).

ישוע שלא משתנה לעולם, שתמיד נמצא איתנו, נתן הבטחה רבת עוצמה לאבותינו אודות האמונה שלנו. הם התמודדו עם מצוקה ומבחן, או שעמדו לצאת לאתגר הגדול ביותר של חייהם; ואולם הם היו סמוכים ובטוחים בהמשך נוכחותו של אלוהים. לקהילה של ישוע בזמן הסוף, הבטחות אלה משמעותיות הן. הבטחתו של ישוע להיות איתנו עד הסוף היא בהקשר של עשיית חניכים על-ידי שליחות, הוראה וטבילה. כאן הדגש, על השמחה שבזכיית נפשות מלסיים בצד המפסיד של העימות הגדול.

חומר נוסף למחשבה: הסופר ליאון ויזלטיר כתב על מה שהוא אמר שהיה "אחד הסיפורים העצובים ביותר בעולם." הוא סיפר על איש אנגלי, בשם "SB" שהיה עיוור מלידה. אולם החדשות הטובות הם שבגיל 52 שנים קיבל SB השתלת קרנית שכתוצאה זיכתה אותו בכושר ראייה. בפעם הראשונה בחייו היה S.B. מסוגל לראות! זה בטח היה מרגש מאוד עבורו, סוף סוף לראות את העולם שנפרש סביבו כל חייו, אבל היה פשוטו כמשמעו, מחוץ לטווח הראייה. עם זאת, מצטט ויזלטיר את הספר שבו קרא את הסיפור בראשונה, SB, אמר המחבר, "מצא את העולם אפרורי, והיה מוטרד מצבע מתקלף ופגמים מיני.

הוא מצא עוד ועוד ליקויים בדברים שונים, ובחן חריגות קטנות וסימנים בעבודות צביעה ובעבודות עץ, שהוא מצא מביך ומעצב, נראה היה שהוא ציפה למצוא עולם מושלם יותר. הוא אהב צבעים בהירים, אבל הפך מדוכא כאשר האור דהה. הדיכאון שלו הפך לסיבתי וכללי. הוא אמר נואש ובהדרגה ויתר על חייו הפעילים, ונפטר שלוש שנים לאחר מכן " (www.newrepublic.com/article/113312).

וואו! למרות שקשה להבין מצד אחד, מצד שני זה לא קשה בכלל. עולמנו הוא מקום פגום. העימות הגדול משתולל כאן כששת אלפים שנים. מלחמה בת ששת אלפים שנים עשויה להשאיר הרבה הריסות בעקבותיה. ולמרות כל הניסיונות שלנו להפוך את העולם הזה לטוב יותר, לא נראה שנתבי השיוט הוא בכיוון הנכון. למעשה, זה הולך ונהיה גרוע יותר ויותר. לכן אנו צריכים את הבטחת הגאולה, שמגיעה אלינו רק מנצחונם של ישוע בעימות הגדול, נצחון שהובטח בקורבן המשיח ומוצע באופן חופשי לכולנו.

שאלות לדיון:

1. אילו לקחים תוכל לקחת לעצמך מסיפורו של SB?
2. כפי שראינו בשיעור של יום שלישי, מי שאמר: "אֲדוֹנָי, אֲדוֹנָי, הֲלֹא בְּשִׂמְךָ נִבְּאֵנוּ וּבְשִׂמְךָ גִּרְשָׁנוּ יְשׁוּעָה וּבְשִׂמְךָ עֲשִׂינוּ נִפְלְאוֹת רַבּוֹת" היו המאמינים בישוע. אולם שימו לב לדגש שבתגובתם. על מי הם התמקדו? על מה הם מתמקדים? כיצד מגלה תשובתם מדוע הם הוטעו כל כך בעצמם?
3. אם יש לך חבר או בן משפחה שעושה משהו שברור שלא בסדר, כיצד אתם מתמודדים עם בעיה זו באופן שקודם לכל אינה ביקורתית ושנית, אינה נראית ביקורתית?

שיעור מספר 8
19 - 13 פברואר

אחים לנשק

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: לוקס 5:6-8, 11; מארק 3:14; מתי 23-27; 8:33-37; 9:20-28; מתי 20:20.

פסוק לשינון: "אָמְרוּ זֶה לָזֶה: 'הָרִי לִבְנוֹ הִיָּה בּוֹעֵר בְּקִרְבָּנוּ כְּשֶׁדָּבַר אֵלֵינוּ בְּדֶרֶךְ וּפְתַר לָנוּ אֶת הַכְּתוּבִים!' (לוקס 32:24).

מהימים הראשונים של פועלו, לא פעל ישוע לבד. הוא בחר בבני אדם שיקחו חלק בהטפה, הוראה ושירות. ואף על פי שארבע הבשורות מתמקדות בעיקר בחייו מותו ותחייתו, לעתים קרובות זה בהקשר של תלמידיו, אלה הקרובים אליו ביותר. לפיכך, בעוד שהעימות הגדול השתולל סביבו, אנו יכולים לראות את העימות סוער סביב התלמידים גם כן. עד הסוף המר, כזעק ישוע על הצלב: "נְשָׁלֵם", לא מצא השטן אפשרות לגרום לישוע למעוד וליפול.

חסידיו של ישוע, לעומת זאת, היו הרבה יותר קלי טרף. פגמי אופיים נתנו לו אפשרות לחדירה לתוכם, מה שהאויב ניצל בקלות.

גאוה, ספק, עקשנות, חשיבות עצמית, קטנוניות-באשר היו הפגמים, אלה פתחו את הדרך לשטן. מחצית הבעיה שלהם הייתה שבהשקפתם על מה שהם חשבו שיקרה ושצריך לקרות, לא הקשיבו למה שאמר להם ישוע שיקרה. היו להם הרבה לקחים קשים ללמוד. אז כמובן שגם לנו לקחים קשים ללמוד.

קריאתו של שמעון

אם ניקח בחשבון את הנושא המדהים שעל כף המאזניים בעימות הגדול, זה מדהים שישוע משתמש בבני אדם בכדי לסייע לו בפועלו, במיוחד כמו אלה הלוקים בחסר שבם בחר. כמובן שאם ניקח בחשבון את מצב האנושות החוטאת, אף אחד מאלה שבחר לא היו בלי פגמים מוסריים, בכל מקרה. בהולכו לאורך החוף הצפוני של הכנרת ואחריו קהל של אנשים, הבחין ישוע בשתי סירות דיג שבעליהם ניקו אחרי ליל דיג שלא הניב דבר. דייגים אלה כבר היו מודעים לישוע. הוא לימד בבית הכנסת שלהם, שבו הדהים את כולם במילותיו (לוקס 31,32: 4). ישוע אפילו גירש שד מאיש אחד בבית הכנסת, וכולם נדהמו (לוקס 33-36: 4). הם ראו את ישוע בביתו של שמעון מרפא את חמתו של שמעון (לוקס 38,39: 4), ומאוחר יותר באותו הערב הוא ריפא רבים אחרים (לוקס 40: 4), אין זה פלא שנקלה אחרי ישוע לאורך החוף. ישוע נכנס לסירה של שמעון, ביקש משמעון לדחוף את הסירה מרחק קטן מהחוף, כך שכולם יוכלו לראותו, ואז דיבר אל האנשים (לוקס 3: 5). לכשסיים, הוא אמר לשמעון להשליך את הרשת הנקייה למים העמוקים. שמעון בוודאי חשב שלא ישיגו שום דבר, אבל מתוך כבוד לישוע הוא מילא אחר בקשתו.

קיראו את לוקס 8:6-5. מה מלמדת אותנו תגובתו של שמעון ועוזרת לנו להבין מדוע, על אף המגרעות הברורות של שמעון, בחר בו ישוע?

תגובתו של שמעון מדהימה. אולי זה מקביל להיאבקות של יעקב עם מלאך האלוהים - אותו מימוש של נוכחות אלוהית, ותחושה מכניעה של חוסר ערך עצמי (בראשית 24-32: 32). דבר אחד ברור - שמעון הפך מודע לחטאיו כי הוא ידע שהאדון היה שם. הודאתו הפתוחה על חטאיו עומדת בניגוד מוחלט, למשל, לתגובה של חלק מהמנהיגים הדתיים, שהתייחסו לישוע עצמו כחוטא (ראה יוחנן 9: 24) במקום להכיר, גם בנוכחותו, בחטא שלהם.

לוקס 11:5 אומר שהם "עָזְבוּ אֶת הַכֶּלֶךְ וְהָלְכוּ אַחֲרָיו", כלומר, כאשר רשתותיהם היו כל כך מלאות שכמעט ונקרעו מהעומס, עזבו הגברים האלה את הכל על-מנת ללכת בעקבות ישוע. מהו המסר לנו כאן?

איתו

כאשר קרא ישוע לתלמידים הראשונים על חוף ים הגליל, הם כבר נוכחו לדעת את כוחו על הרוע. הם ראו כיצד גער ישוע בשדים (לוקס 36-34: 4), ריפא את החולים (לוקס 41-38: 4), שלט בטבע (לוקס 4-6: 5) חשף חטא ולאחר מכן הרגיע את שמעון שאין צורך לפחד (לוקס 10: 5). זמן מה לאחר מכן, לאחר שהתפלל כל הלילה (לוקס 12: 6), אסף ישוע את חסידיו (התלמידים), ומקבוצה גדולה זו הוא בחר שנים-עשר, וקורא להם שליחים (לוקס 13: 6; המילה היוונית אפוסטולוס משמעה - "שליח הממונה על-ידי המשיח"). לפני ששלח אותם ישוע, הוא בילה קצת זמן איתם תידרך אותם ונתן להם כוח וסמכות (לוקס 5-1: 9) בדומה לפרטים שנתן לקבוצה הגדולה יותר של ה-70 זמן מה לאחר מכן (לוקס 16-1: 10).

קיראו את מארק 14: 3. מה רצה ישוע שיעשו השליחים בטרם שולחו אותם לבדם? מהו המסר החשוב כאן לכל אחד מאיתנו?

כמה פעמים תלמידים בדורנו להוטים לצאת מהרה ולעבוד למען ישוע יותר מאשר לשהות במחיצתו? המציאות הפשוטה היא שכאשר אנו יוצאים להגשים את ההסמכה של הפצת הבשורה, ונכנסים למירוץ עם רשימת המטלות שלנו, מתעלמים ממושיע העולם ומנסים להחליפו בעצמנו. זה די קל לקבל "תסביך המשיח", ולחשוב שישועת העולם הזה תלויה בנו, ולשכוח שישוע לבדו הוא המושיע. לא יהיה קשה מדי לאף אחד לומר שכל-כך הרבה מההיסטוריה המשיחית הוכתמה על-ידי מי שטענו עצמם משיחיים, לא בילו איתו, לא הכירו אותו, ולא שונו על-ידו. הדבר האחרון שהעולם שלנו צריך או הקהילה הם אלה שמתרוצצים בשמו של ישוע ושלא היו "איתו". אחד התכסיסים הגדולים ביותר של השטן בעימות הגדול היה ביכולתו לגייס את מי שטען לעצמו את שמו של ישוע כמשיחי ולהשתמש בהם כדי לטמא את השם הזה. מכאן, לפני ששולחו רצה ישוע שהאנשים האלה יהיו איתו במטרה ללמוד ממנו.

מה המשמעות לגבינו היום, ללא הנוכחות הפיזית של ישוע, להיות "איתו"? מהן הדרכים בזמן אמת, מעשית, שבם ניתן לנו היום זמן איתו?

רבונותו של ישוע על הטבע

קיראו את מתי 8:23-27, מארק 4:35-41 ולוקס 8:22-25. כיצד משתקפת המציאות של העימות הגדול שנחשפת בפסוקים האלה?

למרות שאיננו מבינים את המידה באופן מלא שבה השטן משפיע על טבע העולם, כתבי הקודש מגלים כי ההשפעה שלו קיימת שם, כפי שמתגלה בסיפורו של איוב (ראה איוב 1, 18, 19). אלן ג'יי וייט גם אומרת לנו ש "אפילו בזה הרגע מחפש השטן לחתום את גורלם של כמה שאפשר על-ידי אסונות בים וביבשה." - 'במקומות שמימיים', עמ' 348, זהו עוד סממן לכוחו ורשותו בתחום זה. בוודאות, באסונות הטבע הבלתי פוסקים שהולמים את עולמנו, אנו רואים את המציאות של העימות הגדול המתרחשת כאן על-פני האדמה. בסיפור המסוים הזה, אחרי יום ארוך של הוראה, כאשר התקרב הערב, הציע ישוע שהוא והשליחים ילכו לחוף הפחות מיושב שממול. במהלך ההפגה תקפה אותם פתאום סערת רוחות עזה, וגלים התנפצו בסירה (מארק 37: 4). ישוע שהיה כל-כך מותש ישן בירכתיים, ונראה שהיה אדיש למצב. בעוד שהתלמידים היו מעורבים במאבק כנגד הסערה, ייתכן שעבר זמן מה לפני שהם תפסו שישוע עדיין ישן. ישוע לא אומר דבר כשהם זועקים אליו בראשונה. הוא אינו נושא דרשה לפניהם על-מנת להסביר להם את המצב שבו הם נמצאים או מציע דרכים שבהם יוכלו התלמידים לפעול על-מנת להתגבר ולנצח במצב. הוא פשוט מזדקף, מרים את ידו, ופוקד על הרוח והגלים להירגע ולהיות בשקט, כאילו שהם בסך הכל ילדים פרועים. בשלב זה התלמידים פשוט המומים ומלאי יראת כבוד. "הם יָרְאוּ יָרְאָה גְדוֹלָה וְאָמְרוּ זֶה אֵל זֶה: "אִם כֵּן מִי הוּא זֶה שֶׁגַם הָרוּחַ וְהַיָּם נִשְׁמָעִים לוֹ?" (מארק 41: 4). למרות שהלקחים רבים כאן, בסיפור זה ניתן לנו לראות משהו מהיקף כוחו של ישוע, ולפיכך הצורך שלנו לבטוח בו, יהיה אשר יהיה.

למרות שאנו יכולים לראות את המציאות של כוחו של האדון, אפילו על כוחות הטבע, המקום האחד שבו הוא לא יפעיל את כוחו זה ברצון שלנו. מה זה צריך ללמד אותנו על כמה זהירים שאנו צריכים להיות עם המתנה הקדושה של בחירה חופשית, וכיצד צריכה המציאות של העימות הגדול להפוך אותנו לזהירים עוד יותר בדרך שבה אנו משתמשים במתנה זו?

”מי הגדול שבהם?”

קיראו את מארק 9:33-37. איזה לקח לימד כאן ישוע את תלמידיו, ומה כאן המסר לכל מי שטוען שהוא חסידו של ישוע? ראה גם מתי 5-3:18.

הוויכוח הזה בין התלמידים היה ללא ספק קשור לדעותיהם על העתיד. הם חשבו שישוע התעתד לגאול את ישראל מפני הרומאים, לשקם את מלכות דוד, ולשלוט כמלכה החדש ככל התהילה שחווה העם תחת שלמה המלך. כשזה יקרה, הם הניחו ללא ספק כי כחלק מהמעגל הפנימי החברתי הקרוב לישוע, הם ימונו לתפקידים בולטים וחשובים בממלכה המשוקמת. אבל גם זה לא הספיק: הם רצו לדעת מי ביניהם יהיה ”הגדול” בממלכה. אם זה לא נשמע כמו הלחישות ארסיות של השטן, מה כן?! (ראה ישעיה 14:14).

קיראו את מתי 20:20-28. כיצד נענה ישוע לבקשה זו? מה הייתה הנקודה העיקרית בתגובתו?

אולי הדבר המאכזב ביותר באירוע הפתטי הזה היה ההקשר שלו. הם היו בדרכם לירושלים שבה עתיד היה ישוע להיצלב. הוא רק סיים להסביר להם שהוא עומד להיות נבגד, נידון למוות, נלעג, מולקה ונצלב, ולאחר מכן לקום שוב ביום השלישי (מתי 18,19:20). מיד לאחר שסיים את דבריו, עלתה שוב השאלה מי היה הגדול ביותר ביניהם. נראה שהם אפילו לא שמעו את מה שישוע אמר. והיה ברור שהם לא האזינו לו. מעוניינים בשאיפות הקטנות שלהם, הם החמיצו את הנושאים הגדולים שהיו מונחים על כף המאזניים, תוך התמקדות במושגים כוזבים של ממלכה ארצית שלעולם לא תבוא ופסיחה על מה שישוע אמר להם על הממלכה הנצחית, זו שהוא הציע להם דרך מותו הקרוב על הצלב.

זה קל לחשוב על קוצר הראייה והקטנוניות של התלמידים האלה. הסתכל על עצמך ושאל: ”איזה קוצר רוח וקטנוניות אני צריך שיטוהרו מנפשי?”

מפגש אלוהי עם ה'דבר'

זה היה ביום השלישי שלאחר מותו של ישוע. חסידיו היו עדיין שרויים בתחושת הלם. הם חשבו שהוא ימחץ את הרומאים, אך הרומאים, כפי שהיה נראה, מחצו אותו. תלמידים רבים נפגשו עם השליחים לאחר קורבן המשיח. קבוצת נשים מקירבם ביקרה בקבר בשעת הבוקר המוקדמת של יום ראשון. לוקס נוקב בשמן של שלוש מהן, אבל היו גם נשים אחרות, שבאו עם ישוע מהגליל (לוקס 23: 55; 24: 1,10). הן "הָזְרוּ מִן הַקֶּבֶר וְסָפְרוּ אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאַחַד-עֶשֶׂר וְלִכָּל הַשָּׂאֵר" על שני האנשים בבגדים המבהיקים שראו שם (לוקס 9: 24). לוקס מתעד שבאותו יום ראשון אחר הצהריים, שניים מחסידיו של ישוע בהיותם בדרך בת השעתיים שלוש מירושלים, בחזרה לביתם באמאוס (לוקס 13: 24). סביר להניח שהם היו כל-כך שקועים בדיון שלהם אודות המאורעות שקו בסוף השבוע עד כי הם לא שמו לב לזר שנתלווה אליהם. אולי הם לא היו שמים את ליבם אליו אם הוא לא היה נכנס לשיחתם בשאלו מדוע היו כל-כך עצובים (לוק 17: 24). שאלה זו שבאמת גרמה לרוגז לאחד מהם בשם קְלִיּוֹפָס. הוא תהה כיצד הזר יכול היה להיות בור כל-כך משום הדברים שקרו. "וְיָמָּה הַדְּבָרִי?" שאל הזר (לוקס 19: 24).

קיראו את לוקס 19: 24-35. מה אמרו האנשים האלה שחשף את חוסר ההבנה שלהם, וכיצד הסביר להם ישוע את האמת?

שימו לב שכל הדגש ששם ישוע היה על כתבי הקודש, התנ"ך. בדיוק כפי שהוא נעזר בכתובים בקרב שלו עם השטן במדבר, הוא פונה לכתובים כאן כדי להדוף את החשיכה שבה היו שני חבריו לדרך. רק לאחר שהיה מבוסס בתורתו המקראית על עצמו ומשימתו סיפק להם ישוע מספר חוויות רבות עוצמה כדי לחזק תורות מקראיות אלה: ראשית, הוא גילה את עצמו להם, והראה שאכן הוא קם מן המתים; שנית, "הוא נֶעְלַם מֵהֶם" (פס' 31).

בין השיעור הברור לחלוטין מהתנ"ך על המוות המכפר של ישוע, ואחריו החוויות רבות העוצמה האלה, היו לשניים האלה סיבות רבות וטובות לאמונה. **כאן שוב, כמו בכל הבשורות, אנו רואים שישוע שומר שהתנ"ך יהיה מרכזי וראשוני. אם כן כיצד נוכל לשמור על עצמנו מפני כל סוג של חשיבה שיגרום לנו לפקפק בסמכות של כתבי הקודש?**

חומר נוסף למחשבה: כאשר ישוע התהלך על הארץ בלבוש בשר ודם, הוא גירש שדים (לוקס 18: 6), נתן תקווה לחסרי התקווה (לוקס 20-23: 6), הראה לאנשים כיצד לחיות את האהבה העילאית של אלוהים (לוקס 27-49: 6), ריפא את המשרת של שר המאה (לוקס 10-2: 7), הקים לתחייה בנה של אלמנה (לוקס 12-16: 7), השקיט סערה (לוקס 22-25: 8), גאל את אחוז השדים בארץ הגרגשים (לוקס 26-39: 8), ריפא אישה שדיממה במשך 12 שנים (לוקס 43-48: 8), הקים לתחייה את בתו של יאיר (לוקס 41,42,49-56: 8), ואפילו הקים לתחייה את אלעזר שכבר ארבעה ימים היה מת (יוחנן 11: 39-44). אחרי כל מה שעשה, והרבה מעבר לכך, ובכל זאת אנשים התקשו להאמין בו. "אפילו לתלמידיו של ישוע היו קשיי הבנה ולמידה. על אף אהבתם אליו ומתן כבודם לדמותו, האמונה בהיותו בנו של אלוהים הייתה מעורערת. התייחסותם התכופות למסורות של האבות, ואי ההבנה המתמשכת של השיח שלו, הראה כמה קשה היה להם לשחרר עצמם מאמונה תפלה " (אלן ג'י וייט, כרך 18, עמ' 116).

אמונה היא מתנה מאלוהים, אבל היא מתנה שאנשים יכולים לסרב לקבלה. וזאת משום שכפי שכבר הוזכרנו, השטן הוא אמיתי, העימות הגדול הוא אמיתי, והאויב עובד קשה בכדי לגרום לנו לפקפק ולהטיל ספק. הישועה נמצאת דרך אמונה במה שהמשיח עשה עבורנו; השטן יודע זאת ומשום כך יעשה ככל שיוכל בכדי להחזיר אותנו מאמונה זו. למרבה המזל, ואנו חייבים תמיד לזכור את זה-ישוע חזק יותר מהשטן, ואם נאחז בישוע, השטן לא יוכל להביס אותנו.

שאלות לדיון:

1. איזו תשובה תוכל לתת למישהו שישאל, "אם יש לי שוע כל-כך הרבה כוח ושלטון על הטבע, מדוע זה שכל-כך הרבה אנשים, אפילו משיחיים, נופלים קורבן לאסונות טבע?" כיצד מתאימה המציאות של העימות הגדול לתשובה?
2. מהן מספר הסיבות שיש לנו לאמונה בישוע ומה שהתנ"ך אומר עליו? מדוע זה חשוב לשמור סיבות אלו לפנינו תמיד? כמו כן, למרות כל הסיבות הטובות שיש לנו, מדוע זה שכל כך הרבה אנשים מתחבטים עם אמונה? מהם הדברים שגורמים לנו לפקפק, ומה היא הדרך הטובה ביותר להתמודד איתם?
3. כפי שראינו השבוע, ישוע בחר כמה אנשים עם לקוים ומגרעות לעבוד לצידו. איזו תקווה זה יכול לתת לנו על כך שישוע ישתמש בנו, למרות החולשות שלנו?

שיעור מספר *
20 - 26 פברואר

העימות הגדול והקהילה הקדומה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי:
מעשי השליחים 1:6-8, 2:5-12; בראשית 11:1-9, 13;
מעשי השליחים 30:1-4, 54:7, 29:12-10.

פסוק לשינון: "כִּשְׂרָאוֹ אֶת בְּטַחוֹנָם שֶׁל כִּיפָא וְיֹחָנָן וְהִבְחִינוּ שֶׁהֵם אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים וּבִלְתֵּי מַלְמָדִים -- תָּמְהוּ. הֵם זֶהוּ אוֹתָם, שֶׁפָּעֵבֶר הָיוּ יַחַד עִם יִשׁוּעַ" (מעשי השליחים 13:4).

המכשול הגדול ביותר שעמד בפני ישוע בקשריו עם תלמידיו היה דעותיהם הקדומות. התלמידים שמו על ליבם מעט מאוד ממה יאמר להם ישוע כשזה לא הסתדר עם הרעיונות של מי שהוא צריך להיות לדעתם. ממש עד לזמן של עלייתו השמיימה, עדיין חקרו התלמידים את ישוע על שחרור ישראל ממשטר הרומאים. זה היה רק לאחר עשרה ימים של תפילה ושבט אחים בקירבה רבה בנוכחותו של אלוהים שדעות קדומות דומיננטיות הוחלפו לבסוף עם האמת, והתלמידים היו מוכנים לשמוע את מה שאלוהים אמר להם. וזה סלל את הדרך לאירועים המדהימים שאירעו בחג השבועות הראשון שלאחר קורבן המשיח. כמובן שהקהילה עדיין עמדה בפני אתגרים רבים, במיוחד ממנהיגים דתיים מקומיים, שחלקם היו נחושים בדעתם לבלום את הקהילה בדיוק כשם שהיו נחושים לדכא את ישוע.

לפיכך, בשיעור השבוע, נוכל לראות את נושא העימות הגדול מתבטא בדרכים שונות. נוכל לראותו בא לידי ביטוי באופן גלוי, תוך שבעלי השררה בהשראת השטן מדחיקים את האמת. אבל נוכל גם לראות את זה מתגלה באופן מרומז במקום חיוני יותר: הלב האנושי.

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה- 27 פברואר.

תחילתה של התחלה חדשה

לאחר תחייתו, בילה ישוע 40 ימים של מפגשים עם התלמידים כדי לאשר את התחייה ולעזור להם להבין טוב יותר את מלכות האלוהים (מעשי השליחים 1: 3; קורינתיים א' 7-15: 4). למרות זאת, כאשר הם התאספו לפני שעלה ישוע לשמים, בראש מעייניהם עמדה השאלה בדבר הזמן בו ישוע ישים סוף לכיבוש הרומאי הנתעב (מעשי השליחים 6: 1). הרעיונות שהיו להם על מה שצריך היה להתרחש היו כל-כך מושרשים שהם פשוט לא הקשיבו למה שישוע אמר להם. גם לאחר שלוש וחצי שנים של הוראה עקבית קרובה (שווה הערך לתואר באוניברסיטה), מהמורה הטוב ביותר שידע העולם אי פעם, עדיין היו לתלמידים דעות שגויות רבות שהיה עליהם לשכוח.

קיראו את מעשי השליחים 8: 1-6. לנוכח בורות שכזו, כיצד ענה להם ישוע?

ישוע התמקד בבעיה האמיתית ולא ביזבז זמן בניסיון לתקן כל אי הבנה. ההעצמה של רוח הקודש הייתה חשובה הרבה יותר מאשר דיון פוליטי. לאחר שצפו בעלייתו של ישוע לשמיים אל בין העננים עד שנעלם, הבחינו התלמידים בשתי דמויות שנצבו לידם ואמרו להם שישוע יחזור. ובדיוק כפי שעלה השמימה והתקבל שם כמלך מנצח, כך יבוא שוב כמלך וכמנצח שעליו חלמו כשנשאל בדבר שיקומה העתידי של ממלכת ישראל. אולם היום הזה יתעלה אפילו על החלומות הגדולים ביותר שלהם משום שהוא יבוא כמלך הבריאה כולה, לא רק מלך על פיסת אדמה קטנה במזרח התיכון. אחד-עשר התלמידים חזרו לירושלים מהר הזיתים, ראשיהם מלאים בחוויות וזכרונות וליבם בוער באמיתות שנחשפו על המשטיח ישוע (לפחות האמיתות שהם הבינו). אבל הם נצטרכו לדבר נוסף. ישוע אמר להם לחכות מספר ימים עד שייטבלו ברוח הקודש (מעשי השליחים 1: 4,5), למרות שהאויב הובס הוא לא סיים לגמרי מפעילותיו, והם יזדקקו לכוח אלוהי כדי לעמוד במשימה לשמה קרא להם ישוע.

קיראו את מעשי השליחים 14: 1. מה היה ההבדל המשמעותי באופן שבו התלמידים התייחסו זה לזה עכשיו, בהשוואה למה שהיה לפני כן, כגון מה שנראה במתי 24: 20-20, ואיזה מסר יש לנו בשינוי הגישה? באילו דרכים תוכלו לשים בצד את העצמי כדי להתכונן להשתפכות של רוח הקודש?

חג השבועות

במשך עשרה ימים התפללו חסידיו של ישוע, וניסו לאמוד את חוויותיהם עם ישוע לאור כתבי הקודש, הראו ענווה וקבלה אחד לשני, ולבסוף נתאפשר לרוח הקודש להטביע במ את האמת. בדיוק כמו שריחפה רוח אלוהים מעל פני התהום בתחילת תהליך הבריאה, כך גם ריחפה רוח אלוהים מעל כל אחד מהשליחים, והופיע כלשונות כלהבות אש על כל אחד מהם (מעשה"ש 2: 2,3). זו היתה התחלה חדשה, בריאה חדשה. **קיראו את מעשי השליחים 2:5-12. מה המשמעות של מה שקרה כפי שמתגלה בפסוקים האלה? השוו עם בראשית 9-11:11.**

זמן מה לאחר המבול, תושבי כדור הארץ החליטו לבנות מגדל שיגיע לשמים (בראשית 9-11:11). על-מנת למנוע מהם מאמץ יהיר ומטופש שכזה (כמו גם הרעות החדשות שהם המציאו, בראשית 6,5:11), אלוהים בילבל את שפתם המשותפת והפיץ אותם "על-פני כל-הָאָרֶץ" (בראשית 9-11:11). בחג השבועות אלוהים פעל בצורה הפוכה: בנס תקשורת. כאן הוא ראה קבוצה של אנשים שלא ניסתה לבנות מגדל בבל חדש אלא היו מוכנים להכריז את החדשות הטובות שהרוע יגורש יום אחד לנצח. "בִּירוּשָׁלַיִם הִתְגֹּדְרוּ יְהוּדִים יְרָאִי אֱלֹהִים מְכַל עִם וְעַם אֲשֶׁר תַּחַת הַשָּׁמַיִם" (מעשה"ש 2: 5; השוו עם הפיזור שבגלל מגדל בבל), והם נאספו יחד בתדהמה בעוד שהם שומעים כל אחד מהם את שפתם מדוברת על-ידי השליחים (מעשה"ש 2: 6-11). שמעון השתמש בהזדמנות זו לדבר אליהם. הוא דיבר על השתפכות רוח הקודש כחלק מההכנה של האנשים לפגוש את אדונם (מעשה"ש 2: 17-21). הוא הצביע על משימתו האמיתית של המשיח והוכיח אותם על שצלבו אותו (מעשה"ש 2: 23). "כְּשֶׁמַּעַם הִתְעַצְבוּ מֵאֵד בְּלִבָּם" (מעשה"ש 2: 37), ושלושת אלפים איש הוטבלו והצטרפו לשליחים (מעשה"ש 2: 41).

היו גם כאלה שבהשראתו של השטן הסכימו למותו של ישוע ועכשיו, תחת השפעת רוח הקודש, האמינו והומרו לישוע. מה זה אומר לנו על כוחו של אלוהים לא רק לסלוח לחטאים הגרועים ביותר, אלא גם לשנות את הלבבות הקשים ביותר?

ההתייצבות מול הצדוקים

קיראו את מעשי השליחים 30:1-4. כיצד מתגלה כאן נושא העימות הגדול? באילו דרכים שמראות שזוהי רק דוגמה אחת שבאה לידי ביטוי לאורך כל ההיסטוריה? כיצד ניתן לראות את השטן פועל כאן, ומנגד כיצד ניתן לראות את אלוהים פועל?

"הכוהנים והשליטים ראו כי ישוע רומם מעליהם. כששמעו הצדוקים, שלא האמינו בתחיית המתים, את השליחים שהכריזו כי ישוע קם מן המתים, הם זעמו, והבינו כי אם השליחים יורשו לבשר אודות הגואל שקם לתחייה, ויעשו ניסים בשמו, התורה של הצדוקים שלימדה שלא תהיה תחיית מתים תידחה על ידי כל, וכת הצדוקים תכחד במהירה" (אלן גיי וייט, 'מעשי השליחים', עמ' 78).

מה שהסעיר את המנהיגים במיוחד היה הריפוי שעשה האדון באמצעות כיפא (ראה מעה"ש 10:3). אולם גם כשעמדו התלמידים מול מנהיגים אלה הם לא היססו. הכוהנים לא ציפו לכך מ"אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים וּבְלֵתֵי מְלָמְדִים" (מעה"ש 13:4). התלמידים נשלחו אל מחוץ לחדר, והמנהיגים נועצו ביניהם, שלדעתם אם הם יצוו על התלמידים לא ללמד בשמו של ישוע, הם ייכנעו בצייטנות (מעה"ש 18:4). כמה שהם טעו. התלמידים חזרו והצטרפו לאחרים ויחד שיבחו את אלוהים (מעה"ש 24:4). הם התפללו לתעוזה רבה יותר ושאלוהים יושיט את ידו להוסיף לרפא (מעה"ש 29,30:4). והם לא נצטרכו לחכות זמן רב. בגלל הפופולריות ההולכת והגדלה של התלמידים, אנשים הביאו את החולים אל החוצות כדי לאפשר לצילו החולף של כיפא ליפול עליהם (מעה"ש 15:5). המונים הגיעו מערים סמוכות, והחולים כולם נרפאו (מעה"ש 16:5). עד כאן אנו יכולים לראות בהשתלשות העניינים את העימות הגדול: מנהיגים חסרי מצפון המבקשים לדכא את האמת; ואנשים נאמנים הקוראים את ספרי התנ"ך שלהם ומתפללים לכוון אלוהי, ריפוי חולים, וזכיית נפשות. למרות שדברים על פני השטח לא תמיד מסתדרים כל כך טוב כשם שראינו בעלילה כאן, חובה עלינו שלא לשכוח שבסופו של דבר העימות הגדול חייב להתרחש ולהתבטא, אבל הנצחון הסופי הוא שלנו, כי מה שישוע השיג עבור האנושות כולה בטוח.

סקילתו של סטפנוס

התלמידים לא היו היחידים שהתעמתו עם הממסד הדתי בימים המוקדמים של הקהילה. "סטפנוס, שְהִיָּה מְלֵא חֵסֶד וּגְבוּרָה, עָשָׂה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים גְדוֹלִים בְּקִרְבַּ הָעָם" (מעשה"ש 8: 6) גם הוא נאסר והובא לפניהם. עדותו היתה כל-כך משכנעת שמתנגדיו הפריחו דברי כזב וסיפורים מפלילים נגדו, שבגללם הוא נלקח באסורים לפני הסנהדרין (מעשה"ש 9-14: 6). במעשי שליחים 53-2: 7, נותן סטפנוס מסר חזק לאלו שהאשימו אותו. קיראו את מעשי השליחים 54: 7, אשר אומר כי הם "כִּשְׂמָעַם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה פְּעִסוּ עַד עֵמֶק לָפֶס"; כלומר, הם הורשעו במילותיו.

במעשי השליחים 41-37: 2, לאחר שנשמע כיפא טוען כנגדם האשמה דומה, אחרים הורשעו גם. מה היה ההבדל בתגובות להרשעה, ומה זה אומר לנו על כיצד לב נכנע מוכרע לפני אלוהים?

עד כה הצליחו השליחים לאתגר את המנהיגים מבלי גמול, אך כאשר ניסה סטפנוס לעשות את אותו הדבר, הוא נהרג על-ידי המון זועם. מותו של סטפנוס סימן את תחילתו של מאמץ מרוכז עלידי השטן לחסל את התנועה החדשה. עד נקודה זו, הוטרו וואימו חסידיו של ישוע, אבל סטפנוס היה הראשון שנהרג מות קדושים. אבל למה הם ציפו? אם יכול היה השטן להניע מנהיגים להרוג את ישוע, חסידיו בהחלט לא צריכים היו לצפות ליחס שונה מזה לעצמם. כמובן, שלכל אורך העימות הגדול שוב ושוב הביא ה' ניצחון ממה שנראה לעתים כתבוסה. זה לא היה שונה כאן.

"לאחר מותו של סטפנוס, נבחר שאול כחבר בסנהדרין בתמורה לחלק שנטל בעת שנסקל סטפנוס. במשך זמן מה הוא היה כלי מוכשר בידי של השטן להתמרד נגד בנו של אלוהים.

אבל בקרוב יהיה רודף בלתי נלאה זה היה מועסק בבניין הקהילה שלעת עתה היה עסוק בהריסתה. האחד שעצום הוא מהשטן בחר בשאול למלא את מקומו של סטפנוס שמת מות קדושים, לבשר ולסבול למען שמו, ולהפיץ למרחקים את בשורת הגאולה בדם קורבן המשיח" (אלן ג'יי וייט, מעשי השליחים, עמ' 102).

לפעמים אנו רואים את הטוב שנובע ממה שללא ספק היה רע בטבעו. וזה מצוין. אולם מה נעשה כאשר אנו לא רואים שום טוב נובע מהרוע אלא שלמעשה רק יותר רוע מתקיים?

שינוי עמדות

התלמידים לא רק שנאבקו בדעות קדומות שמנעו מהם להבין מה את מה שישוע לימד אותם, היו להם גם דעות קדומות לאומיות משותפות. אחת הדוגמאות לכך היא הסיפור של האישה השומרנית שממנה ביקש ישוע מים לשתייה. התלמידים הופתעו שהוא אפילו דיבר עם אישה (יוחנן 4: 27). דעות קדומות לאומיות באו לידי ביטוי גם בסיפור של קורנליוס, קצין מאה רומי מקיסריה. קורנליוס היה "חסיד ה'יה וינא אלהים" (מעשה"ש 10: 2), וכובד מאוד על-ידי האנשים המקומיים (פס' 22). מלאך הורה לו לשלוח לכיפא ביפו (פס' 22, 8-3).

בינתיים, ביפו, עלה כיפא על הגג להתפלל (עמ' 9). במקלט מפני השמש ומפני רוח הים הקרירה, הוא נינוח ומתחיל לחוש רעב, ובעודו ממתין למארחיו המכינים את ארוחת הצהריים, הוא רואה חזון מוזר. השמיים נפתחו ומשהו כמו מפרש ענק קשור בארבע פינותיו מורד. בתוך הבד מבחר יצורים שנחשבו בעיניו לטמאים, ושמהם הוא צווה להרוג ולאכול (פס' 14-11).

מה הייתה תגובתו של כיפא כאשר נאמר לו לאכול מזון 'טמא', ומה היה מסר החזון? מעשה"ש 12-29: 10.

בחזון זה מלמד אלוהים את כיפא לקח חשוב. ישנם אנשים היום שחושבים שזה הזמן שבו אלוהים שינה את תפריט התזונה האנושית כדי לאפשר לאנשים לאכול את כל מה שיתאוו לו. זה לא מה שכיפא קיבל מהחזון. ראשית הוא תוהה למה הכוונה; זה לא ברור בהתחלה (מעשה"ש 10: 17). כאשר שליחיו של קורנליוס הגיעו להסביר את משימתם, הרגיש כיפא אילוץ לחזור איתם (מעשה"ש 10: 22, 23). כאשר פוגש כיפא את קורנליוס, הוא מסוגל לספר לו את משמעות החזון. משיח הוא המושיע של כל העולם. גויים גם הם נפשות יקרות עבורם מות המשיח (מעשה"ש 10: 34-48). כיפא למד לקח שכולנו עדיין צריכים ללמוד. במשיח כל המחסומים נהרסו וההבחנה בין היהודים לגויים, בין כל האנשים, לא קיימת עוד, "אֵלָא בְּכָל עַם וְעַם מִי שְׁיֵרָא אוֹתוֹ וְעוֹשֶׂה צְדָקָה רְצוּי לְפָנָיו" (מעשה"ש 10: 35).

זה נחמד להאמין שכולנו אחד במשיח; זה מה שמלמדים כתבי הקודש. למרבה הצער, גם בקהילה לא תמיד אנו מרגישים זאת בלבנו, נכון? ראשית, כיצד נוכל להכיר מה הן הדעות הקדומות שבים אנו מחזיקים, ושנית, בכוחו של אלוהים, כיצד נוכל להיות מטהרים מדעות קדומות אלה?

חומר נוסף למחשבה: הסופר הרוסי פיודור דוסטויבסקי כתבעל חזרתו של ישוע לארץ, אך לא כפי שחזו כתבי הקודש. במקום זאת, בסיפור הבדוי הזה, חזר ישוע בעיצומה של האינקוויזיציה, כאשר מנהיגים דתיים השתמשו בכוחם לרוע. האינקוויזיטור הגדול עצר את ישוע, שבא כאיכר צנוע, והשליכו לצינוק. באותו לילה ביקר האינקוויזיטור את ישוע בכלא ונזף בו בחומרה על שנתן חופש לבני האדם. "במקום לקחת מבני האדם את החופש", הוא מצהיר, "אתה עשית את עשית את החופש שלהם גדול יותר מאי פעם! האם שכחת שהאדם מעדיף שלום, ואפילו מוות, מאשר חופש בחירה בידע שבין טוב ורע? אין דבר מפתה יותר לאדם מאשר חירות המצפון, אבל אין גורם גדול יותר של סבל." למרות החוצפה והציניות שלו, העלה איש הכמורה נקודה מעניינת. צא וראה מה שעשו בני האדם עם החופש שלהם. כאב, רוע, חטא, סבל ומוות-הכל נתעורר מהחופש, או נכון יותר, מניצול החופש לרעה. אבל אלוהים ברא אותנו כיצורים אוהבים, והדרך היחידה שאנו יכולים לאהוב היא אם נוצרנו עם רצון חופשי.

כל-כך הרבה מהעומות הגדול המתבטא בעולם מושפע ממה שאנשים עשו ועדיין עושים עם המתנה המקודשת אבל יקרה מאוד (קורבן המשיח חושף את העלות) של החופש. כפי שראינו השבוע, מספר אנשים שלפניהם הוצגה הבשורה, חזרו בתשובה ונתנו את לבם לישוע; בעוד שאחרים הגיבו בזעם ורצחו את השליח. חופש הוא מתנה יקרה, אבל אנו צריכים להיות כל-כך זהירים לגבי מה שאנו עושים עם החופש הזה.

שאלות לדיון:

1. ללא ספק הברית החדשה מדגישה את האחדות שיש לנו במשיח. זה רעיון בר עוצמה שהיה למהפכני בזמנו. לרוע המזל, אפילו עכשיו במאה ה-21, אחד מהרעות החולות הגדולות ביותר שעדיין קיימות הן דעות קדומות בקשר למוצא אתני, גזע ולאומיות. רק אלוהים יודע את ההיקף המלא של מה שרוע זה עשה. ולמרות שאנו מצפים לכך בעולם, מה בנוגע לקהילה, אפילו הקהילה שלנו? כיצד זה בא לידי ביטוי? מדוע סוג זה של יחס הוא כל-כך מנוגד להוראה הבסיסית של הבשורה?
2. לפעמים כולנו מרגישים מורשעים על-ידי רוח הקודש. כיצד אתה מגיב, כאשר הרשעה מגיעה? זה בלב שהעימות הגדול משתולל באמת. כיצד מגלות הבחירות שתעשו כאשר תורשעו על-ידי רוח הקודש באיזה צד אתם?

שיעור מספר 10
27 פברואר - 4 מרץ *

שאל והמרד

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: רומיים 5:12-21;
קורינתיים א' 3:12-17; 12:14-26; אפסיים 6:11-17; קורינתיים א' 15:12-18.

פסוק לשינון: "וְכַאֲשֶׁר הִכְפּוּף לְכָלִּיּוֹן יִלְבַּשׁ אֶל-כָּלִּיּוֹן וְהִכְפּוּף לַמָּוֶת יִלְבַּשׁ
אֶלְמָוֶת, אִיז יִתְקַים דְּבַר הַכְּתוּב: "בְּלַע הַמָּוֶת לְנֶצַח." (קורינתיים א' 15:54).

כתביו של שאול שופעים בנושא העימות הגדול. אין ספק ששאול האמין לא רק במציאות של השטן אלא גם במציאות של התרמית והמוות. במקומות רבים, הזהיר שאול מפני מזימות השטן (אפסיים 6:11), של התרמיות רבות העוצמה שלו (קורינתיים ב' 14:11) ואפילו של הכוחות העל-טבעיים שלו (תיסולוניים ב' 9:2). אבל כמו שכל מי שקרא את איגרותיו של שאול יודע, הדגש של השליח תמיד היה על ישוע והנצחון המוחלט שלו. לא משנה כמה הצליח השטן להתגבר על אנשי בריתו של אלוהים במשך מאות בשנים, השטן נכשל כישלון חרוץ נגד ישוע, ובישוע כל הבטחות הברית קוימו, ובכך הבטיח את הישועה לכל מי שמבקש את ישועה זאת באמונה וציות, יהודי וגוי. נאמנותו של ישוע גם מבטיחה את השמדתו המוחלטת של השטן (עברים 2:14) וסוף העימות הגדול. השבוע אנו נביט על חלק מהדימויים והמטאפורות ששאול משתמש בהם על-מנת להסביר את המציאות של הקרב וכיצד עלינו לחיות, בעובדינו יחדיו לטובת כל קהילתה המאמינים המתמודדים במאבק הקוסמי הזה.

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה-5 במרץ.

אדם וישוע

בעוד ששאל היה ידוע בעיקר בשל הבהרתו את הבשורה, ההסבר שנתן על העימות הגדול גם הוא חיוני. בעיצומם של לימודיו על הבשורה, הוא מסכם את הנקודות העיקריות שלו: שכבר "הִצְדָּקְנוּ עַל-סִמְךָ אֱמוּנָה" בישוע (רומיים 1: 5); יש לנו גישה ישירה לאלוהים, ואנו "מִתְהַלְלִים בְּתִקְוָה" (פס' 2); ותלאות כבר לא מדאיגות אותנו (פס' 3-5).

הוא גם מיידיע אותנו בהבטחה "שְׁהִמְשִׁיחַ מֵת בְּעֲדָנוּ כְּאִשֶּׁר עוֹד הָיִינוּ אֲנָשִׁים חוֹטְאִים" (פס' 8), וכי אנו נמצאים כעת "נושעים" על ידי חייו ומותו של המשיח בשמנו. גם נחסך מאיתנו הדין האחרון של אלוהים נגד החטא (פס' 9,10), ואנו שמחים שכבר נתפייסנו עימו (פס' 11).

קיראו את רומיים 5:12-21. כיצד מתגלה העימות הגדול בפסוקים אלה?

לאחר שדיבר על כל מה שהמשיח עשה עבורנו, מסביר שאול כיצד עשה זאת ישוע. אלמלא תוקן הנזק שנגרם על-ידי אדם בעץ הגן, לא תהיה שום תקווה לעתיד נצחי, והשטן יהיה המנצח בעימות הגדול. אדם הביא מוות לכל בגלל מה שהוא עשה (רומיים 5: 12). גם מתן עשרת הדברות בהר סיני לא יכל להפסיק את תופעת המוות ואת בעיית החטא. התורה רק הבהירה מהו חטא אך לא היתה התשובה לחטא. בעיית החטא והמוות יכולה להיפתר רק באמצעות ההקרבה של ישוע. ישוע שילם את החוב באמצעות "מִתְנַת הַחֶסֶד" של חייו שלו (רומיים 5: 15,16). כעת תוכל האנושות להשתקם. בדיוק כפי שהמוות "שִׁלַּט" משום חטאיו של האדם, ה"שִׁפְעַת הַחֶסֶד" ו"מִתְנַת הַצְּדָקָה" יכולים למשול כעת בגלל נאמנותו של ישוע (רומיים 5: 17).

זה לא הוגן שהפסדנו את גן העדן בגלל אדם. לא היה לנו חלק בבחירה השגויה שלו ועדיין אנו סובלים את ההשלכות של זה. עם זאת, מאותה הזווית ראייה יהיה זה גם לא הוגן שנזכה להגיע לגן העדן מכיוון שאין לנו חלק במה שעשה ישוע לפני אלפיים שנה. שאול מסכם את טיעונו ברומיים 5: 18-21. האדם הראשון הביא לגינוי ולמוות; השני הביא פיוס וחיים.

"אֱלֹהִים מְגַלֵּה אֶת אֱהָבָתוֹ אֵלֵינוּ בְּכֵן שֶׁהִמְשִׁיחַ מֵת בְּעֲדָנוּ כְּאִשֶּׁר עוֹד הָיִינוּ אֲנָשִׁים חוֹטְאִים" (רומיים 5: 8). שימו את שימכם וטענו הבטחה זו לעצמכם. איזו תקווה זה נותן לך?

'בניין' הקהילה

"קהילתו של ישוע, חלושה ופגומה ככל שתהיה, היא הגורם היחיד עלי אדמות שעליו מרעיף האדון את תשומת ליבו העילאית." (אלן ג'יי וייט, במקומות שמימיים, עמ' 284). בשום מקום אחר אין הצהרתה הקלאסית של אלן ג'יי וייט באה לביטוי טוב יותר מאשר באיגרת הראשונה של שאול לקהילה הקורינתית. שאול מדמה את הקהילה לשדה בו אנשים שונים עובדים עליו: אדם אחד זורע, אחר משקה, אך אלוהים בעצמו הוא האחראי לצמיחה והבשלות (קורינתיים א' 3: 4-9). שאול ממשיך בנקודה הזו, ועכשיו על-ידי תיאור הקהילה כבניין. מישהו יוצק את היסודות ולאחר מכן מגיעים בעלי מקצוע שונים לבנות עליהם (קורינתיים א' 3: 10). בגלל שהיסוד הוא לא אחר מאשר ישוע (קורינתיים א' 3: 11), מי שבא אחריו חייב להיות זהיר בבחורו את סוג החומר שבו הוא משתמש. יום הדין הקרוב יבחין בין 'חומרי הבניין' הנחותים ובין אלה הראויים (קורינתיים א' 3: 12-15).

קיראו את קורינתיים א' 3:12-15. השוו למתי 27-24:7. מה הם שני הדברים שחושפים לאיזה צד של העימות הגדול אנו באמת?

ראו מה קורה להלן: "האם אינכם יודעים כי היכל אלהים אתם וכי רוח אלהים שוכנת בקרבכם? אם ישחית איש את היכל אלהים, אלהים ישחית אותו; כי היכל האלהים קדוש, ואתם היכלו." (קורינתיים א' 3: 16,17). צריך לשים לב לשני דברים: הראשון הוא שההקשר מדבר על הקהילה וכיצד היא נבנית. לא מדובר על בריאות דווקא. אלוהים אינו משחית אנשים שמתעללים בגופם תוך בחירה בסגנון חיים שפוגע; אלא הם משחיתים את עצמם (מאוחר יותר, מדבר שאול על הגוף שלנו כמקדש רוח הקודש בהקשר לבחירות המוסריות שלנו - קורינתיים א' 6: 15-20). הדבר השני הוא שהמילה "אתם" מוזכרת בשני פסוקים אלה בלשון רבים ביוונית. הפנייה אינה לפרט אלא לרבים. משמעו שאם מישהו עושה משהו שמשחית את הקהילה, הוא או היא בצרות צרורות. אלוהים מזהיר שהוא ישחית את מי שינסה להשחית את הקהילה.

כיצד נוכל להיות בטוחים שבכל מה שאנו אומרים ועושים, אנו בונים ולא הורסים את הקהילה?

הקהילה כגוף

התפקיד והשימוש של הקהילה מפורש בבירור בקורניתיים א' פרק 12. כאן אנו מוצאים את הקהילה נמשלת לגוף, ותפקידו של כל אחד מחבריה מוגדר בבהירות, וכולם יחד עובדים כמכלול הרמוני (קור' א' 12: 12).

קיראו את קורניתיים א' 12: 14-26. מהו המסר החיוני של הפסקה הזו?

שאל מדבר באופן מגוחך לכאורה, ותוהה מה יקרה אם רגל או אוזן יאמרו שאינם חלק מהגוף. שאל ממשיך בתיאוריה בתהייה מה יקרה אם כל הגוף יהיה עין או אוזן (קור' א' 12: 17). תארו לעצמכם אוזן גדולה מתנפנפת בדרכה לתוך החדר לומר לנו "שלום!" מגוחך ככל שזה נשמע, זה למעשה קורה כאשר אנשים מנסים לשלוט בקהילה כאילו שהם הבעלים הבלעדיים. לפני התיאור הסמלי שאל מתאר את הפעילויות השונות של היחידים בקהילה, כל אחת מהן כמתנתו של רוח הקודש. יש המדברים בחוכמה ואחרים בדעת (קור' א' 12: 8). יש שאמונתם היא השראה לכל, ויש כאלה שמגעם מרפא (קור' א' 12: 9). ישנם אלו היכולים לחולל ניסים, ואלו בעלי תובנה נבואית, אלה עם יכולת ראייה והבחנה, ומי שיכולים לפרוץ את מחסומי השפה (קור' א' 12: 10). שימו לב שהאנשים שאליהם נוגעים הדברים אינם אלה שיקבעו את יכולתם. במקום זאת, רוח הקודש היא שבחרה בקפידה כל אחד מהם מרקעים שונים על-מנת לבנות ולאחד את הגוף, הקהילה (קור' א' 12: 11-13). כדי להדגיש עובדה חשובה זו, חוזר שאל על עצמו: אלוהים הוא שמחליט כיצד מותאם כל חלק, כל חבר (קור' א' 12: 18). החשוב ביותר הוא שלמרות מרבה האיברים יש רק גוף אחד; כל איבר חיוני וקשור לכל האחרים, גם אלה שלא רואים עצמם שווי ערך (קור' א' 12: 2-24). תלות הדדית זו מובנית במיגון המבטיח את השלום והרווחה של כל פרט. התלות ההדדית באה לידי ביטוי כאשר כאב ושמחה נחלקים (קור' א' 12: 26).

גופים אחדים נאבקים במחלות חיסון עצמי: כאשר חלק אחד של הגוף תוקף חלק אחר. מחלות אלה יכולות להיות מחלישות, ולפעמים קטלניות. בהתחשב בפסוקים אלה לגבינו היום, כיצד פועל האויב לערער את הגוף, וכיצד יוכל אלוהים לעזור לנו לעצור התקפה זו?

מְלוֹא נֶשֶׁק הָאֱלֹהִים

מציאות העימות הגדול, וממשתו של קרב ממשי עם אויב אמיתי (אפסיים 6: 11), מתגלה על-ידי השימוש של שאול בדימויים של כלי מלחמה באפסיים פרק 6. קיראו את אפסיים 17-11: 6. מה מגלים לנו פסוקים אלה על המציאות של הקרב, וקיומה של מלחמה זו באופן אישי בחיינו?

מה שחשוב זה לא החלקים השונים של כלי הנשק של אלוהים אלא מה שהם מייצגים. שימו לב ששאול מדגיש את הצורך לקחת את כל כלי הנשק של אלוהים, לא רק חלקים ממנו. בכך נוכל לעמוד יציבים (אפי' 13: 6), מטאפורה המשמשת במקרא לתיאור תמימות ביום המשפט (השווה עם תה' 5: 1). במילים אחרות, לנו הניצחון. מה שמחזיק את כל הכלים במקום זה החגורה, המשמשת באופן סמלי כאמת (אפי' 14: 6). אז האמת היא מה שמחזיקה את כל ההגנות הרוחניות שלנו במקום. לעתים קרובות דיבר ישוע על אמת (יוחנ' 14, 17; 1: 24; 4: 32; 8: 14). "שִׁרְיוֹן הַצֶּדֶק" כדלהלן (אפי' 14: 6); 'צדקה' היא עוד מילה מפתח במינוחיו של ישוע (לדוגמא מתי 6: 10, 11; 5: 33). בברית הישנה הובנה הצדקה כקיום משפט צדק וערבות שכולם קיבלו עסקה הוגנת. הנעליים (אפי' 15: 6) מייצגות את בשורת השלום, ביטוי שהושאל מישעיה 52: 7, שמדבר על אנשים שהלכו מרחקים עצומים כדי ליידע את היהודים בגולה שירושלים נבנתה מחדש ואלוהים פקד את עמו.

זוהי דרך אחרת לומר כי חלק מהמלחמה נגד רוע היא לאפשר לאנשים לדעת שאלוהים כבר ניצח בקרב ושהם יכולים עכשיו לחיות בשלום עם עצמם, עם אחרים, ועם אלוהים. "מִגֵּן הָאֱמוּנָה" (אפי' 16: 6) מונע 'חֲצִי הַבּוֹעֲרִים שֶׁל הָרָע' מלהכות ביעד המיועד שלהם הגורם להרס כולל. "כּוֹבֵעַ הַיְשׁוּעָה" (אפי' 17: 6) מקביל לכתר שישוע חולק עימנו (הת' 6: 1; 10: 2), ו"חֶרֶב הָרוּחַ" (דבר האלוהים) הוא הנשק היחיד שלנו הבא לשמש כהגנה עצמית, ושעלינו להשתמש בו כשם שעשה ישוע בעת שנתַּפְּתָה על-ידי השטן (מתי 4: 7, 10).

מה אומרים לנו כלי הנשק העוצמתיים והמושלמים שניתנו מאלוהים על התלות המוחלטת שלנו בקב"ה בעימות הגדול? כיצד נוכל לוודא שאיננו משאירים אפילו חלק מעצמנו ללא הגנה?

האויב האחרון

כנראה שחלק מהקהילה הקורינתית היו מבולבלים בנושא התחייה. שאול מסביר בזהירות את חשיבותה כמרכיב מפתח לבשורה (קורי' א' 1-4: 15). נראה שהייתה דאגה למאמינים שנפטרו (קורי' א' 6: 15), וחלקם טענו כי אלה שמתו החמיצו את שיבתו של ישוע (קורי' א' 12: 15). במובן זה דומה היה המצב בקהילה התסלוניקית (תסלוניקיקים א' 13-17: 4).

קיראו את קורי' א' 15:12-18. מה היא המשמעות של הכחשתה של תחיית המתים?

שאול מסכם את טיעונו באומרו כי "אם אנו תולים תקוה בַּמְּשִׁיחַ אֲדָּ וְנִקְּ לְמַעַן חַיִּים אֱלֹהִים, אִזִּי אֲמַלְלִים אֲנֹנוּ מִכָּל אָדָם." (קורי' א' 19: 15). להיפך, המשיח אכן עלה השמיימה והפך ל"בְּכוֹרֵי כָּל יְשֵׁנֵי עֶפְרוֹ/הַמְּשִׁיחַ הַיּוֹקֵם מִן הַמֵּתִים, רֵאשִׁית הַיְּשָׁנִים" (קורי' א' 20: 15). ואז משווה שאול את ישוע עם אדם: "כְּמוֹ שֶׁבְּאָדָם הַכָּל מֵתִים, כִּדְּ גַם בַּמְּשִׁיחַ הַכָּל חָיִו" (קורי' א' 22: 15), ומציין שתחייה זו של כל המאמינים, השייכים לו תהיה "בְּבֹאוֹ" (קורי' א' 23: 15). מאוחר יותר בפרק, הוא ממשיך עם ההשוואה של שני סוגי "האדם" (קורי' א' 49-45: 15). "הָאָדָם הָרֵאשֹׁן הוּא עֶפְרוֹ מִן הָאָדָמָה", אבל "הָאָדָם הַשֵּׁנִי מִן הַשָּׁמַיִם הוּא", ולכן יום אחד הוא יִשְׁגָה אותנו. מה שזה אומר מוסבר בתיאור של מה שקורה בביאתו השנייה - "בֶּן רְגַע וְכֹהֵרְף עֵין בְּשׂוֹפֵר הָאֲחֵרוֹן, שֶׁכֵּן יִתְקַע בְּשׂוֹפֵר הַמֵּתִים יְקוֹמוּ בְּלִי כְּלִיּוֹן וְאֵנוּ נִשְׁתַּנֶּה; 53 כִּי מִן הָרְאִי שִׁזָּה הַכְּפוֹף לְכִלְיוֹן יִלְבַּשׂ אֶל-כְּלִיּוֹן וְזֶה הַכְּפוֹף לְמוֹת יִלְבַּשׂ אֶלְמוֹת" (קורי' א' 52,53: 15). למרות שהאדם נברא בתחילה לחיות חיי נצח, המין האנושי הידרדר מהרה עד שחיי האדם התקצרו לתקופת זמן קצרה יחסית. אם נירש חיי עולם, הרי שנחיה לנצח, וזה בעצם מה שנקבל.

קיראו את קורי' א' 15:23-36. למרות שאנו שקועים בעימות הגדול בזה הרגע, ועל אף שנראה שהמוות וכוחות הרשע והטומאה שולטים בעולם, מה מלמדים פסוקים אלה על הדרך שבה יסתניים העימות הגדול? כיצד נוכל ללמוד להסתכל מעבר למה שנראה לעין ולהבין מדוע הבטחות האלה יתקיימו עבור כל אחד מאיתנו, באופן אישי?

חומר נוסף למחשבה: " בעטיו של החטא, לא רק האדם אלא גם העולם כולו בא תחת שליטתו של הרשע (השטן), והיה אמור להישתקם על-ידי תכנית הגאולה. בבריאתו, הופקדה הבריאה בידי של האדם. אבל משום כניעתו לפיתוי, הוא ניתן תחת שלטונו של השטן, והריבונות שהופקדה בידי עברה לידי אויבו. כך הפך השטן "לאלוהי העולם הזה". הוא תפס בכוח את השליטה בכדור הארץ שניתן במקור לאדם. אבל ישוע, על-ידי הקרבתו שילם את המחיר של החטא, לא רק לגאולת האדם, אלא להחזיר גם את הריבונות שאיבד. כל מה שאבד על-ידי האדם הראשון יוחזר על-ידי השני " (אלן ג'יי וייט, 'סממני הזמן', 4 נובמבר 1908).

בזמן שאנו מסתכלים על עולמינו סביב, כל-כך קל לשכוח את האמת המכרעת שהשטן הובס ו"כִּי קֶצֶרָה עֵתוֹ" (הת' 12: 12). רוע, מוות, וסבל חדרו והתפשטו בעולם הזה, ולמרות זאת הובטח לנו כי בזכות קרבן המשיח ישוע, כל תופעת הרוע הסבל והמוות לא יהיו עוד. כמו כן, גם אם זה לא ברור לנו עד עכשיו, זה צריך להיות...: כל אלו לא יעלמו על-ידי דבר כלשהו שאנו כבני אדם עושים, אלא אם כן נהרוס את כדור הארץ ונשמיד את כל החיים עליו, שכנראה שהיינו עושים אם היה ניתן לנו מספיק זמן, ואלוהים לא היה מונע זאת מאיתנו. רק ההתערבות העל טבעית של אלוהים תביא את השינויים המובטחים לנו. בהחלט שאיננו יכולים לטפל בבעיות בעצמנו.

שאלות לדיון:

1. "מותשת ופגומה, בצורך לאזהרות וייעוץ מתמיד, הקהילה היא בכל זאת רצונו המוחלט של ישוע. הוא עושה ניסיונות של חסד בלב האדם, ומבצע שינויים באופי שגורמים למלאכים תדהמה, והבעת שמחה בשירי הלל. הם שמחים לחשוב שבני אדם חוטאים, השוגים תכופות, יכולים להשתנות כך". - אלן ג'יי וייט, 'סימן ההתקדמות' 20 ינואר 1903.
2. מה הם כמה מהדרכים דרכם אנו משתנים על-ידי מה שעשה ישוע למענינו ובנו? כיצד ניתן לראות את העימות הגדול בא לידי ביטוי בתוך הקהילה, ברמה המקומית או בקהילה בכללותה? באיזה נושאים נעשה שימוש להפרידנו, להחליש אותנו, למנוע מאיתנו לעשות את מה שכבר נקראנו לעשות? כיצד נוכל להביא ריפוי ואחדות כאשר אנשים פשוט לא מסכימים עם מה שאנו יכולים להאמין שהם נקודות מכריעות?

כיפא בעימות הגדול

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי:
שמעון כיפא א' 2:9,10; דברים 2:14; שמעון כיפא א' 4:1-7;
שמעון כיפא ב' 1:16-21; שמעון כיפא ב' 3:14-14; דניאל 2:34,35.

פסוק לשינון: "אָבֵל אַתָּם עִם נִבְחָר, מִמְלַכֶת כְּהֲנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ, עִם סִגְלָה, לְמַעַן תִּסְפְּרוּ תְהִלּוֹתַי שֶׁל הַקּוֹרָא אֶתְכֶם מִחֶשֶׁד אֶל אוֹרוֹ הַנִּפְלֵא" (שמעון כיפא א' 2:9).

נושא העימות הגדול בא לביטוי באופן שכיח באיגרותיו של השליח שמעון כיפא. אולי משום שידע, טוב יותר מרבים אחרים, כמה קל ליפול לתרמיות של השטן. לפיכך, הוא היה מודע היטב למציאות שבמאבק. אחרי הכל, היה זה שמעון כיפא שכתב: "הֵיוּ עֲרִים וְעִמְדוּ עַל הַמְּשֹׁר. אוֹיְבֵכֶם הַשָּׁטָן מְשׁוֹטֵט פְּאַרְיָה שׁוֹאֵג וּמְחַפֵּשׁ לוֹ לְטָרֵף מִיִּשְׁהוּ" (פט' א' 5:8).

שמעון כיפא רואה את המאבק המתחולל בדרכים שונות. הוא רואה את המאבק שמתרחש בקהילה, הכוללת אלה שחברו פעם עם המאמינים אבל שהפכו לאחר זמן מה לצינים המזלזלים בדבר אלוהים ובכל מחשבה על ביאתו השנייה של המשיח. הוא מדבר בחריפות ובתקיפות נגד לצים, כי אם אמונה בהבטחה של חזרתו של המשיח הייתה אובדת, איזו תקווה נשארת?

שוב, אולי כיפא מאשר אמונה בצורה כל-כך חיובית בגלל כישלונותיו שלו. הוא יודע מהו כוחו של לחץ חברתי הגורם למאמין ללעוג ולהכחיש בנסיונו להיות לחלק מהחברה בכדי למנוע את גינויו על היותו חסיד של ישוע. מכאן הדגש שלו על כמה שזה חיוני למאמינים לחיות חיים מְשֻׁקְפִים וראויים לייעודם הגבוה וקריאתם באדון.

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה- 12 במרץ.

מחושך לאור

קיראו את האיגרת השנייה לכיפא 2:9,10. כיצד מתגלה העימות הגדול בשני הפסוקים האלה?

פסוקים אלו באים משמות 6:19 - "מִמְלַכֶּת כְּהִנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ"; ודברים 6:7, (חוזר ונשנה בדב' 2:14) "עַם קְדוֹשׁ", "בְּדָבָר יִהְיֶה לְהִיּוֹת לוֹ", "עַם סְגֻלָּה". הבטחות אלה ניתנו כמובן בזמן היציאה ממצרים, כאשר אנשיו של אלוהים שוחררו מהעבדות והיו בדרך לארץ המובטחת. שמעון כיפא מבחין בהקבלה בין אנשיו של אלוהים ביציאת מצרים והקהילה ביומו.

לפיכך, דבריו של שמעון כיפא אינם תיאור של המוצר הסופי, אלא של עבודה בתהליך ביצוע. אכן, נבחרנו והועדפנו על-ידו, ולכן עלינו לשבח בפומבי את אלוהים על שהביא אותנו מהחשכה שבה אפף השטן את העולם. אבל זה לא עושה אותנו מושלמים או אומר ש'הגענו' איכשהו ליעד (ראה פיליפיים 3:12). להיפך, המודעות של החטא והחסרונות שלנו היא היבט חיוני ומכריע של הכוונה שבללכת אחרי ישוע ולחוש את הצורך שלנו לצדקתו בחיינו.

"כך יוכל החוטא לבוא אל המשיח. "לא בגלל מעשי הצדקה אשר עשינו הושיע אתנו כי אם-בחסדו על-ידי טבילת הלידה החדשה וחדוש רוח הקדש" טיטוס 3:5. כאשר אומר לך השטן שאתה חוטא, ושלא תוכל לקוות לקבלת ברכה מאלוהים, אמור לו שהמשיח בא לעולם בכדי להושיע את החוטאים. אין איתנו שום המלצות לאלוהים; אלא שהטיעון שאנו עשויים להביא עכשיו ותמיד, הוא מצב חוסר האונים המוחלט שלנו מה שמצריך את כוחו של הגואל." (אלן ג'י וייט, כמיהת הדורות, עמ' 317).

דרך אחת בטוחה שאנו יודעים שכבר נקראנו בשם "מחשך אל אורו הנפלא" (שמעון כיפא א' 2:9), היא המודעות שלנו לתלות במשיח, "אשר היה לנו לחכמה מאת אלהים, לצדקה, לקדשה ולפדות" (קור' א' 1:30).

מה עובר בראש שלך כאשר אתה מרגיש מאוים ומיואש בגלל המעשים שלך ואפילו האופי שלך? כיצד אתה מתמודד עם המחשבות האלה כאשר הן באות? כיצד תוכל להפוך את המקרים האלה ליתרון רוחני למענד?

לחץ חברתי

קיראו את שמעון כיפא א' 7-1:4. מדוע חשובות הבחירות שלנו בסגנון החיים, וכיצד הן משפיעות על המוכנות שלנו לחזרתו של המשיח?

שמעון כיפא מצביע על כך שמאמינים כבר בילו מספיק זמן בחייהם בעוֹשֵׁם את שאחרים סביבם לחצו עליהם לעשות (פט' א' 3:4). אולם פני הדברים השתנו, ומאמינים יכולים להיחשב 'מוזרים' משום שאינם מצטרפים לקהל, וייתכן שכתוצאה מכך יהיו מושא רכילות זדונית שתתפשט אודותם (פט' א' 4:4). כך משתמש השטן בחברים לשעבר כדי לנסות להרתיע אותנו באמונתנו באלוהים. שמעון כיפא מעודד את המאמינים שלא להרגיש מאוימים על-ידי מתקפות שכאלה. 'הגויים' יצטרכו לתת דין וחשבון לעצמם לאלוהים, שהוא לבדו השופט, כך שאין צורך לדאוג לגבי מה שהם חושבים (פט' א' 5:4). הנקודה שהוא העלה היא נקודה מכרעת. כמה אנשים אתם מכירים שקרסו תחת הלחץ והציפיות של אנשים אחרים, ולא עמדו על מה שהם מאמינים? זה קשה במיוחד לצעירים, אולם כולם מתמודדים עם מה שמכונה 'לחץ חברתי'. במקום לדאוג להיות מקובלים על-ידי אחרים, להתאים ולהסתגל לדעותיהם, דרישותיהם וציפיותיהם מאיתנו, שמעון כיפא מורה למאמינים להיות אדיבים ואוהבים לאלה שאיתם הם באים במגע (פט' א' 8,9:4). אין זו חובה נוספת שאנו חייבים לשלב לרשימת המטלות שלנו כמשיחיים. אלא שזה הדבר החשוב ביותר שעלינו לעשות והדרך החשובה ביותר של יחסים הדדיים עם אנשים סביבנו. אולי זו הסיבה ששמעון כיפא מצביע על-כך שאנו צריכים להיות רציניים בתפילות שלנו (פט' א' 7:4), כי אלוהים יודע שלפעמים אנו יכולים להיות יותר רציניים בניסיון לרצות את "הגויים" מאשר להיות ביחסים אוהבים וחביבים עם מקורבינו. אנו צריכים להתפלל לא רק עבורם, אלא גם שנאפשר לאלוהים לגרום לנו לרגישות כלפי הדאגות שלהם. כ"מִמְלַכֶּת כְּהֵנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ" אנו נקראים להשפיע עליהם לטוב, בניגוד למתן אפשרות להם להשפיע עלינו לרעה. ההיסטוריה הטררגית של עם ישראל כך שהייתה: עובדי האלילים, במקום להיות מושפעים לטובה על-ידי בני ישראל, השפיעו על בני ישראל לרעה.

עם איזה סוג של לחצים חברתיים אתה מתמודד? כיצד תוכל להתנגד להם? באילו דרכים מתאימות המילים "הַתְּגַבֵּר עַל הָרַע בְּטוֹב" (רומ' 12:21) במצבים כאלה?

תִּקְרָךְ דִּבְרֵי הַנְּבוּאָה

קיראו את שמעון כיפא 21-16:1. מה כל-כך חשוב במה שהוא אומר על נבואה?

שמעון כיפא ראה הרבה דברים בזמנו, והוא מפרט חלק מהמאורעות בקטע הזה: ישוע השתנה בהר (פטי' ב' 18:1) ואישור הנבואות הנוגעות לישוע (פטי' ב' 19:1). כל אחד מאלה השפיעו עליו עמוקות; ועדיין, הוא שוהה יותר זמן בנקודה השנייה-הנבואות. יכול להיות שזה קשור לכישלונות שלו כתלמיד. כמה פעמים לא הקשיב שמעון כיפא למה שישוע אמר כי הוא חשב שהוא כבר ידע את מה שנאמר? כמה פעמים מנבא ישוע את הדרך שבה ייצטרך ללכת ומה שעתיד היה לסבול בידי הכהנים בירושלים; וכאשר התרחשו הדברים בדיוק כפי שישוע ניבא, בהזדמנויות שונות, שמעון כיפא נתפס לא מוכן?

כנראה שהכוואב ביותר בכל ה'כישלונות' האלה היה כאשר ישוע חזה כי שמעון כיפא יתכחש לו. שמעון כיפא היה כל-כך בטוח שלעולם זה לא יכול לקרות, אבל כשזה קרה, זו בטח היתה אחת הנקודות הנמוכות ביותר בחייו. אולי בגלל זה מבקש שמעון כיפא לבאר כיצד להיות חסיד נאמן של ישוע. הוא מזכיר לחסידים "הַבְּטָחוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד וְיִקְרוּת" שהם יהיו "שְׁתַּפְּיִים עַל-יָדָן בְּטַבַּע הָאֱלֹהִי" להבדיל מאלה השבויים ב"פְּלִיּוֹן הַשׁוֹרֵר בְּעוֹלָם בְּשַׁל הַתְּאֵהוּ" (פטי' ב' 4:1).

כדי להבטיח שהמאמינים אכן נמלטו מהשחיתות, הוא מפרט מספר איכויות ביניהם המגדירות את אורח החיים המשיחיים: האמונה, מוסר, דעת, כיבוש היצר, סבלנות, חסידות, אחווה ואהבה (פטי' ב' 5-8:1). כל אחד מהם נבנה על שבה לפניו, ויחד הם יוצרים יחידה שלמה כמו מצרכים להכנת עוגה. שאול קורא לאיכויות אלה 'פירות' (גל' 22,23:5), משום שהם יוצרים יחידה שלא ניתנת להפרדה. שמעון כיפא מוסיף באומרו כי המאמינים לא ימעדו אם הם יעשו ערכים אלה חלק מחייהם ומבקש מהם: "שְׁקִדוּ בְּיָתְרוֹ שְׂאֵת לְחֹזֵק אֶת הַקְּרִיָּאָה וְהַבְּחִירָה" (פטי' ב' 10:1). זיכרו כי כיפא פונה במכתבו לחברים משיחיים המבוססים באמונה. הוא בשום אופן לא מרמז על כך שהסתגלות מיוחדת לדרישות יבטיחו כרטיס לגן עדן. הוא פשוט מעמיד כנגד עמדות והתנהגויות הרווחות בזמנו ומאתגר משיחיים להוציא את האנרגיות שלהם על דברים חיוביים ולא שליליים.

לצים

קיראו את שמעון כיפא ב' 3-7:3. מה אומר כאן כיפא על העבר שיכול לעזור לנו להתמודד עם בעיות בהווה ובעתיד?

נראה שהקרב בין האור לחושך, בין חסידיו של ישוע ואלו העומדים לצידו של הרוע עומד להגיע לשיאו. השטן, כמו אריה שואג רעב מחפש את הארוחה הבאה שלו (פט' ב' 8:5), נעזר במקהלה של לצים, ומלגלים. עם הטיעונים ה'רציונליים' וה'מדעיים' שלהם (פט' ב' 3,4:3), לצים אלה מנסים לנטרל את אמונתם של המאמינים. שמעון כיפא טוען כי מה שמניע אותם הוא רצונם לשמור על אורח החיים התאוותני שלהם (פט' ב' 3:3; ראו גם אגרת יהודה פסוק 18). הם קובעים נחרצות שישוע לא יבוא כי הכל פשוט ממשיך כמו תמיד. יש תכונה אחת שמאוד מטרידה בלעג זה. ישוע אמר: **"אָשׁוּב וְאֶקַח אֶתְכֶם אֵלַי"** (יוחנן 14:1-3), אך לצים אלה אומרים למעשה: **"אֵיפֹה בּוֹאוֹ הַמְּבַטָּח? הֲרֵי מֵאִזְ שָׁמְתוּ הָאֲבוֹת הַכֹּל מִמְּשִׁיךְ כָּמוֹ שֶׁהָיָה מִרְאשִׁית הַבְּרִיאָה!"** (פט' ב' 3:4). זהו ההד שמגיע מגן העדן, שבו אלוהים אמר: **"יִמְעַץ הַדְּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בַיּוֹם אֶכְלֶךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת"** (בראשית 2:17). עם זאת אמר השטן באמצעות הנחש: **"לֹא-מוֹת תָּמוּתוֹן"** (בר' 4:3). הנה כאן סתירה ישירה של דבר האלוהים, והיא חוזרת ונשנית לא רק בקול אחד, כמו בגן העדן, אלא על-ידי מקהלה של קולות ובכל מקום. תכונה גואלת אחת מהשקר הזה היא ששמעון כיפא חזה את מה שכיום היא עובדה. בכל פעם שאנו שומעים מישהו חומד לצון על רעיון ביאתו של ישוע, הם עצמם הופכים להגשמה נוספת של הנבואה. למרות שההיסטוריה עדה לחזרתו הקודמת של כדור הארץ לתוהו ובוהו באמצעות מבול, הלצים אינם מעוניינים לדעת על כך. הם לא רוצים להודות שלאֱלוהים חלק בבחירות החיים האישיות שלהם. הם גם רוצים להימנע מהעובדה שאותו אלוהים, שאיחסן מספיק מים בכדי להציף את היבשות, באופן דומה מאחסן מספיק אש להתלקח על האדמה ולהשמיד את העולם ביום הדין הגדול (פט' ב' 5-7:3). התקווה המוטעית שלהם מבוססת על המושג "עולם כמנהגו נוהג" הכל משיך להיות כתמיד.

כשם שעוברות השנים, כיצד נוכל להחזיק בהבטחה של ביאתו השנייה של ישוע? מדוע זה חשוב שנחזיק בה?

הַחֲשֵׁת הַבֵּיָאָה

למרות שההמתנה לביאה השנייה נראית אין סופית, פרק הזמן אינו מקור דאגה לאלוהים. **"יום אחד פאלף שנים בעיני אדני, ואלף שנים פיום אחד"** (פטי' ב' 8: 3). לאורך כל כתבי הקודש הסוף תמיד קרוב, בין אם זה יום ה' בברית הישנה או חזרתו של ישוע בברית החדשה.

קיראו את שמעון כיפא 3:8-14. מהי התקווה לטווח הארוך שניתנת לנו כאן? ראה גם דניאל 2:34,35,44.

נבואות הזמן הקלאסיות מראות בבירור שלרוע יש גבול ויגיע סופו כאשר סבלנותו של אלוהים תגמר. בנבואות, מתאר אלוהים את האסטרטגיה שלו לשים קץ לחטא ולסבל ולהחזיר את כדור הארץ לשלמותו המקורית. נקודת המבט שלנו לגבי סוף כל הדברים, כפי שאנו מבינים אותם, תשפיע על האופן שבו אנו חיים כיום (פטי' ב' 12: 3). אם נמרוד ברעיון שאלוהים 'מפריע' בבועה הקטנה שלנו, אז תהיה גם לנו הנטיה להיות ציניים ולהצטרף ללצים. אם, לעומת זאת, נראה שהאל הרחום והחנן התחיל ב'טיהור' השחיתות המתועבת וזכויות האדם המופקרות שמשתוללים סביבנו, אז נוכל לחכות **"על-פי הבטחתו, לשמים חדשים ולאָרץ חדשה אשר צדק ישכן בם"** (לעומת 13). שוב מביע שמעון כיפא את דאגתו על העמדות שלנו וההתנהלות האישית. הוא מעודד אותנו: **"שקדו להמצא לפניו בשלום, נקיים ובלא דפי"** (פטי' ב' 14: 3). אלמלא הפסוק הבא, אנו עשויים לחשוב ששמעון כיפא מקדם ישועה המבוססת על מעשים, אבל הוא מוודא שלא תהיה אי הבנה עם הביטוי, **"את אך-רוח אדונינו חשבנו לתשועה"** (פטי' 15), ומאשר את דבריו של שאול לאותם מאמינים.

להיות חפים מפשע היא מטרתינו. כך תואר איוב, חף מפשע: **"תם וישר וירא אלהים וסר מעָו" (איוב 1: 1).** כך יציג אותנו המשיח לאב (קורי' א' 8: 1; קולי' 22: 1; תס' א' 13: 3).

להיות בלי מום? כך צריך היה להיות השה לעולה (לדוגמא - שמו' 5: 12; ויקי' 3: 1), זה מה שהיה ישוע (עב' 14: 9; פטי' א' 19: 1), וכך הוא מציג את הקהילה לאביו שבשמים (אפי' 27: 5).

במסעינו הרוחני בהתגברותינו על החטא, גדילתינו באמונה, המנעותינו מהרע, בחיים של קדושה 'חפים מפשע', מדוע שנסתמך תמיד על צדקתו של ישוע, מה שניתן לזכותינו על-ידי אמונה? מה קורה כשאנו מסירים את עינינו מהבטחה זו?

חומר נוסף למחשבה: שמעון כיפא הזהיר כי לצים ומלגלגים יאמרו: **"הפל ממשִׁיךְ כְּמוֹ שֶׁהָיָה מִרְאשִׁית הַפְּרִיָאָה!"** (פט' ב' 4:3). זה לא היה שום דבר חדש; את אותם רגשות הובעו לפני המבול.

"עם חלוף הזמן, בטרם חל שינוי בטבע, בני האדם שהחלחלו לעיתים באימה, החלו לחוש מחוזקים ואיתנים יותר בעמדתם. כשם שרבים סבורים בימינו, גם הם סברו שהטבע ניצב מעל לאלוהי הטבע, וכי חוקי הטבע מבוססים ואיתנים כל כך, עד שאפילו אלוהים בכבודו ובעצמו אינו מסוגל לשנותם. הם נימקו זאת בטענה שאם המסר בסיפור המבול נכון הוא, הטבע ייאלץ לחרוג ממסלולו – דבר שאינו מתקבל על הדעת. כך הם גרמו לדברי נח להיראות בעיני העולם כתעתוע שווא – רמאות אחת גדולה. הבוז שהם רחשו לאזהרת ה' התבטא בכך שהם המשיכו לעשות את אותם הדברים שעשו טרם ניתנה האזהרה... הם גרסו כי אם יש שמץ של אמת בדברי נח, חכמי הדור ואנשי המעלה כבר יירדו לשורש העניין" (אלן ג' וייט, אבות האומה ונביאי ישראל, עמ' 69).

גם היום, אומרים לנו 'חכמי הדור ואנשי המעלה' דברים דומים: חוקי הטבע הם קבועים ומוגדרים, וחוקי הטבע ימשיכו להתקיים כתמיד. במובן מסוים זה מה שתורת האבולוציה מלמדת: החיים התפתחו באמצעות תהליכים טבעיים שניתן להסבירם, לפחות בעיקרון, דרך הפעולה של חוקי הטבע שהמדע יסביר לנו יום אחד באופן מלא, וכל זאת ללא כל צורך באלוהות. 'חכמי הדור ואנשי המעלה' טעו אז, והם טועים גם היום. לא פלא ששאול כתב: **"חֲכָמַת הָעוֹלָם הִזָּה הִיא סְכָלוֹת בְּעֵינֵי אֱלֹהִים"** (קור' א' 19:3). כך היה בזמן המבול, בזמנו של שמעון כיפא, וכך גם בימינו אנו.

שאלות לדיון:

1. למרות כל הסיבות שהיו לשמעון כיפא להאמין בישוע, הוא עדיין הדגיש את "תִּקְףֵךְ דְּבַר הַנְּבוּאָה". מדוע חשובה לנו הנבואה כל-כך? איך לעזור נבואה להוכיח כי ישו היה המשיח בו הראשון מגיע? איזו תקווה נותנת לנו הנבואה לביאתו השנייה? אחרי הכל, בלי נבואה, כיצד נוכל אפילו לדעת על ההבטחה והתקווה של הביאה השנייה?
2. אנו נוטים לחשוב על לחץ חברתי רק בהקשר של בני נוער וצעירים. אבל האם זה נכון? כולנו רוצים להיות אהובים ומקובלים על החברים שלנו. אחרי הכל, יש לנו גם הזדמנות הרבה יותר טובה להיות עדים להם אם הם אוהבים אותנו, בניגוד לאלה שלא אוהבים אותנו, לא כן? ברצוננו להשביע את רצונם של אחרים, כיצד נוכל להישמר מלהתפשר על האמונות שלנו? מדוע על פשרות כאלה קל יותר לקבל ממה שאנו נוטים לחשוב?

שיעור 12
12 - 18 מרץ *

הקהילה הנאבקה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: התגלות 2:1-7; הושע 2:13; התגלות 2:8-17; התגלות 2:18-3:6; ישעיה 60:14; התגלות 3:14-22.

פסוק לשינון: "הֲנִי עוֹמֵד לִיד הַדָּלַת וְדוֹפֵק. אִישׁ כִּי יִשְׁמַע אֶת קוֹלִי וַיִּפְתַּח אֶת הַדָּלַת, אֶפְנֶס אֵלָיו וְאֶסְעֵד אֹתוֹ וְהוּא אֵתִי" (התגלות 3:20).

יוחנן היה אחרון מבין השליחים למות. בנוסף לבשורה והאיגרות הנושאות שמו, הוא כתב גם את ההתגלות, שתורמת רבות להבנה שלנו בנושא העימות הגדול. לעת עתה נתרכז רק בתיאור של שבע הקהילות בהתגלות. נלמד אותם מנקודת המבט של מקבלי האיגרת המקוריים, על-מנת לאפשר לנו ללקט מדבריו ככל האפשר. דבר אחד בולט והוא שגישתו של ישוע לכל קהילה היא אישית ובלעדית. לכל אחת מהקהילות יש צרכים שונים, והוא עומד בדרישות. אתגר אחד שנראה שקהילות אלו נאבקו בו הוא זהותם, בדיוק כשם שאנו חווים כיום. האם עונים חברי הקהילה באופן ברור לקריאתו של ישוע למתן עדות לעולם גוסס, או שהם מתנערים מהגדרת עמדתם, מנסים להיראות משיחיים, אבל באופן פרטי יותר נוח להם עם כוחות האופל? למרות שאנו רואים את עצמנו כחברי הקהילה האחרונה שברשימה, זה ברור שלמרות שהנסיבות שונות, בעצם יש לנו המשותף עם כל הקהילות של כל הדורות בדרכים רבות.

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה-19 במרץ.

הקהילה באפסוס

בהתגלות 1: 2, מתואר ישוע כמחזיק בשבעה כוכבים ומהלך בין המנורות תוך שהוא פונה לקהילה באפסוס. סימנים אלה מצביעים על מציאות רבת משמעות. המנורות הן הקהילות, ושבעת הכוכבים הם המלאכים עליהם מוטלת האחריות לטיפול וטיפול הקהילות (הת' 20: 1). במילים אחרות, יש קשר הדוק בין הקהילות וכסאו של אלוהים בשמיים. לקהילות חלק חשוב ומכריע בעימות הגדול.

קיראו התגלות 7: 1-2. באילו דרכים נוכל לראות את העימות הגדול מתבטא בפסוקים האלה?

המסר לאפסוס מתחיל בתיאור אופייה. ישוע מודע לנקודות החזקות והחלשות שלה. הוא משבח אותם על פעילותם, הסובלנות, ההתמדה והתקיפות שלהם כלפי מורי השקר שבקרבתם (הת' 2, 3, 6), אזהרה ברורה שתורת שקר לא צריכה להיות נסבלת בקהילה. נראה כי הקהילה באפסוס שהתגייסה במקור על-ידי אלוהים לשם המאבק נגד החושך, סבלה התקפה מתפרצת של השטן. זה בא בצורה של שליחי שווא, מורי שקר, חסידיו של ניקולס-אולי אחד משבעת השמשים המקוריים (מע"ש 5: 6), שיצר תנועה בדלנית. תהא כפירתם אשר תהיה, אותה כפירה שנא ישוע (הת' 6: 2). הבעייה של קהילת אפסוס הייתה שהיא עזבה את 'האהבה הראשונה' שלה (הת' 4: 2). שפה זו דומה מאוד לזו של נביאי התנ"ך שהשוו את הכפירה של ישראל לאדם רודף אחרי אהבים בלתי חוקיים (לדוגמא הושע 13: 2).

המצב עשוי להיראות חסר תקווה, אבל ישוע מתמחה בגאילת מצבים חסרי תקווה. קודם לכל, הוא מעודד את אנשיו לזכור מאיפוא הם נפלו ולחזור למה שהם עשו בתחילה (הת' 5: 2). אין זו קריאה להחזיר את הגלגל לאחור לימים הטובים; אלא מקרה שבו נעשה שימוש בניסיון העבר כדי להנחותם לעתיד.

”אֲבָל יֵשׁ לִי טַעֲנָה נְגִדָּךְ, כִּי עָזַבְתָּ אֶת אֱהָבְתְּךָ הָרִאשׁוֹנָה” (הת' 4: 2). מדוע זה כל כך קל לעשות? מה קורה לנו, בנפרד או כקהילה, שיכול לגרום לאהבתינו לאלוהים להתקרר? כיצד נוכל לשמור על תשוקה לאלוהים והאמת הבושרת שלו בתוכנו שנה אחרי שנה?

זמירנה ופרגמוס

לקהילה בסמירנה, מוצג ישוע כ"ראשון והאחרון, אֲשֶׁר יָת וַיְחַי" (הת' 8: 2; הת' 18: 1). לקהילה בפרגמוס, היה ישוע בעל חרב הפיפיות החדה (הת' 16: 1; 12: 2). מהי המשמעות שבדרך בה מתואר ישוע לכל אחת מהקהילות האלה?

קיראו את התגלות 2: 8-17. חברי הקהילה בזמירנה היו ידועים בשל חריצותם; עם זאת לא נבעו תוצאות רבות מחריצות זו, אולי כתוצאה מ'כנסת השטן' בקירבם (הת' 9: 2). נראה היה שגם חברי קהילת פרגמוס נצמדו לאמונתם, למרות שנמצא ביניהם מושב השטן (הת' 13: 2). כך מתגלה המציאות של העימות הגדול גם כאן. הקהילה בזמירנה מוזהרת מפני זמנים קשים שלפניה, הכוללים מאסר ואולי אף מוות (הת' 10: 2). בפרגמוס כבר נהרג מישהו על דבר אמונתו (הת' 13: 2). חשוב לציין כי לזמנים הקשים מגבלת זמן; כלומר, אין הרוע רשאי להמשיך מעבר לנקודה מסויימת (הת' 10: 2). מקור לדאגה הוא שיש לאלוהים כמה דברים נגד הקהילה בפרגמוס (הת' 14-16: 2). כנראה שהם נושאים בקרבם אנשים שמחזיקים בתורתו של בלעם ובתורה של הניקולטיים (הת' 14,15: 2).

"נראים שניקולס ובלעם הם מונחים מקבילים; ניקולס היא מילה יוונית מורכבת (ניקאו ולאוס) ומשמעה 'כובש האנשים'. את השם בלעם ניתן לגזור משתי מילים בעברית 'עם' ובלע ('לְבַלְעַ' או 'להרוס'), כלומר 'מבלע האנשים'--רְנָקוּ סטפנוביץ', התגלותו של ישוע: פירושים לספר ההתגלות (בְּרִיאַן סְפְרִינְגְס, מישיגן: הוצאת אוניברסיטת אנדרוס, 2002), p. 111.

ישוע מזהיר כל הקהילה שאם תימשך כפירתם, הוא יבוא בעצמו להילחם נגדם "בְּהֵם בְּחָרְבַּ פִּי" (הת' 16: 2). עם זאת, גם בין אזהרות אלה, נותן ישוע עידודו וחיזוק לשתן הקהילות (הת' 17,11: 2).

קיראו התגלות 2: 14,15. מה מספרים לנו פסוקים אלה על הרעיון שתורות (דוקטרינות) אינן חיוניות? מדוע סוג חשיבה זו מוטעית?

תיאטירה וסרדים

קיראו את התגלות 3:6-18:2. מהם חלק מהנושאים המתרחשים בקהילות אלה, ובאילו דרכים אנו, כקהילה וכיחידים, מתמודדים עם אותם דברים? כיצד מתגלה העימות הגדול במאבקים האלה?

הקדמתו של ישוע לקהילה בתיאטירה (הת' 18: 2) מגלה עידן מעמיד בנסיון ומביך ביותר עבור האנשים של אלוהים. מטאפורות של עיניים בורקות ורגלי נחושת או ברונזה מלוטשות מופיעות לא רק בהתגלות 14, 15: 1 אלא נמצאות גם במקור בספר דניאל, שבו מתועד הנביא דניאל הרואה "איש-אָחַד" שענינו כ- "לְפִיִּי אֵשׁ" ורגליו "כְּעֵיִן נְחֹשֶׁת קָלִל" (דני' 6: 10).

מאוחר יותר בקץ הימים יקום ישוע ויציל את עמו. כאשר המצב אפל ביותר עבור האנשים של אלוהים, אלוהים עצמו, באופן ישיר, ייתערב כדי לגאול את אותם ששמותיהם כתובים בספר החיים (דני' 1: 12). הישוע מוצג באופן דומה לקהילה בסרדים, כאחד שלו שבע רוחות האלוהים ושבעת הכוכבים (הת' 1: 3; 6: 5). כאן שוב מתגלה מושיע שמעורב באופן פעיל מאחורי הקלעים וגם מגייס את כוחות השמיים כדי לוודא את ביטחונה של קהילתו. תיאורם של שתי הקהילות האלה הוא מקור לדאגה עמוקה. בתיאטירה, למרות שהדברים משתפרים (הת' 19: 2), הם היו כמו ישראל בעת המלכה איזבל. באופן דומה, בסרדים, האנשים מתים מבחינה רוחנית (הת' 1: 3).

למרות כל הנושאים האלה, ישוע מעודד את הקהילות. הוא מכיר ברבים בתיאטירה "אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ אֶת עֲמֻקּוֹת הַשְּׁטָן" ומעודד אותם "בְּרַם הִחְזִיקוּ בְּמָה שֵׁיֵשׁ לְכֶם עַד אֲשֶׁר אָבּוּא" (הת' 24, 25: 2). יש גם "מְעֻטִים בְּסַרְדִּים אֲשֶׁר לֹא הִכְתִּימוּ אֶת בְּגָדֵיהֶם" (הת' 4: 3).

לנאמנים אלה מבטיח ישוע ברכה מיוחדת. הוא מבטיח לתת לתיאטירה "אֶת פּוֹכֵב הַשְּׁחַר" (חזון 2: 28), שמאוחר יותר הוא מזהה כעצמו (הת' 16: 22), ולסרדים הוא מבטיח מקום בשמיים ושהוא יודה בשמות שלהם "לְפָנַי אֲבִי וְלְפָנַי מְלֹאכְיוֹ" (הת' 5: 3). "שָׁמֶר וְחָזַר בְּתִשׁוּבָה" על מה יש לך לשמור וממה צריך אתה לחזור בתשובה? כיצד קשורים הרעיונות האלה בעוצמה אחד לשני?

הקהילה בפילדלפיה

קיראו התגלות 3:7. באילו דרכים מוצג ישוע לקהילה הזו? מה מלמדים אותנו תיאורים אלה עליו?

הקהילה מקבלת ציון לשבח בשל שמירת דברו של ישוע ועל כך שלא התכחשה לשמו, למרות שנראה שכוחם היה מועט (הת' 8: 3). ישוע מבטיח שחברי קהילת השטן יבואו בקרוב לחלוק כבוד לקהילה בפילדלפיה (הת' 9: 3). זה נלקח מישעיה 14: 60, המתאר את מדכאי עמו של אלוהים משתטחים בכניעה, בניגוד גמור לאופן הקשה שבו הם התנהגו בעבר כלפי אנשיו של אלוהים. מכאן ניתן להבין שכנסת השטן עשתה את חיייהם של המשיחיים הראשונים לקשים. כפי שראינו, חלק מהקהילות הקודמות נאבקו עם אלה שלימדו טעויות וסטייה הגורמים לבעיות- זוהי אחת מהדרכים בהם פועל השטן כנגד הקהילות. פילדלפיה, כך נראה, היא אחת הקהילות שהצליחו לבסוף להיפטר ממקור זה של רוע.

קיראו את התגלות 3:10. כיצד אתם מבינים את ההתמדה של קהילת פילדלפיה? כיצד מבטיח ישוע להגביל את תקופת סבלם? מה זה אומר לגבינו היום?

נראה ברור שקהילת פילדלפיה עברה זמנים קשים באותה מידה כמו הקהילות הקודמות, אבל הגישה שלהם נראתה שונה. זוהי הקהילה הראשונה שישוע אינו מצביע על בעיה מסוימת עליה הם צריכים לעבוד. האמונה שלהם ושיתוף הפעולה שלהם עם אלוהים כבר נבחנו והוערכו על-ידי המושיע, שוב למרות "מְעַט פְּחִם" (פס' 8). ההבטחות למנצח מהקהילה היא שהוא יהיה לעמוד בהיכל אלוהים, ובכך לא ייצטרך לצאת אל מחוץ להיכל עוד (הת' 12: 3). עם השמות החדשים שיינתנו להם, הם מזוהים באופן מלא כשייכים לאלוהים, אולי משום שהם כבר הזדהו עם אלוהים בכל ההיבטים בחייהם. אם לפתע פתאום היית נוכח בשמיים כרגע, עד כמה היית מתאים לאווירה שם בהשוואה למציאות שם?

הקהילה בלאודיקאה

הקהילה מלאודיקאה מקבלת בנוסף גם כמה תיאורים על ישוע בעצמו: "הָאֶמֶן, הָעֵד הַנָּאֶמֶן וְהָאֶמֶת, הָרֵאשִׁית שֶׁל בְּרִיאַת אֱלֹהִים" (הת' 14: 3). תיאורים אלה הם היבטים מרכזיים של אלוהותו של ישוע. "הָאֶמֶן" היא התייחסות לישועה 16: 65, שבו המילה "אמן" מקושרת לברית. ישוע הוא האלוהים-שומר הברית הגדול, האלוהים שמקיים את הבטחות הברית של הישועה והשיקום. ישוע הוא גם העד הנאמן שמעיד לאנשיו על אופיו האמיתי של אלוהים (הת' 5: 1, 16: 22; יוחנן 18: 1, 10-8: 14). ישוע הוא גם הבורא (קול' 17, 16: 1).

קיראו את התגלות 22: 14-3. מה אומר ישוע אומר לקהילה הזו לעשות? מה אומרות לנו מילותיו, מה משמען לגבינו היום?

לאחר שהפסוקים הראשונים האלה מגלים לנו את זהותו של ישוע, יש צורך להבהיר את זהותה של הקהילה. במילים אחרות, רק אנו יכולים לדעת בעצמנו אם יש לנו את ידע האלוהים. האנשים בקהילה הזו כבר מרמים את עצמם עד כדי כך שמה שהם חושבים על עצמם הוא ההיפך ממה שהם באמת (הת' 17: 3). ואז מתחנן ישוע אליהם לקחת את הצעדים הדרושים כדי שתהיה להם בהירות וכושר ראייה בכדי לראות את הדברים כפי שהם באמת, וגם, להשתנות כפי שהם צריכים להשתנות (הת' 18: 3). האלטרנטיבה היא שיפוט אלוהי בשני שלבים. ראשית, ייתכן שיהיה צורך למתן משמעת כמו בימי ילדות... (הת' 19: 3); ושנית, ישנה האפשרות שאלוהים 'יקיא' אותם מפיו (הת' 16: 3). לקהילה הזו שכל-כך קרובה להיות מנודה מנוכחותו של אלוהים, ניתנו ההבטחות הגדולות ביותר. ישוע רוצה לסעוד עימם (הת' 20: 3) - משהו ששמור רק לחברים קרובים. לאחר מכן הוא מבטיח להם את הזכות לשבת עימו על כס מלכותו (הת' 21: 3).

מעניין מאוד להתחקות אחר שורשי ההתפתחות של התופעה שבקרב אנשי האלוהים שבשבע הקהילות, שהפכו קרים ומתרחקים ממנו. כיצד זה קורה? נראה כי למרות שהקרב הסתיים בנצחון, ישנם אנשים שעדיין מתעקשים להיאחז ברוע ובכוחות האופל. אין ספק שבהביטנו על ההיסטוריה של הקהילות הללו, אנו יכולים לראות את העימות הגדול מתגלה ובא בהן לידי ביטוי. וכך גם יימשך עד ביאתו השנייה של ישוע.

חומר נוסף למחשבה: השיעור של יום חמישי נגע בנושא אלוהותו של המשיח. מדוע זה כל כך חשוב? אלן ג'יי וייט כתבה:

"מאחר שחוק התורה האלוהי הוא קדוש כמו אלוהים עצמו, רק מי ששווה עם אלוהים יכול לכפר על העבירה שבהפרתו. אין מבלעדי המשיח שיכול לפדות את האדם החוטא מקללת התורה, ולהביאו שוב להרמוניה עם השמיים. המשיח לקח על עצמו את האשמה והבושה של החטא - חטא שכל-כך דוחה את האלוהים הקדוש שהוא חייב להפריד בין האב ובנו. המשיח ישקע למעמקי היסורים, הצער והסבל בכדי להציל את הגזע ההרוס " (החטא המופלא של אלוהים, עמ' 42).

זה פשוט הגיוני: התורה קדושה היא כמו אלוהים; כך שרק מישהו קדוש כמו אלוהים יכול לכפר על עבירות החוקים. המלאכים, למרות שאין בהם חטא, אינם קדושים כמו בוראם, איך יכול דבר שנוצר להיות קדוש כמו זה שיצר אותו? אין פלא אם כך, ששוב ושוב מלמדים הכתובים שהמשיח הוא אלוהים בעצמו. הקרבתו של המשיח, במובן מסוים, מתרכזת סביב קדושת חוקיו של אלוהים. היה זה בעטיה של התורה או, ליתר דיוק, בגלל העבירה על התורה, שישוע צריך היה למות למעננו. ואכן, את חומרת החטא ניתן לראות הכי טוב בהקרבה האינסופית שהייתה דרושה בכדי לכפר עליו; חומרת החטא מעידה על קדושתה של התורה עצמה. אם חוקי התורה קדושים כל כך שרק הקורבן של אלוהים עצמו יכול לעמוד בתקפם, אזי לנו יש את כל ההוכחות הנדרשות על-מנת שנבין עד כמה נעלים חוקים אלה.

שאלות לדיון:

1. בכיתה, דונו בתשובתכם לשאלה שבשיעור של יום רביעי. מהן ההשלכות של התשובות שלכם?
 2. "לאחרונה כשהתבוננתי סביבי כדי למצוא את החסידי הצנועים של ישוע העניו, מחשבות רבות עברו בראשי... רבים המתוודים הדורשים את ביאתו המהירה של המשיח, מתאימים את עצמם לעולם הזה, ומבקשים בכובד ראש רב יותר את הבעת ההסכמה וקריאות ההידד של הסובבים אותם, מאשר את הסכמתו של אלוהים. הם קרים ורשמיים, כמו הקהילות הנקראות על שם המשיח, שאך זמן קצר עבר מאז שהופרדו מהן. המילים שיוחסו לקהילת ליאודיקאה, מתארות את מצבם הנוכחי בצורה מושלמת"-. אלן ג'יי וייט, רווי אנד הרלד יוני 10, 1852.
- למרות שמילים אלו נכתבו לפני יותר ממאה וחמישים שנה, מדוע הן קבילות לגבינו, גם היום? מה זה אומר לנו על המיתוס שבזמן הקהילה הקדומה איכשהו היו ה'ימים הטובים'?

שיעור מספר 13

19 - 25 מרץ*

גאולה

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: התגלות 3-20:1; ירמיה 23-26:4; קורינתיים א' 4:5; התגלות 7-15:20; פיליפיים 9-11:2; שמעון כיפא ב' 10:3.

פסוק לשינון: "...הַאֱלֹהִים יְהִי עִמָּהֶם, וַיִּמָּחַה כָּל דְּמֵעָה מֵעֵינֵיהֶם וְהַמָּוֶת לֹא יְהִי עוֹד; גַּם אֲבֵל וְזַעֲקָה וְכָאֵב לֹא יִהְיוּ עוֹד, כִּי הָרֵאשׁוֹנוֹת עָבְרוּ." (התגלות 3,4:21).

לעתים קרובות שואלים אנשים מדוע הגיע הרוע לקיום בכלל? מרכז התשובה הוא החופש. חופש אמיתי, חופש מוסרי אמיתי, הכרוך בסיכון, כי אם אנשים (או ישות כלשהיא) חופשיים באמת, אז חייבת להיות להם האפשרות לעשות את שלא נכון. די הוגן, אבל נשאלת השאלה הבאה: מדוע אם כך, לא בחר אלוהים להשמידם בעודם עושים את הרע וחסך לכולנו את התוצאות הנוראות של המרד? התשובה מגיעה ללב העימות הגדול. כפי שנראה השבוע, אלוהים פועל בסוג של ממשלה 'פתוחה', ולמרות שהרבה מסתורין קיים אודותיו ועל דרכיו, הוא יפתור את בעיית העימות הגדול באופן שישים קץ לכל השאלות על התכחשותו העצמית, טובו, צדקתו, אהבתו ותורתו לנצח נצחים. ואכן, יינתנו לנו אלף שנים כדי לקבל תשובות, לפחות תשובות לגבי גורלם של הרשעים (תהיה לנו מנוחה לנצח). לאחר הביאה השנייה, יחיו הפדויים וימלכו עם המשיח אלף שנים. ועוד יותר מדהים - יהיה להם תפקיד פעיל בפסק הדין. בואו ונסתכל על השלבים הסופיים בדרמה הארוכה של העימות הגדול.

* לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה- 26 במרץ.

כבילת השטן

קיראו את התגלות 3-1:20. מה מתואר כאן, ואיזו תקווה זה מציע לנו?

כבילתו או קשירתו של אדם מופיעה במספר דרכים בכתבי הקודש. ברמה הפשוטה ביותר הינה בנוגע לאסיר שנכלא. ישוע שיחרר רבים שהיו אסורים בכבלי השטן. יתר על כן, מעשה הכבילה משמש לתיאור הכח שאלוהים נותן לקהילה בעמידתה נגד הרוע, שהופך אותה לסמל של פסק דין.

כאשר נתפס פושע מסוכן, יש צורך לכבול אותו. עם זאת, פעמים רבות במקרא, אנשים כבולים, הם ממש לא עבריינים. יוחנן המטביל הושם בכבלים משום שגינה את המוסריות השפלה של המלך (מתי 3,4:14). ישוע היה כבול בגת שמנים (יוח' 12:18), במשפטו (יוח' 18:24), ובמותו (יוח' 19:40). שאול (מעשי השליחים 21:33) ושמעון כיפא (מעה"ש 6:12) שניהם היו כבולים באזיקים. ישוע בילה הרבה זמן במחיצתם של אנשים שהיו כבולים ע"י השטן. היה זה האיש שרוח טמאה הייתה בו, כבול בשרשראות על ידיו וקרסוליו (מארק 3:5). לפני ששיחרר אותו ישוע מהשדים, לא יכול היה איש לרסן את הרוע שבו. הוא נפגש עם אישה כפופת גוו, ושיחרר אותה מכבליה (לוקס 11,12,16:13). הוא גם שיחרר את אלעזר מהקבר ומהתכריכים (יוח' 11:43,44). אחר כך היה בר-אבא, שלמרות שהיה כבול, שוחרר בכדי שישוע ולא הוא- ייצלב (מארק 15:7-15). בכל המקרים הללו, אנו רואים שהשטן מנסה לשמור אנשים כבולים על ידי מחלות או שהוא דן לחובה את החפים מפשע על-מנת לאפשר לרוע לפרוח. אבל אנו גם רואים את ישוע שובר את כבלי המוות על-מנת לשחרר ולהוציא לחופשי את העולם הכבול על-ידי השטן. בסופו של דבר השטן קשור ומושלך לתוך החושך החיצון (הת' 3-1:20). כמו כן, חלק מתכנית הישועה בישוע היא לשחרר את מי שהשטן כפת ולהרבות את תלמידיו. הוא הבטיח להם שאפשר לכפות את השטן ("גבור") ולבוז את ביתו (מתי 29-26:12). במילים אחרות, לשטן אין כוח נגד ישוע או נגד תלמידיו של ישוע המשיח, כי ישוע שיחרר את אנשיו מכבלי השטן. כמו שציין שאול: "דָּבַר הָאֱלֹהִים אֵינְנוּ בְּכַבָּלִים" (טימ' ב' 9:2). זהו האמצעי שבו השתמש ישוע בכדי להשתיק את השטן (מתי 10,4,7:4), וגם אנו יכולים להשתמש באותו הכח בכדי להתנגד לו.

אילו הבטחות תדרוש מאלוהים שיקיים שישחררו אותך מכל מה הכבלים שהרשע, השטן, מבקש לקשור אותך במ?

שאלות ה'למה'

פסוקי הפתיחה של ספר בראשית מתארים את הארץ כ"תהו וְבָהוּ" (בר' 2: 1). זה אותו הביטוי החוזר על עצמו על-ידי ירמיה בתארו את הארץ לאחר חורבנה על-ידי שבע המכות האחרונות וביאתו השנייה של ישוע, וכל הגבעות והכרמל והערים על פני הארץ "נִתְצָצוּ מִפְּנֵי הַתְּהוֹמָה מִפְּנֵי חֲרוֹן אַפָּי" (ירמ' 4: 26). בתיאורו של ירמיה, אין איש (ירמ' 25: 4); בתיעודו של יוחנן, אין השטן יכול להטעות אף אחד (הת' 3: 20). ההשפעות הדרמטיות והאוניברסליות של הביאה השנייה יכולות להסביר את מה שקורה כאן בהתגלות. ראשית, ישוע מבטיח לקחת את חסידיו למקום שאליו הוא עזב מן הארץ כדי להכין להם מקום (יוח' 1-3: 14). שאול מוסיף פרטים שחסידי אלו כוללים את החיים, ומי שקמו לתחייה מקברייהם (תסול' א' 16, 17: 4). יוחנן מוסיף עוד פרט: לאחר התחייה הראשונה בביאה השנייה, ישארו המתים במותם עד סוף אלף השנים (הת' 5: 20).

קיראו התגלות 4:20. מה מתואר בפסוק הזה?

"וּמִשְׁפָּט נָתַן בְּיָדָם". כיצד הם יוכלו לשפוט בלי לקבל עוד מידע ממה שיש להם עכשיו? לפני ההשמדה הסופית של הרשעים, ניתנת לניצולים הזדמנות לקבל תשובות למרבה שאלותיהם: 'למה?'. עוד יותר מדהים אפילו, שהפדויים מיד המוות נוטלים חלק במשפטם של האבודים.

"יחד עם המשיח הם שופטים את הרשעים, משווים את מעשיהם עם התורה, ומחליטים על כל מקרה על-פי המעשים שעשו בחייהם. אז החלק שעליהם לסבול מוטל על הרשעים על-פי מעשיהם; ואלה נרשמים לצד שמותיהם בספר המוות" (אלן ג'יי וייט, העימות הגדול, עמ' 661).

בזמן הזה של פתיחה הרשומות, נוכל לראות את אין ספור הפעמים שהקול דממה דקה של אלוהים קרא לאבודים במילות של חסד ואהבה. כיצד הוא התמיד בסבלנות אין קץ, כאשר שוב ושוב נבלע קולו ברעש הדברים שהעולם הזה מתהדר בס כרצויים. בשקט הוא חיכה, ממתין להזדמנות להיחשב כאחד ששילם מחיר אינסופי כדי שלהם יהיו חיים, אך במקום זאת הם בחרו במוות. האם יש משהו בחיים שלך המונע ממך לשמוע את קולו? הוא עדיין מחכה לך בסבלנות. בְּחַר בחיים.

קיראו את קורינתיים א' 5:4. מה מובטח לנו כאן בהקשר לביאתו השנייה של המשיח? איך תוכל להישען על הבטחה זו כעת, כאשר ללא ספק, יש לך הרבה שאלות שלא נענו עדיין?

פסק דיין סופי

בימי התנ"ך, היו שני מקומות למשפט: שער העיר ולפני כסאו של המלך. הזקנים בשער פסקו בנושאים הקטנים, אבל המלך פסק בסוגיות הגדולות, לו היתה המילה האחרונה בהבטחת הצדק. כך גם מתאר התנ"ך את אלוהים מוכתר כמלך העולם, המבטיח כי הצדק ייעשה בסופו של דבר (הת' 15-11: 20).

קיראו את התגלות 7: 15-20. כיצד אנו מבינים את האירועים החשובים האלה?

התגלות פרק 20 הוא על אלף השנים; כך שפסק הדין המסוים הזה מתרחש באותה מסגרת זמן. זאת היא אינה אותה סצינה המתוארת בפסוק 4, שבו כְּסָאוֹת רבים, משום שבפסוק 11 יש רק כסא אחד. במקום להיות בתחילת אלף השנים, זה בסופם, לאחר התחייה השנייה (הת' 5: 20), ולאחר שהשטן משכנע את המוני הרשעים להקיף את עיר הקודש (הת' 9-7: 20). הכס הלבן הגדול של אלוהים נראה מעל העיר בשלב זה לנגד כל אדם שנוולד אי פעם; כמה מהם בתוך העיר, והשאר מחוצה לה. זו הפעם שישוע דיבר עליה כשהוא אמר שיהיו כמה אנשים שייבקשו מאלוהים לדעת מדוע הם לא נכנסו לממלכה (מתי 22, 23: 7). של אלוהים. זה גם הזמן ששואל דיבר עליו כשאמר שיום אחד כל ברך תכרע לפני ישוע, "תִּכְרַע בְּשֵׁם יֵשׁוּעַ כָּל בָּרֶךְ, בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּמִתַּחַת לָאָרֶץ, וְכָל לְשׁוֹן תִּזְדָּה כִּי יֵשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ הוּא הָאֱדוֹן" (פיל 9-11: 2).

מטרת הדין היא לא ללמד שום דבר שאלוהים לא מודע לו משכבר, שהרי הוא כבר יודע הכל. המטרה היא להבטיח שכולם ידעו בדיוק מדוע אלוהים שפט בדרך שבה שפט. כל אדם, כל מלאך, יוכל לומר, "צְדִיק אַתָּה הַהֵן וְהֵיא, הַקְּדוֹשׁ - שֶׁכָּךְ שִׁפְטָתָּ" (הת' 5: 16). הניצולים והאבודים, הן בקרב בני האדם והמלאכים, יראו את הצדק ואת צדקתו של אלוהים. המערכה האחרונה בדרמה הזאת היא ההרס של "הַמְּנוֹת וְהַשְּׂאוֹל" ובתוספת כל מי "שֶׁלֹּא נִמְצָא כְּתוּב בְּסֵפֶר הַחַיִּים" (הת' 14, 15: 20). ישוע מחזיק את המפתחות למוות והשואל (הת' 18: 1). אין לאף אחד מאלה סיבה להתקיים עוד. במקום להתמודד עם ייסורים נצחיים, כפי שמלמדות התורות השגויות שכל-כך נפוצות, האבודים מושמדים כליל. הם יחדלו להתקיים לנצח, ההפך מחיי נצח.

ודמעות לא יהיו עוד

קיראו את התגלות 5-3: 21. מה משמעות הדמעות כאן?

כולנו מנוסים בבכי. אנו מורגלים בפעולה של ניוגוב דמעות מעיני אחרים: אם מנחמת בעדינות את הילד שלה; חבר קרוב מנחם את חברו; או הורה מנחם את ההורה האחר בעיצומם של כאב לב או טרגדיה. אנו גם מודעים לכך שלא ניתן לאנשים רבים לגעת בפנינו. אז מה זה אומר שאלוהים נוגע בפנינו אם לא האמת לגבי הקשר האינטימי שיהיה לנו עם הבורא?

קשה לדמיין עולם ללא מוות, צער, או בכי. כאב, זיעה, דמעות, ומוות הם תופעה נורמלית למין האנושי מאז החטא הקדמון (בר' 19-16: 3). ובכל זאת, מאותו הזמן הבטיח אלוהים למין האנושי שכישלון ואובדן אינם כל מה שיש לצפות לו. אלוהים קבע תמרורים קטנים לאורך הדרך של ההיסטוריה האנושית שהוא יגאל אותנו יום אחד ויברך אותנו בנוכחותו. אלוהים עושה זאת בראשונה עם ההבטחה של גואל (בר' 15: 3); לאחר מכן עם הבטחת נוכחותו במשכן (שמי' 8: 25); בנוסף עם המציאות של ה'דברי' שהיה לבשר ושכן בינינו (יוחנן 14: 1); ולבסוף על-ידי הצבת כס מלכות היקום בקירבנו (הת' 3: 21). פסוקים מקראיים רבים נותנים תקציר של הבטחת ברית זו, שימוש במילים כגון, "וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם"; "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם"; "וְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים וְהָמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם" (קור ב' 16: 6). ישוע בא בפעם הראשונה כדי לנטרל את ההשפעות של הברית שהופרה. ירמיה תאר את ההשלכות של הברית המופרת בדרך זו: "מֵה-תִזְעַק עַל-שְׁבָרָךְ אָנוּשׁ מִכַּאֲבָךְ עַל רֵב עֲוֹנֶךָ עֲצֻמוֹ חֲטָאתֶיךָ עֲשִׂיתִי אֵלֶּה לָךְ" (ירמ' 15: 30). תודה לישוע המשיח, שעבורינו כל הדברים האיומים הללו הם היסטוריה. התגלות 3: 21 בעצם נותן לנו את השיא, הפסגה של כתבי הקודש. ייתכן שהדמעות האחרונות שייזלו יהיו על ההשמדה הסופית של האבודים, אבל אלוהים עצמו מוחה אותן, וצער וסבל לא יהיו עוד.

פסוקים אלה מרמזים על אינטימיות עם אלוהים ברגע שאנו נמצאים בשמיים. אולם אין לנו צורך לחכות עד אז בכדי שתהיה לנו איתו מערכת יחסים כזאת. כיצד תוכל אפילו עכשיו ללכת בשיתוף פעולה הדוק עם אלוהים?

חומר נוסף למחשבה: חישבו על אלף השנים, ועל התובנה שלנו בנוגע להם. למרות שלא נאמר לנו הרבה, נאמר לנו מספיק בכדי לדעת כמה דברים. ראשית, אלף השנים הם פרק זמן שלפני החורבן הסופי של האבודים. שנית, לפני הרס הסופי מבליט הנושעים את הזמן הזה בקבלת מענה לשאלותיהם הרבות. עד כדי כך שהם עצמם מקבלים חלק בשיקול דעת זה. כלומר, הם עצמם ישפטו. **"האם אינכם יודעים שהקדושים ישפטו את העולם"** (קור' א' 6:2). **"האם אינכם יודעים שאנו נשפט מלאכים?"** (קור' א' 6:3). כמו כן, כפי שאנו קוראים השבוע, בתקופה זו של אלף השנים **"משפט נתן בידים"** (הת' 4:20); כלומר, בידי הקדושים. לפיכך חושפות שתי הנקודות הללו יחד אמת חשובה: אף אחד מהאבודים לא יעמוד בפני פסק דין סופי עד לאחר המילניום (אלף השנים), עד שהקדושים לא רק יבינו מדוע הרשעים יאבדו, אלא גם ימלאו תפקיד בחריצת הדין עליהם.

חישבו מה זה אומר לנו על אופיו של אלוהים והפתיחות של ממשלתו: לפני שיחווה הרשע את גורלו הסופי, עמו של אלוהים יוכלו לראות בצורה מאוד ברורה את הצדק וההגינות של פסק הדין הסופי של אלוהים עליהם. זה עתיד להכאיב, זה בטוח; אבל כשזה נגמר, כמו שכבר ראינו, אנו מצהירים: **"צדיק אתה ה' וה'ה, הקדוש - שפך שפטה"** (הת' 5:16).

שאלות לדיון:

1. כיצד עוזרת לנו המציאות של העימות הגדול להבין טוב יותר מדוע סבל ומוות קיימים עכשיו, למרות ששאלות קשות רבות נותרו ללא מענה?
2. אם מישוהו היה שואל אותך: "איך אני יכול להגיע לקרבה אינטימית יותר עם אלוהים" מה היית עונה לו?
3. חישבו עוד על הרעיון של להיות מוכן כבר עכשיו לשמיים. למה הכוונה? כיצד אנו מבינים את הרעיון הזה לאור הבשורה?
4. מה הן כמה מהשאלות שהיית רוצה לקבל תשובה עבורן? עד שהן ייענו, כיצד תוכל ללמוד לבטוח בטוב והצדק של אלוהים גם בזמן טרגדיות רבות?

החטיבה הדרום אמריקאית

ברבעון זה השלושה עשר השבת ההנפקה
תעזור:

- ❶ לבניית שתי קהילות באמזונס;
- ❷ בניית בית תפילה באמזונס;
- ❸ בניית בית קהילה ומרכז קהילתי חדשים באסונסיון פראגואי;
- ❹ לבניית מרכז קהילתי במונטווידאו אורוגואי;
- ❺ לבניית בית קהילה חדש במונטווידאו, אורוגואי.

מרחב בישור	מס' קהילות	קבוצות	מספר חברי קהילה	אוכלוסייה
ארגנטינה	567	434	106 192	41 267 000
בוליביה	347	707	98 403	11 020 000
מרכז ברזיל	1 069	738	229 359	41 569 040
צ'ילי	670	375	109 062	17 560 000
מזרח ברזיל	905	1 341	185 105	15 348 870
אקוודור	235	416	59 031	15 789 000
צפון ברזיל	1 426	1 263	233 206	14 293 024
צפון פרו	1 169	1 674	205 601	13 637 563
צפון מזרח ברזיל	823	1 303	198 893	36 113 837
צפון מערב ברזיל	838	680	140 374	6 315 522
פראגואי	61	70	12 823	6 798 000
דרום ברזיל	1 001	1 058	183 575	27 608 412
דרום פרו	1 055	1 486	214 286	16 837 437
דרום מזרח ברזיל	1 160	1 082	180 115	38 616 582
אורוגואי	54	34	7 986	3 392 000
המערב המרכזי ברזיל	606	702	107 578	15 661 713
סה"כ	11 986	13 363	2 271 589	176 267 000